

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2007 – 2013

***PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL
“CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII ECONOMICE”***

3. STRATEGIA

Programul Operațional Sectorial “Creșterea Competitivității Economice” (numit în continuare POS CCE) reprezintă principalul instrument pentru realizarea celei de-a doua priorități tematice a CSNR – și anume, creșterea pe termen lung a competitivității economice din România, prioritate ce rezultă din prioritatea similară din Planul Național de Dezvoltare. În același timp, POS CCE contribuie, mai mult sau mai puțin, la implementarea tuturor celorlalte priorități tematice și teritoriale ale CSNR.

În urma analizei situației actuale și a analizei SWOT, se poate constata o dezvoltare lentă sau nefavorabilă a anumitor factori cu influență asupra competitivității. Deși a progresat substanțial în ultimii ani, România prezintă serioase decalaje de competitivitate în raport cu statele membre ale UE. Motivele acestei rămâneri în urmă se regăsesc la nivelul tuturor elementelor care determină competitivitatea. Acestea se reflectă în ultimă instanță, într-o productivitate scăzută, fapt ce definește problema competitivității în România. Nivelul PIB la PPC¹ reprezintă doar 50% din media noilor state membre ale UE.

În ciuda progreselor înregistrate în privința privatizării, eficientizării și reglementării sectorului financiar, accesul firmelor la capital rămâne încă limitat. În plus, utilizarea unor tehnologii și echipamente cu durata de viață depășită, energo-intensive, reduce drastic productivitatea în majoritatea sectoarelor economice.

De aceea, creșterea competitivității nu trebuie privită ca un proces de exploatare a avantajelor pe termen scurt (de ex: costul redus al forței de muncă), ci ca un proces de construire a unei structuri economice bazate pe investiții de capital și pe cercetare, dezvoltare și inovare. Altfel spus, articularea unei perspective de convergență pe termen mediu și lung și integrarea cu succes a pieței românești trebuie să aibă în vedere dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere.

Analiza situației actuale și cea SWOT pun accentul pe decalajele specifice ale diferitelor componente ale competitivității economice, precum și pe nevoile ce decurg din acestea, ca baza pentru cea mai potrivită combinație de acțiuni.

Sectorul IMM este cel mai afectat, datorită orientării relativ slabe către activități productive, accesului redus la capital, tehnologie și infrastructură, a adaptabilității la nevoile pieței prin inovare și datorită nivelului scăzut al abilităților manageriale. Nivelul scăzut de complexitate și puterea de cumpărare scăzută ale pieței interne nu îndeamnă companiile spre certificare, afectându-le capacitatea de adaptare la standardele impuse de integrarea în UE și de concurență datorată globalizării.

Cercetarea și transferul tehnologic sunt sub - finanțate, insuficient orientate către cerere și lipsite de infrastructuri adecvate care să permită ca rezultatele cercetării să se transforme în inovare aplicată.

Numărul firmelor inovative este de trei până la patru ori mai mic ca pondere în total firme, comparativ cu media Uniunii Europene, principalele decalaje constând în nivelul scăzut al implementării

¹ Paritatea Puterii de Cumpărare;

drepturilor de proprietate și absența structurilor de susținere a start-up-urilor inovative; în plus, inițiativele mai vechi nu au avut continuitate datorită planificării și managementului ineficiente.

România este deficitară și în ceea ce privește infrastructura de afaceri necesară pentru a face față competiției pe piața națională și internațională, în special în sectorul inovativ și de înaltă tehnologie. În acest scop ar trebui promovat un set de măsuri nu doar cuprinzătoare ci și orientate. Trebuie acordată atenție, în special, structurilor de sprijinire a afacerilor, care în multe cazuri sunt insuficiente datorită lipsei echipamentelor, logisticii, utilităților și spațiului necesar desfășurării activităților economice. În același timp, o parte dintre acestea nu sunt complet operaționale și necesită asistență în continuare pentru a îmbunătăți serviciile oferite întreprinderilor. Mai mult, se va acorda sprijin și dezvoltării și creării de noi structuri pentru sprijinirea afacerilor la nivel național, furnizând echipament avansat, utilități și servicii de afaceri. Scopul este de a atrage întreprinderi inovative care operează atât pe piața națională cât și pe cele internaționale ce vor beneficia de activități de cercetare.

Economia României dovedește o tendință pozitivă de dezvoltare în ceea ce privește industria și serviciile suport, dar încă insuficientă pentru a acoperi decalajele. Multe domenii economice se bazează fie pe resurse naturale (ca de exemplu industria lemnului, materialelor de construcții), fie sunt rezultatul istoric al industrializării forțate (ex. industrie grea, metalurgie, chimie, petrol). Acești factori nu au stimulat coeziunea și cooperarea în cadrul acestor ramuri, afectând astfel temeinicia lanțului de producție și capacitatea de a crea valoare adăugată.

În plus, există și alți factori, care nu intră direct sub incidența acestei strategii, dar care au un mare impact asupra competitivității. Infrastructura de transport și protecția mediului prezintă serioase deficiențe, după decenii de investiții insuficiente. Accesul la educația universitară și continuă rămâne încă sub media regională, cu o situație foarte defavorabilă în ceea ce privește absolvenții din mediul rural (coroborată cu un grad redus de facilități).

Analiza SWOT confirmă problemele identificate în analiza situației actuale și prezintă totodată câteva din oportunitățile și punctele tari pe care România le poate exploata pentru a crește competitivitatea economică. Spre exemplu, liberalizarea anumitor sectoare economice chiar la un nivel superior celui înregistrat în multe state membre UE, cum ar fi cel energetic sau cel de telecomunicații, ar putea permite un nivel de investiții mai amplu și mai rapid, ce ar stimula dezvoltarea la nivel orizontal.

Analiza SWOT scoate totodată în evidență și alte evoluții pozitive cum ar fi dinamica investițiilor străine, stabilitatea macroeconomică, creșterea sectorului TIC, sugerând existența unor oportunități certe de creștere competitivă în aceste domenii.

Importanța sectorului TIC pentru dezvoltarea economică și competitivitate este confirmată atât de progresul României la nivelul societății informaționale, cât și de cercetările recente legate de impactul economic al extinderii societății informaționale asupra creșterii productivității prin creșterea capitalului, prin factorul de creștere a productivității în sectorul TIC și prin utilizarea TIC. Acest progres este încă departe de a fi satisfăcător, așa cum rezultă din capitolele de Analiză socio-economică și Analiză SWOT. Se pune accent pe conectarea broadband, conectările de mare viteză la Internet, fiind cunoscute ca surse generatoare de beneficii pentru convergență, trend tehnologic care poate stimula creșterea productivității și creșterea producției în economie.

Se așteaptă ca tehnologia broadband să contribuie semnificativ la castigurile din TIC deoarece reprezintă o infrastructură de bază și permite furnizarea de servicii și aplicații inovative. Utilizarea de aplicații și servicii avansate aduce la rândul său castiguri de productivitate, atât pentru sectorul afacerilor, cât și pentru

administrația publică. Ea crează totodată noi piețe și crește cererea pentru noi produse și servicii TIC cu impact asupra creșterii economice. Este îndeobște acceptat ca competiția pe piață este cel mai bun mecanism de stimulare a extinderii sistemului de broadband dar și ca în zonele în care furnizarea de broadband este inadecvată este necesară o anumită intervenție publică. Intervenția publică poate lua multe forme, începând de la politici agregate ale cererii până la sprijin financiar direct în regiunile în care forțele pieței nu reușesc să opereze ori nu există piețe.

Dezvoltarea economică și socială durabilă depinde în mod direct de sectorul strategic de energie, care, după cum reiese din capitolul de analiză, înregistrează performanțe scăzute datorită infrastructurilor de producție și distribuție învechite, ducând la scăderea eficienței energetice pe parcursul întregului lanț, de la producție până la utilizatorul final. Există o legătură strânsă între inițiativele de politici din energie, competitivitate și mediul înconjurător. Nevoia de noi investiții în capacitatea de generare (în special în ceea ce privește mediul înconjurător) și de transmisie, precum și rezolvarea neajunsurilor de pe piețele de gaz și electricitate reprezintă adevărate provocări. Schema de penalizări în cazul emisiilor poluante, ce luptă împotriva încălzirii globale, a fost revazută pentru a nu dezavantaja industriile românești și europene față de competitorii internaționali.

Contextul dezvoltării competitive prezentat mai sus, pe baza analizei situației actuale și a analizei SWOT, reprezintă punctul de plecare în derularea exercițiului de programare și elaborarea strategiei POS CCE.

În această situație, principalul obiectiv al strategiei este creșterea poziției competitive a țării în contextul stabilității macroeconomice, care să însoțească în același timp procesul natural de creștere a investițiilor străine directe (ISD).

Mai mult, strategia va trebui să ia în considerare în mod realist faptul că România a devenit parte a canalelor globalizate de producție și va dezvolta mai puțin o specializare sectorială și mai degrabă o specializare subsectorială numai în anumite faze productive, produsele sale devenind greu de recunoscut pe piața internațională printr-o strategie de brand. Deci, unul dintre obiectivele finale ale strategiei va fi modificarea graduală a poziției producției românești, în diviziunea internațională a activităților productive, prin creșterea ponderii calității interne a procesării.

Pentru realizarea acestui obiectiv strategia va trebui să:

- dezvolte o bază de afaceri antreprenorială și inovativă, prin investiții în produse cu valoare adăugată ridicată;
 - faciliteze accesul IMM-urilor la finanțare prin instrumente financiare adecvate ;
 - aducă în discuție slăbiciunile sectoarelor industriale existente, care utilizează tehnologii învechite, care afectează mediul și sunt mari consumatoare de energie.
 - diversifice în continuare baza de producție a țării pentru minimizarea riscurilor datorate excesivei dependențe de produsele cu valoare adăugată scăzută ;
 - stabilească o legătură între activitățile de C&D și aplicarea lor în industrie și să promoveze sectoarele inovative care se bazează pe activitatea de cercetare;
 - sprijine folosirea pe scara largă a tehnologiilor TIC ;
- sporească eficiența și dezvoltarea durabilă a sistemului energetic ca factor al competitivității, adresându-se în același timp problemelor de eficiență energetică la utilizatorii finali.

Aceasta va presupune un set de acțiuni articulate și concertate în investiții de capital, cercetare și inovare și asigurarea serviciilor atât pentru sectoarele tradiționale (cu valoare adăugată scăzută și medie), cât și pentru cele cu valoare adăugată crescută.

Aceasta va implica o îmbunătățire generalizată a proceselor de producție, incluzând lărgirea și innoirea gamei tradiționale de produse românești (prin creșterea calității lor și prin creșterea valorii adăugate) și acțiuni întreprinse în scopul recunoașterii lor mai bune pe piața internațională, precum și un efort paralel către diversificarea sectorială (produse mai bune și produse noi).

Cu alte cuvinte, este esențială crearea premiselor, prin POS CCE, pentru acțiuni viitoare orientate către inovare. În particular, în ceea ce privește sectoarele tradiționale, strategia va sprijini o tranziție graduală, de la specializarea actuală de producție cu valoare adăugată scăzută și de la activitățile de subcontractare anonime, către un control integrat al producției (intermediar și final) și către produse orientate către consumatorul final și produse de varf pe piață (asigurând inclusiv strategii de piață adecvate), astfel încât să răspundă cererii pentru noi piețe atât la nivel național cât și internațional.

Pe lângă innoirea intrasectorială și realizarea de produse inovative în sectoarele tradiționale pentru economia românească, a căror contribuție la cifra de afaceri și ocuparea forței de muncă rămâne în prezent substanțială, este de asemenea necesar să scadă bazarea prelungită pe costuri de producție scăzute, care nu ar mai putea fi susținute într-un mediu economic globalizat. În același timp este foarte importantă susținerea diversificării activităților productive, atât prin investiții în domenii productive insuficient exploatate în România și susținerea noilor companii (start-ups și spin-offs), cât și prin sprijinirea modernizării tehnologice a companiilor productive.

Oportunitățile viitoare pentru îmbunătățiri tehnologice majore și pentru tranziția de la avantajele competitive legate de costul redus al forței de muncă, vor fi legate strict de cerințele de creștere a eficienței energetice, deoarece procesele cu consum redus de energie vor implica adoptarea de tehnologii avansate și vor avea ca rezultat final reducerea costurilor operaționale și restructurarea totală a companiilor.

În sfârșit, introducerea generalizată și orizontală a TIC în procesele productive poate reprezenta, de asemenea, nu numai o metodă de inovare a mijloacelor și tehnicilor tradiționale de producere și comercializare a bunurilor și serviciilor, ci va asigura, de asemenea, îmbunătățirea relațiilor și interconectării între companii. Investițiile în TIC reprezintă o condiție pentru stimularea cererii și, în general, pentru crearea unui mediu atractiv atât pentru companii cât și pentru cetățeni.

Această strategie se va concentra pe întreprinderile mici și mijlocii, dar se va adresa, de asemenea, și întreprinderilor mari. Programul se adresează în primul rând IMM-urilor, atât datorită potențialului lor inovativ și adaptabilității, la cerințele pieței, cât și datorită necesității ca acestea să poată surmonta obstacolele și constrângerile carora trebuie să le facă față în competiția lărgită. Sunt necesare, de asemenea, investiții în întreprinderile mari, pentru a permite atingerea masei critice de investiții de capital în vederea diversificării și modernizării tehnologice a industriei prelucrătoare și îmbunătățirii eficienței energetice pe ansamblu. Cele două ținte vor acționa sinergic, deoarece întreprinderile mari din România sunt unul din principalii actori în ceea ce privește tehnologia și transferul calității proceselor către IMM-uri.

După cum s-a subliniat în capitolul de analiză, densitatea regională a IMM-urilor la nivel național, IMM-uri/1000 locuitori, este de patru ori mai scăzută decât media UE. Mai mult, indicatorul de densitate arată discrepanțe între cele opt regiuni de dezvoltare, ce pot fi grupate pe trei niveluri de decalaje.

Aceeași clasificare rezultă analizând la nivel regional un alt indicator important, PIB/locuitor.

Este nevoie de o intervenție de contrabalansare în ceea ce privește disparitățile regionale, pentru a lega competitivitatea de coeziunea socio-economică, prin introducerea în procedura de selecție a unei evaluări pe 3 niveluri (în mod special pentru sprijinul direct pentru investiții productive) care va favoriza solicitanții din zonele dezavantajate. De-a lungul perioadei de programare, dacă statisticile vor indica o schimbare a datelor regionale, modificarea se va reflecta corespunzător în procedura de selecție. Această abordare va fi aplicată pentru operațiunile similare finanțate național de către Ministerul pentru IMM, Comerț, Turism și Profesii Liberale (fosta ANIMMC), astfel încât să nu distorsioneze obiectivele urmărite de acest program operational.

În plus, POS CCE se adresează și la nivel teritorial prin operațiuni specifice cum ar fi conectarea broadband a zonelor defavorizate, ceea ce va avea impact asupra reducerii decalajului urban-rural.

Strategia este în deplin acord cu Liniile strategice comunitare în care se precizează că atingerea obiectivelor Comunității de creștere economică și de creare de locuri de muncă va necesita schimbarea structurală a activităților economice în activități bazate pe cunoaștere². Pentru România, luând în considerare diferențele mari față de UE 25, obiectivele coeziunii pot fi atinse printr-o perioadă de tranziție care va permite trecerea graduală a României către economia bazată pe cunoaștere pe termen mediu și lung.

Întreg teritoriul României intră sub obiectivul de convergență și în aceste circumstanțe sunt importante investițiile directe către întreprinderi, pentru creșterea capacității de CDI și de absorbție a inovării, - așa cum subliniază Liniile directoare. Acest lucru este de asemenea adevărat pentru sectoarele tradiționale expuse competiției globale, care necesită eforturi suplimentare pentru a fi competitive, ca și pentru IMM-uri. Este importantă, de asemenea, reducerea utilizării intensive a surselor tradiționale de energie și sprijinirea dezvoltării durabile. În plus, vor fi utilizate instrumente financiare de creștere a accesului la finanțare a IMM, printr-o strânsă cooperare în cadrul Fondului European de Investiții (FEI) în cadrul inițiativei JEREMIE.

În cadrul programului, sprijinul direct se combină cu acțiuni semnificative pentru întărirea infrastructurii de afaceri și a serviciilor suport pentru afaceri, atât în ceea ce privește cererea cât și oferta, pentru susținerea activităților de dezvoltare a spiritului antreprenorial și a activităților de C&D și promovarea societății informaționale pentru toți. Dotările în infrastructura pentru zonele izolate (pentru TIC) și interconectările (pentru energie), pentru a face România un loc mai atractiv pentru investiții și muncă, vor avea, de asemenea, un rol important. Strategia este de asemenea în acord cu obiectivul de a atrage și reține forță de muncă, evitând ca schimbarea structurii economiei să aibă ca efect scoaterea unei părți consistente a forței de muncă în afara procesului de producție (mai multe detalii în tabelul privind legătura cu CSG și CSNR).

² Council Decision on Community Strategic Guideline on Cohesion, no 11807/06, Brussels, 18 August 2006. **Guideline: Improving knowledge and innovation for growth.**
POS CCE – Ministerul Economiei și Finanțelor

3.1. Obiective

Obiectiv general

Analiza situației actuale precum și concluziile analizei SWOT au evidențiat faptul că economia României are un nivel de competitivitate mult sub media UE-25. România are de recuperat decalaje semnificative în ceea ce privește societatea bazată pe cunoaștere.

Productivitatea este o componenta majoră a competitivității și determină atât nivelul bunăstării unei economii la un anumit moment, cât și potențialul de creștere în viitor.

Astfel, obiectivul general al POS CCE este creșterea productivității întreprinderilor românești, în conformitate cu principiile unei dezvoltări durabile și reducerea decalajelor față de productivitatea medie la nivelul UE. Ținta este o creștere medie anuală a PIB per persoană ocupată cu cca. 5,5 %. Aceasta va permite României, ca până în 2015, să atingă un nivel de aproximativ 55% din productivitatea medie a UE. (a se vedea Anexa 5 privind metodologia folosită).

Obiective specifice

a) Consolidarea și dezvoltarea sectorului productiv românesc în conformitate cu cerințele de mediu

Elementul cheie al acestui obiectiv specific este sprijinirea modernizării și inovării întreprinderilor existente, ceea ce va conduce la reducerea costurilor și creșterea corespunzătoare a productivității, precum și la crearea de întreprinderi noi, în special IMM-uri în sectoarele productive și al serviciilor pentru afaceri. Valorificarea și îmbunătățirea echipamentelor de producție, pe baza dezvoltării și modernizării acestora, inovarea proceselor de producție și sprijinirea adoptării standardelor internaționale, conduc la creșterea gamei de produse. Îmbunătățirea ofertei de consultanță specializată și sprijinirea internaționalizării contribuie la procesul de creștere a cotei de piață.

b) Constituirea unui mediu favorabil pentru o dezvoltare durabilă a întreprinderilor

Elementul cheie al acestui obiectiv specific este crearea unui cadru favorabil dezvoltării antreprenoriatului, prin reducerea constrângerilor existente în domeniile de eșec al pieței – acces la finanțare, instrumente financiare inovative, disponibilitatea serviciilor calificate, cooperare între firme - pentru crearea de noi întreprinderi și pentru dezvoltarea celor existente.

Realizarea celor două obiective de mai sus poate fi cuantificată prin creșterea contribuției IMM-urilor în cadrul PIB cu 10% până în 2015.

c) Creșterea capacității C&D, stimularea cooperării între instituțiile de CDI și întreprinderi, și creșterea accesului întreprinderilor la CDI

Scopul acestui obiectiv specific constă în îmbunătățirea performanței de ansamblu privind CDI împreună cu productivitatea întreprinderilor, prin creșterea ratei de inovații și a beneficiilor economice rezultate din exploatarea cunoașterii.

Elementele cheie ale acestui obiectiv sunt finanțarea proiectelor de C&D, care vor genera rezultate aplicabile direct în economie, modernizarea și dezvoltarea capacității și infrastructurii CDI, creșterea calității și diversificarea gamei ofertei de servicii inovative, stimularea cererii potențiale de inovare venite din partea întreprinderilor. Realizarea acestui obiectiv va contribui la atingerea scopului

României de creștere a cheltuielilor interne brute de C&D (GERD = gross domestic R&D) până la 2% din PIB în 2015.

d) Valorificarea potențialului TIC și aplicarea acestuia în sectorul public (administrație) și cel privat (cetățeni, întreprinderi)

Elementele cheie sunt îmbunătățirea dotării infrastructurii în special în zonele de eșec al pieței (zone rurale și zone urbane mici), dezvoltarea și creșterea eficienței serviciilor electronice publice (e-guvernare, e-educație și e-sănătate), creșterea adoptării TIC de către IMM-uri și dezvoltarea unui mediu e-Business dinamic, cu un impact rapid asupra structurii de cost a operatorilor economici.

Comunicarea Comisiei intitulată „Depășirea decalajului de broadband” consideră pe drept că acoperirea cu conexiuni de broadband în Europa este esențială pentru stimularea creșterii economice și a locurilor de muncă. Astfel, ținta este de creștere a ratei de pătrundere a serviciilor de broadband în România (numărul de conexiuni broadband / 100 locuitori) de la 5% în 2005 până la 40% în 2015³, asigurând adoptarea TIC în sistemul productiv, în activitățile administrative, în viața cotidiană și dezvoltarea unei generații mai noi și mai bune de produse și servicii, capabile de a concura pe o piață globalizată.

e) Creșterea eficienței energetice și a securității furnizării, în contextul combaterii schimbărilor climatice

Elementele cheie sunt de a contribui la reducerea intensității energetice prin implementarea unor tehnologii noi în scopul de a crește productivitatea, în mod special la beneficiarii industriali și de a crește folosirea surselor energetice regenerabile. Un sprijin important se va acorda implementării de tehnologii noi pentru reducerea emisiilor produse de instalațiile energetice (fapt esențial pentru Sistemul Energetic Național) și diversificării rețelelor de inter-conectare în vederea întăririi securității furnizării de energie, care stă la baza oricărui sistem economic sănătos.

Scopul urmărit este de a contribui la următoarele obiective naționale: reducerea intensității energetice primare cu 40 % comparativ cu 2001, cota de 33 % energie obținută din resurse regenerabile în consumul național brut de energie până în 2010 și reducerea emisiilor de noxe din sectorul energetic, conform Programului Național de reducere a dioxidului de sulf (SO₂), Oxidului de Azot (NO_x) și emisiilor de praf în instalațiile mari de ardere.

3.2. Lista Axelor Prioritare

Având în vedere atât posibilitățile identificate pentru îmbunătățirea competitivității întreprinderilor românești pentru a face față noilor provocări și folosirea oportunităților rezultate din operarea pe Piața Unică Europeană, cât și regiunile eligibile pentru finanțarea din FEDR, în cadrul POS-CCE au fost identificate următoarele axe prioritare:

Axa Prioritară 1: Un sistem de producție inovativ și eco-eficient

Axa Prioritară 2: Cercetare, Dezvoltare Tehnologică și Inovare pentru competitivitate

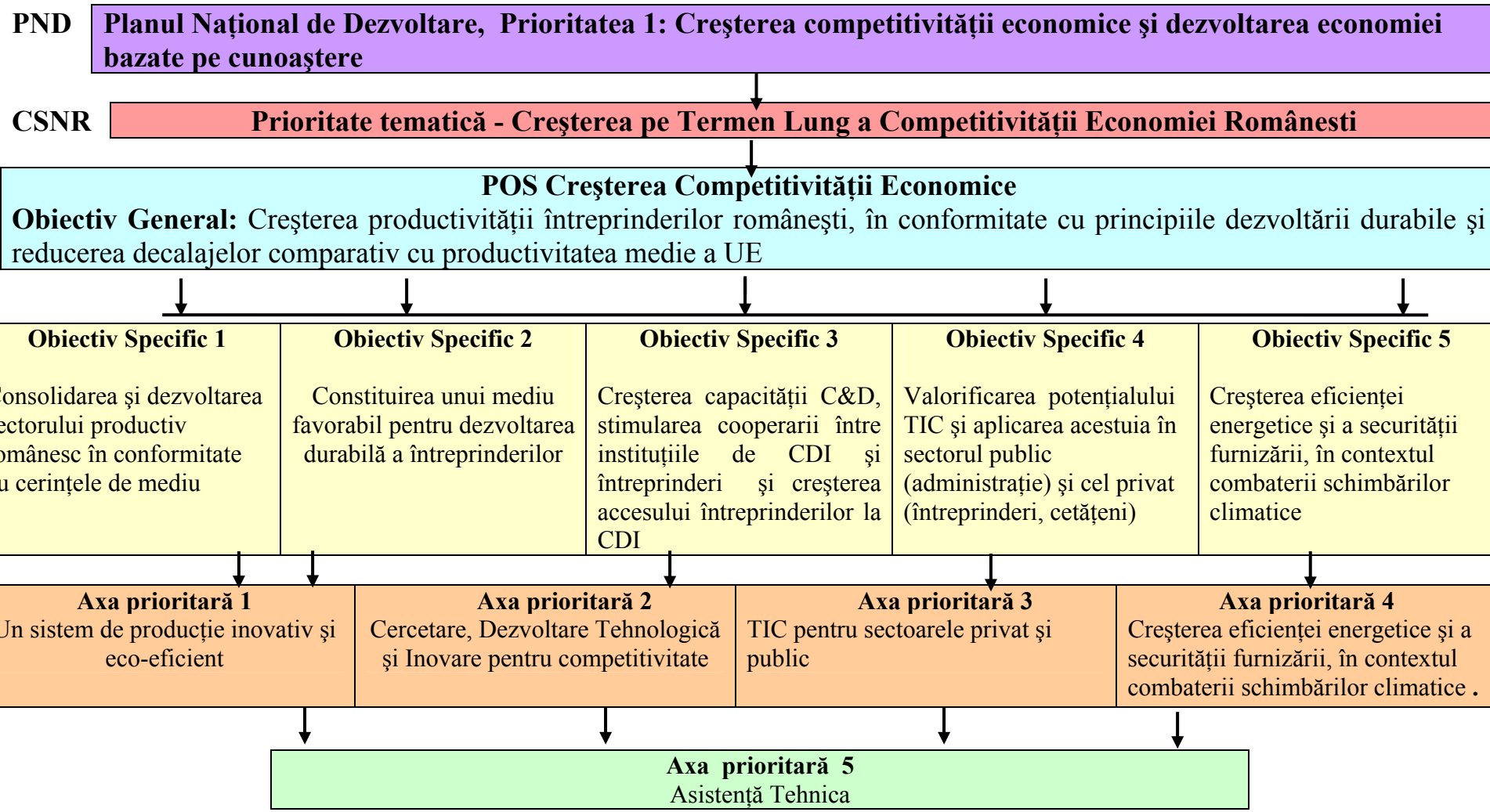
Axa Prioritară 3: TIC pentru sectoarele privat și public

Axa Prioritară 4: Creșterea eficienței energetice și a securității furnizării, în contextul combaterii schimbărilor climatice

Axa Prioritară 5: Asistență tehnică

Axele prioritare ale strategiei de competitivitate a României sunt în deplină concordanță cu direcțiile de acțiune ale propunerilor Comisiei privind Cadrul pentru Competitivitate și Inovare 2007-2013 și țin cont de liniile directoare ale Comisiei Europene pentru politica de coeziune în perioada 2007-2013, așa cum se arată în tabelul de la secțiunea 3.3.1.

³ Aceasta ținta este corelată cu proiectul de Strategie Națională de Broadband, care prevede ca ținta pentru rata de pătrundere a serviciilor de broadband, un nivel de 20-25 % la sfârșitul anului 2009.

3.2.1. Axa prioritară 1: Un sistem de producție inovativ și eco-eficient

Obiective

- Consolidarea și dezvoltarea durabilă a sistemului productiv românesc
- Crearea unui mediu favorabil pentru dezvoltarea întreprinderilor

Fundamentare

Creșterea volumului investițiilor productive și îmbunătățirea accesului pe piață al întreprinderilor, în acord cu principiile unei dezvoltări durabile, reprezintă condițiile esențiale pentru funcționarea competitivă a economiei românești în cadrul Uniunii Europene.

Al doilea criteriu economic de aderare stabilit la Copenhaga în 1993 subliniază necesitatea imperativă ca întreprinderile românești să fie pregătite pentru a face față presiunilor concurențiale în cadrul Pieței Interne. Competiția pe Piața Internă poate fi benefică pentru întreprinderile autohtone numai în măsura în care ele vor reuși să valorifice avantajele generate de libera circulație a bunurilor, serviciilor, persoanelor și capitalului.

În ciuda anumitor progrese în domeniul IMM-urilor, înregistrate de România în implementarea Cartei Europene pentru Întreprinderi Mici, există încă dificultăți datorită resurselor financiare limitate, decalajului tehnologic semnificativ și lipsei de know-how în dezvoltarea afacerilor, ceea ce limitează capacitatea IMM-urilor de adaptare rapidă la cerințele Pieței Interne.

Deoarece tranziția către o piață deschisă necesită eforturi de adaptare pentru toate firmele românești, sprijinirea IMM pentru accesul pe piață prin investiții productive, instrumente de finanțare adecvate și servicii calificate este esențială, ca o condiție *sine qua non* pentru succesul competitiv al IMM. Întreprinderile mari care sunt supuse unor presiuni concurențiale similare vor fi, de asemenea, sprijinite pentru investiții tehnologice.

Prezenta strategie vizează unirea eforturilor pentru transpunerea politicilor UE în politicile românești adresate IMM, ceea ce presupune creșterea competitivității și capacității antreprenoriale a întreprinderilor, în special a celor mici și mijlocii și sporirea contribuției lor la creșterea economică. Conform recomandărilor CE prevăzute în documentul "Implementarea Programului Lisabona – Politica modernă a IMM pentru creștere și ocuparea forței de muncă (COM 2005/551)", sprijinul va fi orientat către IMM-uri cu potențial de creștere de la start-up inovative la IMM dinamice, al căror rol nu trebuie să se limiteze la piața autohtonă, ci să exploateze posibilitățile reale de integrare pe noi segmente de piață oferite de o economie globalizată dinamică.

Această axă prioritară a POS CCE vizează eforturi de sprijinire a întreprinderilor, în special a celor mici și mijlocii, și se va concentra atât pe îmbunătățirea condițiilor de piață referitoare la dezvoltarea bazei industriale, în scopul revigorării mediului de afaceri și generării de noi întreprinderi inovative, cât și pe dezvoltarea sectorului afacerilor, îmbunătățind accesul la capital și sprijinind dezvoltarea tehnologică.

În scopul satisfacerii cerințelor și oportunităților pieței, în termeni de calitate și game de produse și servicii, în cadrul acestei axe prioritare, sprijinul va fi acordat factorilor de competitivitate tangibili și intangibili, inclusiv inovării tehnologice.

Vor fi promovate atât intervenții directe prin granturi pentru investiții în IMM, cât și accesul la credite și instrumente de finanțare inovative. În același timp, vor fi introduse acțiuni pentru facilitarea accesului întreprinderilor la servicii specializate, know how și abilități manageriale, acompaniate de acțiuni de sprijin pentru asigurarea infrastructurilor de afaceri adecvate.

În contextul prezentat mai sus, beneficiarii țintă sunt întreprinderile existente care necesită modernizarea și dezvoltarea produselor și proceselor tehnologice, dar și noile întreprinderi, în special din domeniul industriei prelucrătoare și serviciilor specializate, care necesită asistență calificată și integrată, printr-o dezvoltare adecvată a mediului de afaceri.

Luând în considerare importanța întreprinderilor mari în România, în ceea ce privește ponderea cifrei de afaceri și a locurilor de muncă, în industria prelucrătoare și rolul pe care acestea îl joacă în diversificarea gamei de produse și servicii, operațiunea adresată investițiilor productive directe va viza și întreprinderile mari, alături de IMM. Conceptul de întreprinderi mari este abordat în sens larg, acoperind, de exemplu, orice sucursala a unei întreprinderi mari. Totuși, sprijinul pentru întreprinderi mari nu va depăși 1/3 din resursele financiare dedicate Domeniului Major de Intervenție 1, diferența fiind alocată pentru IMM-uri. Astfel, acesta nu va depăși 20% din alocarea financiară pentru această axă prioritară.

În vederea asigurării unui impact semnificativ al sprijinului integrat pentru dezvoltarea unui sistem de producție inovativ, alocarea financiară va fi distribuită în mod optim între cele trei domenii de intervenție.

Domenii Majore de Intervenție

- **Investiții productive și pregătirea pentru competiția pe piață a întreprinderilor, în special a IMM, cu respectarea condițiilor de mediu**
- **Accesul IMM la finanțare**
- **Dezvoltarea durabilă a antreprenoriatului**

Indicatori

Indicator	Unitate de măsură	Valoare de bază	Anul de bază	Sursa	Ținta (2015)
Rezultat imediat					
IMM asistate în cadrul operațiunii pentru investiții directe	număr	-		SMIS	2.000
IMM asistate pentru certificare	număr	-		SMIS	1.500

Indicator	Unitate de măsură	Valoare de bază	Anul de bază	Sursa	Ținta (2015)
IMM participante la târguri internaționale	număr	-		SMIS	1.200
Fonduri de inginerie financiară sprijinite	număr	-		Fondul JEREMIE / SMIS	aprox 10
Infrastructuri de afaceri nou create sau modernizate	număr	-		SMIS	10-15
Întreprinderi beneficiare de servicii de consultanță	număr	-		SMIS	2.000
Rezultat					
Locuri de muncă create / menținute în întreprinderile asistate	număr / FTE	-		SMIS	23.000
IMM certificate ISO/EMAS	număr	-		SMIS	1.500
Procentul de IMM sprijinite din numărul total de IMM	%	-		SMIS	12-15
Creșterea cifrei de afaceri a întreprinderilor asistate în realizarea de investiții productive (la 2 ani după încheierea proiectului)	%	-		Beneficiari	10

3.2.1.1. Investiții productive și pregătirea pentru competiția pe piață a întreprinderilor, în special a IMM, cu respectarea condițiilor de mediu

Data fiind competiția acerbă de pe Piața Internă și nivelul crescând al protecției consumatorului, întreprinderile din România vor trebui să îmbunătățească semnificativ calitatea și gama produselor și serviciilor oferite, contribuind la asigurarea unui nivel ridicat al securității și protecției consumatorului și al mediului.

Consolidarea și dezvoltarea întreprinderilor depind în mare măsură de achiziționarea permanentă de echipamente și tehnologii noi care să permită adaptarea producției la cerințele Pieței Interne. Sprijinul acordat întreprinderilor în vederea creșterii productivității este un element cheie pentru accelerarea procesului de convergență, în condițiile respectării regulilor ajutorului de stat.

Implementarea voluntară a standardelor europene de către întreprinderi reprezintă un exemplu de bună practică, care și-a demonstrat eficiența pe piețele dezvoltate și a contribuit la intensificarea schimburilor comerciale.

Astfel, implementarea sistemelor de management al calității și al mediului și certificarea produselor, împreună cu sprijinul pentru investiții, sunt esențiale pentru asigurarea intrării produselor și serviciilor românești pe Piața Internă și pe terțe piețe.

În mod evident, dezvoltarea în România a unei infrastructuri de certificare adecvate este o condiție esențială pentru depășirea dificultăților financiare ale IMM în procesul de certificare și implementare a sistemelor de management de mediu și de calitate.

Se au în vedere următoarele **operațiuni orientative**:

a) Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții tangibile și intangibile

- Susținerea investițiilor în tehnologii, echipamente, mașini, utilaje, capacități de producție
- Susținerea investițiilor intangibile vizând achiziționarea de brevete, mărci, licențe și know-how

Pentru operațiunea a) vor fi elaborate două scheme de ajutor de stat, și anume una pentru întreprinderi mari și una pentru IMM cu mai mult de 9 angajați (microîntreprinderile vor fi sprijinite în cadrul unei operațiuni similare din POR). Va fi avută în vedere aceeași delimitare în lansarea separată de cereri de propuneri de proiecte, una pentru IMM și una pentru întreprinderile mari, în vederea alocării financiare distincte pentru fiecare categorie.

Pentru această operațiune, prin evaluarea economică și financiară a cererilor de finanțare, în conformitate cu prevederile art. 57 din Regulamentul Consiliului nr. 1083/2006, se va evita acordarea sprijinului financiar pentru:

1. Finanțare publică care ar conduce la „efectul de înlocuire” (deadweight);
2. Investiții care provin din delocalizarea din alte state membre, pentru a nu implica Fondurile Structurale în astfel de finanțări publice;
3. Întreprinderi aflate în dificultate financiară.

b) Sprijin pentru implementarea standardelor internaționale

- Sprijin pentru implementarea și certificarea sistemelor de management al calității;
- Sprijin pentru implementarea și certificarea sistemelor de management de mediu (sau a înregistrării EMAS);
- Sprijin pentru certificarea voluntara și etichetarea ecologica a produselor și serviciilor;
- Sprijin pentru dezvoltarea și acreditarea laboratoarelor de încercări și etalonări.

c) Sprijin pentru accesul pe noi piețe și internaționalizare

- Servicii de consultanță pentru îmbunătățirea sistemelor de management a IMM (servicii logistice pentru promovarea produselor și serviciilor și identificarea furnizorilor / clienților externi, website-uri, acces la rețele de afaceri);
- Sprijin pentru participarea la târguri, expoziții internaționale și misiuni economice.

Pentru operațiunile b) și c) întreprinderile mari nu vor fi eligibile.

3.2.1.2. Accesul IMM la finanțare

Resursele financiare adecvate pentru IMM sunt cruciale pentru dezvoltarea și creșterea competitivității lor.

Crearea unui mediu favorabil pentru finanțarea investițiilor reprezintă un pas înainte, comparativ cu abordarea bazată în principal pe sprijinirea investițiilor directe.

Accesul la credit este în general dificil pentru IMM, condițiile de acordare a creditului impuse de către bănci sunt greu accesibile pentru ele, datorită sub capitalizării lor și absenței garanțiilor colaterale. Întreprinderile mici se confruntă cu obstacole majore în creșterea și dezvoltarea lor, datorită lipsei bunurilor tangibile care ar putea fi utilizate ca garanții colaterale, precum și a riscurilor considerabile care le împiedică să obțină un credit bancar obișnuit sau care sporesc costurile unui astfel de credit. Există o necesitate de depășire a acestor obstacole, ținând cont că ideile inovative, produsele și serviciile, modelele de afaceri sunt adesea generate de către start-upuri și firmele noi. În același timp, este necesară o puternică implicare a instituțiilor financiare în finanțarea riscului. În fapt, finanțarea proiectelor întreprinderilor de către instituțiile financiare asigură expertiza calificată și competența în procesul de selecție și validare a modelelor competitive de afaceri.

Deși asigurarea de instrumente financiare inovative este absolut necesară pentru exploatarea potențialului de creștere a IMM, programarea și implementarea unor asemenea instrumente solicită un know-how specific pentru evaluarea zonelor de eșec ale pieței, precum și un management financiar corespunzător. Ca urmare, România a conlucrat cu Fondul European de Investiții în scopul identificării zonelor de eșec ale pieței în sectorul de finanțare inovativă a IMM.

În luna martie 2007, a fost realizat un studiu de evaluare a decalajelor, în cadrul inițiativei JEREMIE (Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises - Resurse Europene Comune pentru Întreprinderile Mici și Medii), în scopul de a asista România în selectarea celor mai eficiente și inovative modalități de a sprijini accesul IMM la finanțare. Studiul elaborat de

către o echipă de experți independenți desemnați de Fondul European de Investiții a confirmat problemele existente privind accesul la piața financiară din România.

Este necesar să se creeze o gamă de surse de finanțare, inclusiv micro împrumuturi, care să răspundă diferitelor nevoi ale IMM. Administrația națională și locală trebuie să creeze cadrul în care piața poate să prospere și să atragă sectorul privat pentru a sprijini aceste acțiuni, astfel încât să beneficieze împreună de succes și să împartă riscurile implicate. Se preconizează sprijinul printr-un pachet de instrumente adecvate, așa cum au fost identificate în raportul de evaluare a decalajelor.

Guvernul României a decis să confere Fondului European de Investiții rolul de "holding fund JEREMIE" prin acordarea unui grant în conformitate cu prevederile art. 44(b) al Regulamentului Consiliului No. 1083/2006 și în condițiile specifice stabilite în art. 43 și 44 ale Regulamentului Comisiei No. 1828/2006. În concluzie, Autoritatea de Management intenționează să contribuie cu o sumă orientativă de cca. 100 milioane de EURO la "holding fund". Un acord de finanțare va fi încheiat între Autoritatea de Management și "holding fund", în care vor fi stabilite prevederi pentru evaluarea, selectarea și acreditarea pe baze competitive a intermediarilor financiari..

Eficiența instrumentului JEREMIE va fi evaluată de către autoritățile naționale după 3 ani de implementare.

Autoritățile române vor continua să monitorizeze și să încurajeze dezvoltarea altor instrumente menite să faciliteze accesul IMM la finanțare.

În cadrul domeniului vor fi prevăzute resurse și pentru o campanie de informare/conștientizare/promovare privind oportunitățile de acces la finanțare pentru întreprinderi.

3.2.1.3. Dezvoltarea durabilă a antreprenoriatului

Factorii importanți pentru consolidarea antreprenoriatului sunt reprezentați de o cultură de afaceri adecvată, un mediu favorabil pentru crearea de întreprinderi, asigurarea serviciilor calificate, un grad ridicat de interacțiune și cooperare între întreprinderi, pentru diseminarea cunoștințelor și întărirea potențialului existent.

România își propune să sprijine procesul de creare a întreprinderilor prin: promovarea unor infrastructuri de afaceri corespunzătoare, dezvoltarea aptitudinilor manageriale și a serviciilor de sprijinire a afacerilor.

Un element cheie al dezvoltării afacerilor este existența serviciilor de consultanță cu valoare adăugată. Sprijinul acordat pentru accesul IMM la servicii de consultanță va contribui la creșterea competitivității lor pe piață, precum și la diversificarea produselor și serviciilor acestora.

Asistența pentru clustere existente sau emergente este, de asemenea, importantă pentru consolidarea procesului de interacțiune dintre firme, favorizând răspândirea cunoștințelor și economii externe sporite (costuri mai mici ale factorilor de producție și ale materiilor prime, ale

tranzacțiilor), creșterea productivității, creșterea numărului de furnizori și clienți ai clusterelor. Se are în vedere finanțarea investițiilor de tip *soft* și *hard*, adaptate la necesitățile IMM.

Astfel, IMM-urile vor beneficia de o abordare integrată incluzând avantajele managementului corporativ, ale unor surse de finanțare adecvate, garanții asociate, avantajul tehnic al serviciilor societății informaționale și al cooperării active cu: competitori, organizații, instituții, inclusiv unități de C&D.

Operațiuni orientative

a) Dezvoltarea unor structuri de sprijin al afacerilor de dimensiune națională și internațională

Operațiunea, complementară celei existente în POR (sprijin pentru infrastructurile de afaceri locale), se va concentra pe sprijinirea infrastructurilor de afaceri de dimensiuni naționale sau chiar internaționale, având ca elemente de selecție: parteneriat (potențialul de cluster), dimensiunea națională sau internațională și calitatea strategiei de dezvoltare.

Infrastructurile de sprijinire a afacerilor finanțate prin POS CCE vor consta atât în activități de tip *hard* (construirea de noi infrastructuri, consolidări, reabilitări sau modernizări, precum și achiziția de echipamente) cât și în activități de tip *soft* (servicii destinate întăririi culturii antreprenoriale, precum: diseminare și informare, schimb de experiență în domeniul celor mai bune practici, activități de îndrumare și coordonare, transfer de know-how, seminarii și ateliere de lucru). Existența unor infrastructuri de afaceri capabile să concureze pe piețele naționale și internaționale reprezintă un factor vital pentru creșterea competitivității României în cadrul unei Uniuni Europene extinse și va crea premisele unei mai bune integrări a economiei naționale în economia europeană. În acest sens, existența unor structuri de afaceri corespunzătoare va contribui în mod esențial la creșterea atractivității României ca locație pentru investiții în activități economice și va fi un instrument cheie de stimulare a mediului de afaceri.

b) Sprijin pentru consultanța⁴ pentru IMM-uri

IMM-urile vor fi sprijinite pentru achiziționarea de consultanță în domenii ca: elaborarea de proiecte/planuri de afaceri, dezvoltarea strategiilor de firmă/ produse/servicii, consultanță pentru investiții și financiară, activități de marketing și promovare, managementul resurselor umane, tehnologia informației și e-business, inovare și drepturi de proprietate intelectuală.

c) Sprijin pentru integrarea întreprinderilor în lanțuri de furnizori și clustere

Scopul operațiunii este dezvoltarea rețelelor și a relațiilor de cooperare între întreprinderi, întărirea lanțurilor valorice și sprijinirea proceselor de dezvoltare a clusterelor. Va fi acordat sprijin pentru dezvoltarea de proiecte comune în domeniul producției, serviciilor de consultanță specializate și logisticii.

⁴ Sunt excluse serviciile de consultanță pentru certificare și promovarea exportului și internaționalizare, care sunt acoperite de primul domeniu de intervenție din cadrul prezentei Axe Prioritare.

Pentru îmbunătățirea eficienței axei prioritare, acțiunile specifice asistenței acordate din FSE pot primi maxim 10% din finanțarea comunitară, în concordanță cu *mecanismul de flexibilitate* (art. 34 (2) din Regulamentul Consiliului (CE) Nr. 1083/2006). Asistența se referă mai ales la instruirea de înaltă calificare legată de dobândirea abilităților și cunoștințelor necesare pentru implementarea proiectelor finanțate în cadrul acestei axe prioritare.

3.2.2. Axa Prioritară 2: Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare pentru competitivitate

Obiectiv

- Creșterea capacității de C-D, stimularea cooperării dintre instituțiile de CDI și întreprinderi și creșterea accesului întreprinderilor la CDI

Fundamentare

Nivelul scăzut de finanțare (atât public, cât și privat) pentru activitățile de cercetare-dezvoltare și inovare (CDI) a condus la o infrastructură de CDI depășită, la scăderea numărului de cercetători și la creșterea mediei de vârstă a acestora, cu consecințe directe asupra performanțelor activităților de CDI.

De asemenea, lipsa fondurilor a împiedicat accesul întreprinderilor la activități de CDI și transfer tehnologic.

Aceste deficiențe, alături de participarea scăzută a sectorului privat la finanțarea activităților de CDI au condus la un deficit tehnologic ridicat al firmelor românești și la un nivel scăzut de inovare al acestora.

În scopul reducerii acestor deficiențe, axa prioritară 2 se concentrează pe câteva probleme care să contribuie la realizarea următoarelor obiective: creșterea capacității de cercetare prin dezvoltarea infrastructurii de CD și atragerea de tineri și de specialiști de înaltă calificare, atât pentru instituții de CD (universități și institute CD), cât și pentru firme care au departamente de cercetare; diseminarea de cunoștințe din universități și institute de CD; stimularea transferului tehnologic bazat pe cooperarea dintre instituții CD și întreprinderi; stimularea cererii de inovare a întreprinderilor; susținerea formării și dezvoltării firmelor inovative și dezvoltarea de poli de excelență/competitivitate.

Contribuția acestei axe din POS CCE la atingerea obiectivului național de creștere a cheltuielilor interne brute de CD (BERD) la 1% din PIB în 2010, se realizează prin stimularea cererii și orientarea spre sectorul privat, astfel:

- prin finanțarea directă a întreprinderilor private inovative
- prin sprijinirea parteneriatului declanșat de cerere și nu de ofertă, întrucât aplicarea directă a rezultatelor cercetării în sectorul productiv este un criteriu cheie de selecție
- prin îmbunătățirea infrastructurii de cercetare, pentru a sprijini dezvoltarea de clustere și poli de excelență și specializarea tinerilor cercetători și tehnicieni, care ulterior vor migra către sectorul afacerilor. În „*Innobarometrul 2006 privind rolul clusterelor în facilitarea inovării în Europa*” se arată clar că prezența laboratoarelor publice de cercetare reprezintă una din componentele clusterelor bazate pe cercetare.

Există sinergii importante între axa prioritară 2 și axa prioritară 1. Astfel unele din întreprinderile sprijinite în cadrul axei prioritare 2 “CDI pentru Competitivitate” pot aplica, de asemenea, în cadrul axei prioritare 1 pentru a obține sprijin pentru investiții productive și pentru accesul la noi piețe, ideal prin proiecte integrate. La fel și întreprinderile sprijinite în cadrul axei prioritare 1 pot beneficia de sprijin în cadrul axei prioritare 2, pe măsura creșterii nevoii lor de cunoaștere.

Există de asemenea complementarități între axa prioritară 2 și POS Dezvoltarea Resurselor Umane – axa prioritară 1 “Educație și training în sprijinul creșterii și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”, care promovează programe doctorale și post–doctorale pentru cercetare, precum și cu axa prioritară 3 “Creșterea adaptabilității angajaților și întreprinderilor”, care sprijină dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale și instruirea în tehnologii noi din același POS DRU..

În termeni de abordare sectorială, strategia națională CDI 2007-2013 identifică 9 direcții tematice de interes special pentru cercetarea aplicativă și dezvoltarea tehnologică (TIC; energie; mediu; sănătate; agricultură, siguranță și securitate alimentară; biotehnologii; materiale, produse și procese inovative; spațiu; științe socio-economice) și subliniază importanța cercetării fundamentale.

Intervențiile din cadrul acestei axe prioritare se vor concentra în principal pe un număr redus de arii tematice prioritare: Sănătate; Agricultură, Siguranță și Securitate alimentară; Energie; Mediu; Materiale, produse și procese inovative, care pot avea un impact semnificativ în creșterea productivității economice.

Domenii Majore de Intervenție:

- Cercetare în parteneriat între universități/institute de cercetare-dezvoltare și întreprinderi în vederea obținerii de rezultate direct aplicabile în economie
- Investiții în infrastructura de CDI și dezvoltarea capacității administrative
- Sprijin CDI pentru întreprinderi

Indicatori

Indicator	Unitate de măsură	Valoare de baza	Anul de bază	Sursa	Ținta (2015)
Rezultat imediat					
Proiecte realizate în parteneriat de instituții CD și întreprinderi	număr	-	-	SMIS	200
Total proiecte CD sprijinite	număr	-	-	SMIS	600
Întreprinderi implicate în proiectele asistate	numar	-	-	SMIS	300
Start –up-uri și spin-off-uri inovative sprijinite	număr			SMIS	50
Cheltuieli publice pentru proiectele de CDI asistate	mil EUR	-	-	SMIS	640
Rezultat					
Locuri de muncă create/ menținute la beneficiarii asistați	număr ENI	-	-	SMIS/beneficiari	1.200
Cheltuieli private directe în proiectele de CDI	mil EUR	-	-	SMIS/beneficiari	170

sprijinite					
Contribuția la creșterea totală a cheltuielilor de CD ale întreprinderilor (BERD)	%			SMIS/ beneficiari/ anchete	12-15
Cereri de brevete rezultate din proiectele asistate	număr			SMIS/ beneficiari/ anchete	50
Infrastructuri noi de cercetare sprijinite	număr			SMIS/beneficiari	50

3.2.2.1. Parteneriate CD între universități/institute de cercetare și întreprinderi în vederea obținerii de rezultate direct aplicabile în economie

Dezvoltarea tehnologică a întreprinderilor, ca prim factor pentru creșterea competitivității lor, este sprijinită prin parteneriate CD cu organizații de CD, care vor genera rezultate direct aplicabile în economie, cu scopul creării de produse, tehnologii și servicii noi sau îmbunătățite, cu valoare adăugată mare.

Acest domeniu major de intervenție va oferi sprijin pentru dezvoltarea tehnologică prin intermediul cercetării industriale și dezvoltării precompetitive, în domenii cu înalt potențial de dezvoltare tehnologică.

Intensificarea cooperării în CD între institutele de CD/universități și întreprinderi constituie baza dezvoltării viitoare a competitivității internaționale a firmelor.

Operațiuni orientative

- **Proiecte de CD în parteneriat între universități/institute de cercetare și întreprinderi**

Această operațiune va finanța în special activități de cercetare industrială și dezvoltare precompetitivă care conduc la obținerea de rezultate de interes economic și care vor iniția transformarea rezultatelor cercetării în produse, tehnologii și servicii noi sau îmbunătățite, cu cerere mare de piață.

Vor fi încurajate diferite forme de colaborare între întreprinderi și institute CD, cu scopul de a îmbunătăți activitățile lor de CD și de a sprijini transferul tehnologic (parteneriat între furnizori de cercetare și beneficiari, rețele, etc.) în cele cinci arii tematice prioritare indicate mai sus.

Proiectele vor asigura transferul de cunoștințe de la instituțiile de CD către personalul întreprinderilor ce aplică/utilizează rezultatele cercetării.

- **Proiecte de cercetare complexe care vor încuraja participarea specialiștilor din străinătate**

Operațiunea urmărește același scop general ca și cea anterioară și anume generarea de rezultate de interes economic și transformarea rezultatelor cercetării în produse, tehnologii și servicii noi

sau îmbunătățite.

Proiectele vor fi elaborate în colaborare de către instituțiile gazdă și specialiștii din străinătate. Instituțiile gazdă trebuie să îndeplinească anumite criterii de selecție cum ar fi de exemplu: să activeze în domenii de vârf și să fie capabile să asigure toate condițiile necesare pentru desfășurarea de activități de CD.

3.2.2.2. Investiții în infrastructura de CDI și dezvoltarea capacității administrative

Infrastructura de cercetare în institutele publice de CD și în universitățile publice este în mare parte depășită fizic și moral și nu acoperă multe din domeniile noi de cercetare și tehnologice de interes. Dezvoltarea infrastructurii de CD este strâns legată de dezvoltarea bazei de cunoaștere, oferă oportunități de perfecționare a personalului calificat, creează efecte majore asupra cererii și ofertei și în continuare stimulează dezvoltarea tehnologică a întreprinderilor.

Acest domeniu de intervenție va contribui la creșterea eficienței activității de CD în universități și institute de cercetare, prin sprijinirea dotării lor cu echipamente, instrumente, software noi și moderne, prin dezvoltarea infrastructurii CD existente și prin crearea de noi infrastructuri (laboratoare, centre de cercetare, etc), prin dezvoltarea de parteneriate CD internaționale (în cadrul structurilor GRID) și valorificarea potențialului de cluster în domenii cu avantaje economice comparative.

Prin acest domeniu de intervenție se oferă sprijin public în mod prioritar celor mai performante organizații de CD. Sub coordonarea ANCS se va organiza periodic evaluarea imparțială a universităților și instituțiilor de CD, pe baza unor criterii de evaluare relevante, cum ar fi: numărul și calitatea cercetătorilor, numărul de publicații, capacitatea de integrare în rețele naționale și internaționale de CD, participarea la Programul Cadru 7 de cercetare al UE, etc. În cazul universităților vor avea prioritate centrele de excelență. De asemenea, prin acțiuni de îmbunătățire a capacității administrative vor putea fi consolidate și organizațiile mai puțin performante.

Evaluările periodice menționate mai sus vor permite identificarea slăbiciunilor în capacitatea administrativă a instituțiilor de CD. Ca urmare, va fi acordat sprijin public adecvat instituțiilor relevante, pentru activitățile care necesită îmbunătățiri, cum ar fi pentru: creșterea capacității de management instituțional și de proiect, dezvoltarea de parteneriate, accesul la baze de date și publicații, valorificarea rezultatelor cercetării sau accesul la instrumente financiare.

Operațiuni orientative

- **Dezvoltarea infrastructurii CD existente și crearea de noi infrastructuri (laboratoare, centre de cercetare)**

Prin această operațiune se asigură sprijin pentru dezvoltarea infrastructurii de CD în universități și institute de CD publice, prin modernizarea laboratoarelor existente, prin crearea de noi infrastructuri (laboratoare, centre/institute de cercetare) și prin sprijinirea construirii de infrastructuri de cercetare pan-europene în România (prioritate UE finanțată în comun prin PC7, FEDR – în cadrul acestei operațiuni, și prin alte fonduri). Operațiunea se va concentra pe cele 5 arii tematice indicate anterior.

Modernizarea reprezintă îmbunătățirea infrastructurii de cercetare existente (laboratoare) prin achiziționarea de noi instrumente și echipamente, și reamenajarea spațiilor de cercetare în vederea unei bune funcționări a noilor echipamente.

Noile infrastructuri reprezintă proiecte de mari dimensiuni care vor crea noi centre de cercetare, institute și laboratoare în cadrul organizațiilor publice de cercetare existente, care își vor extinde domeniile de activitate sau vor deschide noi direcții de cercetare.

Selecția se va concentra pe un număr redus de beneficiari, care au în vedere, în cadrul fiecărei priorități tematice, acele domenii care respectă unul sau mai multe dintre următoarele criterii orizontale:

- au legătura cu un domeniu industrial care prezintă avantaje economice comparative;
- răspund priorităților regionale identificate în Strategiile Regionale de Inovare sau priorităților naționale strategice din alte sectoare socio-economice;
- prezintă potențial de cluster (adică noua infrastructură va fi în centrul unui pol de competitivitate /excelență) sau se adresează unor deficiențe structurale din sistemul de CD.

Dezvoltarea infrastructurii de cercetare va fi însoțită de acțiuni de construcție instituțională. Va fi sprijinită, la cerere, creșterea capacității administrative a beneficiarilor selectați pentru proiecte de investiții, în cadrul unor planuri extinse de modernizare instituțională. Evaluarea nevoii de dezvoltare instituțională se va face de către ANCS în asociere cu alte ministere și în strânsă cooperare cu managerii diferitelor institute și organizații de CD.

- **Dezvoltarea polilor de excelență**

Această operațiune va sprijini investiții în dezvoltarea și întărirea legăturilor între universități, institute CD și IMM-uri inovative, în domenii economice dinamice. Aceste domenii vor fi identificate prin studii economice specializate, elaborate înainte de depunerea propunerilor de proiecte. Operațiunea este orientată spre dezvoltarea polilor de excelență care se bazează pe cercetare (cunoscuți în unele state membre sub numele de “poli de competitivitate”), care să grupeze laolaltă întreprinderi, institute de cercetare, centre de instruire, etc, care, printr-un parteneriat activ, să desfășoare activități cu același obiectiv de piață, pe baza unei strategii comune de dezvoltare/de afaceri.

- **Dezvoltarea unor rețele de centre CD, coordonate la nivel național și racordate la rețele europene și internaționale de profil (GRID, GEANT)**

Această operațiune are ca scop creșterea gradului de implicare a cercetătorilor români în rețele de cercetare internaționale, de importanță majoră pentru dezvoltarea viitoare a științei și tehnologiei, și dezvoltarea unei infrastructuri specializate pentru a sprijini proiectele mari și complexe de cercetare.

Sunt sprijinite proiecte de conectare a centrelor de CD la rețele europene și internaționale sprijinite de platforme electronice de tip GRID, prin achiziții de hardware și aplicații software specifice. De asemenea, această operațiune va contribui la creșterea capacității rețelei de cercetare și educație ROEDUNET spre a se apropia de standardele GEANT.

- **Întărirea capacității administrative**

Această operațiune va sprijini capacitatea administrativă și managerială a instituțiilor de CD identificate ca având nevoie de sprijin prin intermediul evaluărilor periodice care vor fi derulate sub coordonarea ANCS.

Acțiunile vor fi adaptate ulterior nevoilor specifice identificate în acest sens.

3.2.2.3. Accesul întreprinderilor la activități de CDI

În vederea creșterii investițiilor private în activitățile de CDI și pentru reducerea decalajelor mari tehnologice și de competitivitate reprezentate în principal prin nivelul scăzut al inovării în întreprinderi, prin capacitatea redusă a întreprinderilor de absorbție a rezultatelor CD, precum și prin slaba dezvoltare a activității CD în întreprinderi, se vor sprijini următoarele **operațiuni orientative**:

- **Sprijin pentru start-up-urile și spin-off-urile inovative**

Operațiunea va sprijini activitățile inovative ale start-up-urilor și spin-off-urilor high-tech sau cu valoare adăugată mare (bazate pe rezultatele CD ale universităților sau institutelor de cercetare) pentru a se asigura transferul de cunoștințe și tehnologie și pentru a asista întreprinderile respective în comercializarea produselor și serviciilor rezultate din cercetare. Întreprinderile care vor fi asistate vor fi selectate pe baza unei analize atente a planului lor de afaceri.

Operațiunea este complementară Programului Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane, axa prioritară „Creșterea adaptabilității forței de muncă și a întreprinderilor”, care finanțează atât programe de instruire pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale și manageriale cât și servicii de asistență pentru începerea de noi afaceri.

- **Dezvoltarea infrastructurii de CD a întreprinderilor și crearea de noi locuri de muncă în CD**

Se va asigura sprijin pentru dezvoltarea capacității de cercetare a întreprinderilor, în scopul creșterii nivelului lor de inovare și a competitivității lor pe piață și pentru crearea de noi locuri de muncă în CD. Se vor finanța achizițiile de instrumente, echipamente, calculatoare, software, etc. necesare activității CD.

- **Promovarea inovării în cadrul întreprinderilor**

Sunt sprijinite activitățile de inovare prin CD în întreprinderi, pentru introducerea în producție a produselor, tehnologiilor sau serviciilor noi sau perfecționate. Operațiunea va finanța achizițiile de servicii de CD și de drepturi de utilizare a rezultatelor CD și va stimula activitățile de CD în întreprinderi și dezvoltarea lor ulterioară în tehnologii, produse, servicii.

În cadrul acestei operațiuni, cele mai promițătoare rezultate obținute în proiectele finanțate în cadrul primului domeniu major de intervenție pot fi transferate în producție.

Întreprinderile inovative care sunt înființate de mai puțin de 5 ani vor fi tratate în concordanță cu reglementările noului cadru comunitar pentru ajutorul de stat pentru CDI privind întreprinderile

inovative tinere.

Operațiunile orientative din acest domeniu major de intervenție sunt concepute să stimuleze creșterea cheltuielilor private de CDI, prin aceasta contribuind la realizarea politicii naționale de CD în conformitate cu obiectivul strategiei de la Lisabona.

Pentru a îmbunătăți eficiența acestei axe prioritare, acțiunile care se referă la asistența de tip FSE pot fi finanțate în limita a 10% din fondurile comunitare pentru această axă prioritară, conform *mecanismului de flexibilitate* (art. 34(2) din Reglementarea Consilului (EC) No 1083/2006). Asistența se va referi în principal la instruirea de înaltă calificare legată de acumularea de abilități și cunoștințe necesare pentru proiectele finanțate în această axa.

3.2.3. Axa Prioritară 3: Tehnologia informației și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public

Obiectiv

- **Sprijinirea competitivității economice prin creșterea interacțiunilor dintre sectorul public și întreprinderi/cetățeni prin valorificarea la maxim a potențialului TIC**

Principalele acțiuni ce vor fi realizate pentru a atinge acest obiectiv se adresează nevoii de a îmbunătăți infrastructura TIC în zonele de eșec al pietii (zonele rurale și mic urbane), de dezvoltare și utilizare efectivă a serviciilor publice electronice și de a dezvolta un mediu de e-business sigur și dinamic. Din această perspectivă, va fi necesară introducerea și susținerea sistemelor productive inovatoare în procesul administrativ, în viața de zi cu zi, și dezvoltarea unei piețe competitive a produselor și serviciilor din noua generație.

Fundamentare

În economia globală de astăzi, ținând cont de necesitatea de a întări competitivitatea la diferite nivele, companiile românești, administrația publică și alți actori economici și sociali se confruntă cu provocări majore. Creșterea productivității poate fi considerată un factor decisiv pentru o dezvoltare cu succes a pieței, iar un impact pozitiv al acesteia pentru TIC este bine cunoscut.

În conformitate cu obiectivele specifice stabilite în Agenda Lisabona și cu strategia i2010 ("i2010 – O societate europeană informațională pentru creștere economică și crearea de noi locuri de muncă"), este esențială sublinierea importanței accesibilității și dezvoltării infrastructurii broadband ca priorități ale dezvoltării societății informaționale în România.

În România, conexiunile broadband s-au dezvoltat în special în zonele urbane. În zonele mai puțin populate sau în care distanțele până la utilizatorul final sunt prea mari, operatorii nu au considerat profitabil să investească și să îmbunătățească sau să extindă infrastructura, pe motiv că cererea prognozată este insuficientă pentru rentabilitatea investiției. Pentru acest motiv și în conformitate cu "Liniile directoare privind criteriile și modalitățile de implementare a fondurilor structurale în sprijinul comunicațiilor electronice" (CE, 2003), se consideră că fondurile publice în aceste zone joacă un rol vital în stimularea investițiilor în infrastructura de broadband și în servicii, determinând astfel creșterea competitivității și a inovării (așa cum este prezentat și în Comunicare CE "Depășirea decalajului privind broadband-ul").

Ținând cont și de faptul că finanțarea publică poate juca un rol important în încurajarea răspândirii broadband-ului prin politici care stimulează cererea, se va acorda sprijin pentru stimularea cererii de servicii TIC, care include:

- Inițiative care au ca scop creșterea utilizării în sectorul public și dezvoltarea conținutului cum ar fi: e-guvernare, e-sanatate și e-educație
- Stimularea creării de aplicații specifice pentru IMM-uri.

Strategia Națională de Broadband a României, care va fi în curând aprobată, prevede ca obiective strategice: extinderea infrastructurii de broadband în zonele insuficient deservite și creșterea extensivă a disponibilității și atractivității e-serviciilor.

Există un număr de sectoare de prioritate strategică, care joacă un rol determinant în dezvoltarea pieței serviciilor broadband: guvern, educație, sănătate, economie. De aceea, operațiunile finanțate prin această axă prioritară vor susține într-o manieră complementară strategiile naționale în sectoarele specifice menționate mai sus.

Principala contribuție a sectorului TIC la creșterea economică este susținută în principal prin asimilarea acestuia la nivelul întreprinderilor. Utilizarea TIC stimulează dezvoltarea extensivă și intensivă a sectorului producției de bunuri și servicii. În ceea ce privește dezvoltarea extensivă, TIC oferă oportunitatea firmelor românești de a accesa noi piețe, pe plan regional și global și de a promova și comercializa produse și servicii pe piața internă prin mijloace electronice. Dezvoltarea intensivă este posibilă datorită scăderii costurilor de producție, administrare, marketing, datorată utilizării TIC, ce poate rezulta într-o creștere semnificativă a productivității.

Decalajele majore privind accesul la Internet prin broadband au fost prezentate în capitolul de analiză. Deși politicile europene sunt în principal direcționate către competiția liberă, s-a observat o întârziere în asigurarea infrastructurii corespunzătoare în unele cazuri, ceea ce necesită intervenția publică.

Noua Comunicare CE i2010 militează pentru comunicații în banda largă sigure și accesibile din punct de vedere financiar, conținut bogat și diversificat, servicii digitale, incluziune, servicii publice mai bune și calitatea vieții. O mare provocare este aceea de a îmbunătăți aceste servicii, de a le face mai accesibile și mai eficiente din punct de vedere al costurilor.

Dezvoltarea aplicațiilor e-Guvernare, e-Sănătate, e-Educație ar trebui de asemenea abordată în acest cadru, cu scopul de a susține creșterea economică și a competitivității în România. Aplicațiile e-Educație vor fi susținute în acord cu o evaluare detaliată a nevoilor, evaluare realizată în strânsă cooperare cu Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului și în sinergie cu acțiunile asociate implementate prin POS Dezvoltarea Resurselor Umane. Aceste aplicații vor contribui la crearea unui mediu pozitiv pentru dezvoltarea produselor și serviciilor inovative, prin dezvoltarea interacțiunilor între diferiții jucători sociali și economici.

E-economia oferă beneficii pentru o gama largă de activități specifice mediului de afaceri. La nivelul întreprinderilor aplicațiile TIC sunt esențiale pentru comunicațiile în interiorul și exteriorul firmei, precum și pentru un management eficient al resurselor și clienților. Astfel, ponderea redusă a comerțului electronic în totalul cifrei de afaceri (în anul 2004 – 1,3% în România, comparativ cu 2,1 % în UE25) reflectă gradul redus de eficiență a companiilor. Pentru reducerea decalajelor este necesar sprijinul pentru adoptarea TIC la nivelul întreprinderilor, însoțit de măsuri de creștere a securității transferurilor electronice.

Domenii majore de intervenție:

- **Susținerea utilizării TIC**
- **Dezvoltarea și eficientizarea serviciilor publice electronice**
- **Sprijinirea e-Economiei**

Indicatori

Indicator	Unitate	Valoare de baza	An de baza	Sursa	Ținta (2015)
Rezultat imediat					
Numărul de proiecte de rețele broadband finanțate în zone de eșec al pieței	număr	-	-	SMIS	100
Proiecte de servicii publice electronice finanțate	număr	-	-	SMIS/ beneficiari	100
Proiecte de e-Economie finanțate	număr	-	-	SMIS/ beneficiari	1.000
Rezultat					
Firme conectate la rețele broadband finanțate în zonele de eșec ale pieței ⁵	număr	-	-	SMIS/ beneficiari	5.000
Utilizatori ai aplicațiilor de e-Guvernare finanțate (utilizatori înregistrați)	număr	-	-	SMIS/ beneficiari/ anchete de opinie	1.000.000
IMM-uri care utilizează aplicațiile de e-Economie ⁶ finanțate	număr	-	-	SMIS/ beneficiari	5.000
Creșterea penetrării rețelelor de broadband în România	număr de conexiuni broadband/ 100 de locuitori	5	2005	INS	40

3.2.3.1. Susținerea utilizării TIC

Având în vedere că rata de penetrare a TIC în România este redusă din cauza infrastructurii insuficient dezvoltate, determinată de investiții reduse și de o slabă putere de cumpărare a populației, prin acest domeniu major de intervenție se va sprijini accesul la conexiunile broadband în zonele de eșec al pieței⁷ (ca de exemplu în zonele rurale și zonele mic urbane) cu

⁵ 50 întreprinderi / proiect de infrastructură de broadband – acest număr este rezonabil ținând cont că valoarea medie acoperită de o rețea de broadband este estimată la 4 sau 5 comune insuficient deservite sau orașe mici.

⁶ Proiecte de Comerț Electronic plus sisteme informaționale de management integrat

⁷ Strategia Națională de Bandă Largă (ce va fi pusă sub consultare publică) furnizează o analiză amănunțită, stabilind decalajul dintre zonele rurale și urbane și evidențiind zonele de eșec al pieței. De aceea, în baza analizelor de cerere-oferta, va fi justificată nevoia clară de intervenție publică, cu scopul de a crește acoperirea rețelelor de broadband, sprijinind competitivitatea economică (Anexa 9 – Acoperirea rețelelor de broadband și nevoia de intervenție publică în zonele rurale și urbane slab dezvoltate).

respectarea „Liniilor directoare ale UE privind criteriile și modalitățile de implementare a fondurilor structurale pentru susținerea comunicațiilor electronice”.

Vor fi de asemenea sprijinite extinderea rețelelor broadband și sporirea securității datelor, condiții obligatorii pentru existența unei economii bazate pe cunoaștere. Intervențiile menite să susțină dezvoltarea infrastructurii broadband vor fi orientate și spre consolidarea competitivității, ca o țintă pentru zonele cu un potențial mai ridicat.

În ceea ce privește modalitățile de abordare a zonelor insuficient deservite, sprijinul va fi acordat în baza criteriilor specificate în „Linile directoare ale UE privind criteriile și modalitățile de implementare a fondurilor structurale pentru susținerea comunicațiilor electronice”, ca de exemplu abordare strategică (în acord cu Strategia Națională de Broadband), concentrarea asupra zonelor insuficient deservite, neutralitate tehnologică și acces liber la infrastructură.

Implementarea obiectivului este susținută de operațiunile orientative care sunt adresate pe de o parte autorităților locale sau parteneriatelor dintre ele, și pe de altă parte IMM-urilor pentru construirea în zonele insuficient deservite a rețelelor broadband și a punctelor de acces public la internet (PAPI).

Se au în vedere următoarele **operațiuni orientative**:

- susținerea accesului la Internet și la serviciile conexe. Se are în vedere acordarea de sprijin pentru IMM-uri și ONG-uri pentru conectarea la Internet prin conexiuni broadband și pentru achiziționarea de hardware și software;
- sprijin pentru autorități locale pentru construirea rețelelor de broadband și a punctelor de acces public la internet (PAPI) în zonele de eșec al pieței (zonele rurale și mic urbane insuficient deservite);
- sprijin pentru IMM-uri pentru construirea de rețele de broadband și PAPI în zonele de eșec al pieței (zonele rurale și mic urbane insuficient deservite);
- sprijin pentru conectarea școlilor la Internet prin rețele broadband.

Operațiunea cu privire la conectarea școlilor la internet este complementară cu operațiunile din Programul Operațional Regional (echipament TI pentru școli). În cadrul POS CCE, împreună cu conectarea școlilor la internet, va fi achiziționat un număr limitat de calculatoare pentru a se asigura o minima folosire a conexiunii, în timp ce achiziționarea restului de echipament TI va fi posibilă în cadrul POR. Operațiunea este de asemenea complementară cu POS Dezvoltarea Resurselor Umane (aplicații TI folosite în scopuri educaționale).

3.2.3.2. Dezvoltarea și eficientizarea serviciilor publice electronice

Procesul accelerat de informatizare și conectare la rețelele de broadband în sectoarele guvernamental, de sănătate și educațional va crește direct cererea de astfel de servicii ca parte a cererii publice agregate.

Din 2001, au fost luate măsuri pentru crearea cadrului legislativ și susținerea dezvoltării strategiilor de e-Guvernare. Au fost făcuți pași în acest sens, ca de exemplu Sistemul Electronic Național – portal universal pentru accesul electronic la administrația publică, sau Sistemul Electronic de Achiziții Publice.

Scopul strategic guvernamental este acela de a reproiecta administrația publică prin crearea de servicii publice mai ușor accesibile și mai eficiente raportate la costuri. Fondurile structurale vor veni ca o completare a fondurilor naționale cu scopul de a atinge acest obiectiv prin implementarea aplicațiilor și sistemelor de e-guvernare, creșterea productivității printr-o mai bună performanță organizațională și prin multiplicarea efectelor care dau posibilitatea companiilor să reducă costurile lor administrative și să-și crească competitivitatea.

Sprijin specific va fi acordat administrației fiscale, în ideea de a îmbunătăți performanțele administrației colectării taxelor. Acțiunile corespunzătoare vor fi create și implementate în strânsă cooperare cu Agenția Națională de Administrare Fiscală, după o evaluare atentă a nevoilor și având drept țintă performanțele slabe ale activităților de colectare a taxelor.

Într-o strânsă cooperare cu acțiunile implementate în cadrul primei axe prioritare, dezvoltarea unui portal electronic general pentru operatorii de afaceri, în special pentru IMM-uri, va fi de asemenea susținută în cadrul acestui domeniu major de intervenție. În acest scop vor fi valorificate și continuate experiența și rezultatele obținute în cadrul proiectului PHARE contractat de ANIMMC.

Luând în considerare faptul că există o strânsă corelare între **educație** și broadband, principala direcție va fi aceea de a stimula cererea, în sensul de a susține dezvoltarea de noi proiecte ce vor completa realizările proiectelor în derulare precum Economia Bazată pe Cunoaștere și Sistemul Educațional Informațional. De aceea, intervenția fondurilor structurale va susține implementarea aplicațiilor de e-learning pentru a eficientiza sistemul de calificare, generând o forță de muncă mai bine calificată, mai flexibilă și mai adaptată la cerințele pieței.

În prezent, **sănătatea** este unul dintre domeniile cel mai slab informatizate. Există 3 mari direcții în care Ministerul Sănătății Publice acționează în vederea informatizării sistemului medical din România: informatizarea spitalelor și crearea de fișe electronice pentru pacienți, facilitarea discounturilor electronice cu firme de asigurări de sănătate și informatizarea medicilor de familie, precum și interconectarea lor la sistemul informatic medical.

În consecință, toate proiectele TIC din sistemul medical din România (unele inițiate, altele care vor începe pe parcursul acestui an) vor stimula dezvoltarea serviciilor de sănătate prin broadband, dezvoltare ce va fi de asemenea susținută prin intermediul fondurilor structurale. Implementarea serviciilor de e-Sănătate va aduce beneficii, atât în ceea ce privește economisirea în sistemul medical cât și în ceea ce privește îmbunătățirea serviciilor medicale oferite cetățenilor, și nu în ultimul rând va contribui la îmbunătățirea sănătății forței de muncă.

Operațiunile finanțate în cadrul Axei Prioritare 3 vor sprijini într-o manieră complementară strategiile naționale de reformă a sectoarelor specifice abordate (administrația publică, educație și sănătate) în concordanță cu recomandările UE.

Pentru susținerea dezvoltării serviciilor publice moderne electronice, se au în vedere următoarele **operațiuni orientative**:

- sprijin pentru implementarea de soluții de e-guvernare împreună cu conexiunea broadband necesară (dacă cea din urmă este necesară);
- sprijin pentru implementarea de soluții TIC cu scopul de a crește interoperabilitatea sistemelor informaționale;

- sprijin pentru implementarea de soluții de e-learning;
- sprijin pentru implementarea de soluții de e-sănătate împreună cu conexiunea broadband necesară (dacă cea din urmă este necesară).

Operațiunea privind sprijinul acordat administrației publice pentru implementarea aplicațiilor de e-Guvernare este corelată cu furnizarea de training general pentru domeniul de e-Guvernare din cadrul PO „Dezvoltarea Capacității Administrative”.

Dezvoltarea de soluții de e-învățământ în cadrul POS CCE va completa acțiunile derulate în cadrul POS Dezvoltarea Resurselor Umane, Axa Prioritară 1 pentru îmbunătățirea accesului la educație și a calității educației, și a Educației și Instruirii Vocaționale inițiale, care sprijină software-ul educațional (numai în corelație cu dezvoltarea programelor educaționale/de training, eligibile în cadrul finanțării încrucișate).

Dezvoltarea aplicațiilor software pentru sănătate împreună cu conectarea broadband (dacă aceasta din urmă este necesară) va completa acțiuni din cadrul POR, Axa Prioritară 2 „Îmbunătățirea infrastructurii sociale locale și regionale”, acolo unde infrastructura de sănătate este sprijinită.

3.2.3.3. Sprijinirea e-economiei

În cadrul acestui domeniu major de intervenție, sprijinul financiar este direcționat către aplicațiile TIC și către interoperabilitatea lor, adoptarea de soluții integrate la nivelul firmelor ceea ce conduce la reducerea costurilor pe termen lung, facilitează accesul pe piețe interne și externe și sprijină procese de management mai eficiente, supraveghind în același timp securitatea sporită a rețelelor electronice și adoptarea de soluții anti-fraudă pentru dezvoltarea unui sector de e-business sigur și dinamic.

Pentru sprijinirea dezvoltării e-economiei, se au în vedere următoarele **operațiuni orientative**:

- Sprijin pentru sisteme TIC integrate și alte aplicații electronice pentru afaceri
- Sprijin pentru dezvoltarea sistemelor de comerț electronic și a altor soluții on-line pentru afaceri

Pentru a îmbunătăți eficiența acestei axe prioritare, acțiuni corespunzătoare asistenței FSE pot fi finanțate în limita a 10% din fondurile comunitare pentru această axă prioritară, conform cu *mecanismul de flexibilitate* (art. 34(2) din Regulamentul Consiliului (CE) Nr. 1083/2006). Asistența va privi în principal instruirea de înaltă calificare în ceea ce privește abilitățile și cunoștințele necesare pentru proiectele finanțate în cadrul acestei axe prioritare.

3.2.4. Axa Prioritară 4: Creșterea eficienței energetice și a securității furnizării, în contextul combaterii schimbărilor climatice

Fundamentare

O infrastructură energetică eficientă, flexibilă, sigură și curată reprezintă o precondiție necesară pentru dezvoltarea economică, aceasta conducând la creșterea productivității și în consecință a competitivității. Producția, transportul, distribuția și utilizarea mai eficientă a energiei atrag după sine reducerea atât a consumului de energie primară, cât și a celui de energie finală. Ca rezultat direct, consumatorul final va beneficia de o mai bună calitate și securitate a furnizării, conducând implicit la creșterea productivității.

În cadrul strategiei sale naționale în domeniul eficienței energetice și al valorificării resurselor regenerabile de energie, țintele României sunt îmbunătățirea eficienței energetice și creșterea ponderii energiei electrice produse din resurse regenerabile în consumul național brut de energie electrică. Promovarea acestor ținte, prin utilizarea unei cantități mai mici de energie, sau prin folosirea energiei care nu dăunează mediului, contribuie la reducerea emisiilor poluante la nivelul economiei României (în special a emisiilor de gaze cu efect de seră), în conformitate cu recomandările Consiliului European de Primăvară din anul 2007.

Ponderea energiei electrice produse din resurse regenerabile de energie în consumul național brut de energie electrică, la nivelul anului 2004, a fost de circa 29%, aproape de ținta de 33% preconizată a fi atinsă până în anul 2010, dar aceasta a fost produsă aproape în întregime în capacități hidroenergetice de mare capacitate. Prin urmare, această țintă trebuie atinsă în primul rând prin producție de energie electrică provenită din alte resurse regenerabile de energie, pentru a evita astfel dependența de energia hidro produsă în capacitățile mari.

După cum se arată în analiza situației economice, intensitatea energetică este indicatorul la care România are cel mai mare decalaj în comparație cu media UE (intensitatea energetică finală și primară au fost, în anul 2004, de 3 ori mai ridicate în comparație cu media UE). Dacă nu este tratat în mod corespunzător, un asemenea decalaj poate fi un impediment major pentru competitivitatea economiei naționale pe Piața Unică și pe Piața Regională de Sud-Est, luând în considerare creșterea treptată a prețurilor energiei către nivelele europene.

Pentru perioada 2005-2012, estimările arată o reducere a intensității energetice, atât ca rezultat al creșterii PIB, cât și ca rezultat al măsurilor privind eficiența energetică și al tendinței de creștere a eficienței pe cale naturală. (Anexa 4, Tabelul 7).

După cum se arată în Anexa 4, Tabelul 8 - Producția de energie electrică pentru piața internă - în prezent, producția internă de energie electrică este suficientă pentru acoperirea cererii interne. De asemenea, poate să facă față și cererii prognozate, cu condiția menținerii capacităților de producție la nivelul previzionat. Creșterea prognozată a producției de energie se va realiza, în principal, pe baza punerii în funcțiune a Unității nr. 2 de la Centrala Nucleară de la Cernavodă, a

valorificării resurselor regenerabile de energie și, după caz, a re tehnologizării / modernizării / reabilitării centralelor electrice existente sau a construirii unora noi, bazate pe combustibil fosil (ultimele două acțiuni finanțate din fonduri naționale, cum ar fi Programul “Termoficare 2006-2009 – calitate și eficiență”⁸ finanțat din bugetul de stat și împrumuturi, sau continuarea “Programului național pentru reducerea costului cu energia pentru populație prin creșterea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în anul 2006”). În acest mod, România va fi capabilă să mențină un echilibru între cererea de energie electrică și disponibilitatea capacităților de producție, în conformitate cu obiectivele stabilite prin Directiva 2005/89/EC.

Drept consecință, având în vedere gradul de uzură a echipamentelor, atunci când este posibil din punct de vedere tehnic și viabil din punct de vedere economic, grupurile de producție ar trebui menținute în funcțiune cât mai mult posibil.

Deși intensitatea energetică finală și primară au avut o evoluție negativă (ca rezultat al schimbărilor structurale ale economiei României și al conștientizării graduale a consumatorilor asupra avantajelor eficienței energetice), iar această tendință se va menține, sunt necesare acțiuni hotărâte în sensul impunerii unui ritm mai rapid acestei tendințe.

Luând în considerare, pe de o parte, tendința creșterii consumului de energie (în medie 2,5%/an) determinată de creșterea economică prognozată și, pe de altă parte, tendința de îmbunătățire a eficienței energetice la consumatorul final, sunt necesare următoarele direcții de acțiune:

- menținerea capacităților existente de producție a energiei pentru a asigura pe termen mediu și lung securitatea furnizării și reducerea pierderilor în rețele;
- continuarea în paralel a procesului de îmbunătățire a eficienței energetice pe întregul lanț pentru a accelera ritmul de descreștere a intensității energetice, în mod special în ceea ce privește consumatorul final;
- continuarea valorificării intensive a energiei regenerabile, împreună cu diversificarea utilizării acestor resurse, cu excepția resurselor hidroenergetice valorificate în unități de mare capacitate.

Sprijinul public este necesar mai ales pentru susținerea unor întreprinderi mari de producție a energiei pentru investiții a căror necesitate derivă din Directiva 2001/80/CE. Analiza cost-beneficiu va fi realizată la nivel de proiect, evaluând cel mai potrivit scenariu, comparând în mod special opțiunile privind închiderea /reconstrucția și modernizarea / reabilitarea.

Pentru a se îmbunătăți eficiența energetică se au în vedere o serie de măsuri complete și specifice pentru fiecare parte a întregului lanț: producția, transportul, distribuția, consumul final de energie:

1. **Menținerea capacității de producție:** construirea de noi capacități pentru producția energiei electrice/ termice, bazate pe resursele regenerabile de energie, pentru a compensa efectul închiderii capacităților de producție cu durata de viață depășită, în scopul garantării menținerii actualei capacități totale de producție. În același timp, pentru sectorul producției de energie se vizează echiparea cu instalații de desulfurare a grupurilor re tehnologizate/reabiliate. POS-CCE vizează investiții în instalații de desulfurare pentru centralele de bază ale Sistemului Energetic Național, prin cofinanțarea din Fonduri Structurale, în timp ce POS Mediu vizează investiții în instalațiile de desulfurare la grupurile existente ale Instalațiilor Mari de Ardere de la nivel municipal.

⁸ Aprobata prin H.G. nr. 462/2006

2. **Îmbunătățirea parametrilor de calitate ai rețelei de transport și distribuție:** scopul este modernizarea, reabilitarea și extinderea rețelelor de transport al energiei electrice, gazelor naturale și petrolului și a rețelelor de distribuție a energiei electrice și gazelor naturale, care în prezent au pierderi importante, iar în unele cazuri și-au depășit durata normată de viață. Investițiile sunt necesare pentru rețelele de transport și distribuție pentru a asigura securitatea funcționării Sistemului Energetic Național și a nivelului cerut de calitate al serviciilor de transport și distribuție energie electrică, prin reducerea pierderilor și evitarea căderilor majore de sistem și a întreruperilor în furnizarea de energie. O serie de acțiuni vor fi implementate, pe baza identificării rețelelor prioritare, în funcție de vechimea și ratele lor de pierderi. Acestea vor fi finanțate de la bugetul de stat (ex: Programul de electrificare 2007-2009), sursele proprii ale operatorilor și Fondurile Structurale.
3. **Îmbunătățirea eficienței energetice la consumatorul final** se adresează atât consumatorilor casnici, cât și celor industriali. Îmbunătățirea eficienței energetice pentru consumatorii casnici se realizează prin măsuri de reabilitare termică a clădirilor, finanțate prin Programul Operational Regional (în proiecte integrate de regenerare urbană) și în cadrul programelor finanțate proporțional din bugetul de stat, bugetul local și resursele proprii ale utilizatorului (OUG nr. 174/2002 privind instituirea măsurilor speciale pentru reabilitarea termică a unor clădiri de locuit multietajate, Programul “ Termoficare 2006-2009, calitate și eficiență” – componenta referitoare la reabilitarea termică a acoperisurilor clădirilor, fațadă, terase și ferestre).
Pe de altă parte, îmbunătățirea eficienței energetice la consumatorii industriali se va obține atât prin finanțare din fondurile proprii ale consumatorului final, cât și prin accesarea Fondurilor Structurale în cadrul POS CCE, Axa prioritară IV. În cadrul acestei Axe, intervenția FEDR va viza sectoarele detaliate mai jos, care sunt cele mai energointensive și au, în consecință, cel mai mare potențial de îmbunătățire a eficienței.

Se preconizează că îmbunătățirea eficienței energetice va reduce costurile cu energia din cadrul costurilor de operare ale întreprinderilor din România, îmbunătățind astfel, *mutatis mutandis*, productivitatea acestora.

Totodată, finanțarea publică aferentă susținerii capacităților de producție va avea în vedere și **valorificarea resursele regenerabile de energie (RRE)**, care sunt predispuse la eșecul pieței mai mult decât alte tehnologii de producere, deoarece nivelul investiției actuale și al costurilor de operare nu oferă suficiente perspective de profitabilitate pentru investitori. Ținta este o creștere de aproximativ 4% a producției din RRE, cu excepția energiei hidro produse în unități de mare capacitate, pentru a atinge obiectivul general de 33% producție din RRE în România.

România deține un potențial important și diversificat pentru producerea și utilizarea RRE (vânt, biomasă, hidro), doar o mică parte din acesta fiind însă valorificată economic până în prezent. Prin urmare, în baza unei evaluări riguroase a disponibilității și potențialului regional se va promova procesul de diversificare. Pe lângă îmbunătățirea securității furnizării și reducerea emisiilor poluante, astfel de investiții ar trebui să creeze noi oportunități de afaceri și locuri de muncă.

Pe de altă parte, este necesară securizarea furnizării energiei pe teritoriul României, întrucât perspectiva unor posibile crize în alimentarea cu energie ar dăuna grav atractivității economice a României și a regiunilor sale. Astfel, este important să se asigure continuitatea furnizării cu

energie, pentru a menține siguranța și securitatea furnizării, așa cum este prevăzut în Directiva 2005/89/CE. Având în vedere că România este un lider și un factor de stabilitate pe Piața Regională Sud-Est Europeană de Energie, precum și intenția României, acceptată și de către vecinii săi, referitoare la înființarea bursei de energie la București, este necesar să se dezvolte în continuare interconectări cu celelalte țări europene.

Această situație ar putea fi îmbunătățită, în conformitate cu Planul CE pentru Interconectări Prioritare (COM (2006) 846), care face parte din Strategia Energetică Europeană Revizuită (SEER – COM (2007) 1), luând în considerare nevoile de import ale României în anumite perioade ale anului și politicile țărilor vecine în domeniul energiei. Aceasta ar putea contribui la optimizarea funcționării din punct de vedere economic a Sistemului Energetic Național prin îmbunătățirea accesului consumatorilor la energia electrică din import produsă la prețuri competitive.

Creșterea estimată a capacității de interconectare a României la toate granițele UCTE, pentru perioada 2006-2015, este de aproximativ 9%, din care 4% ar putea fi obținută prin proiecte cofinanțate din Fonduri Structurale.

În cazul în care în țările vecine, membre ale UE se identifică decalaje la nivelul producției, sunt vizate și investițiile în rețelele de interconectare care să contribuie la securitatea furnizării pentru întreaga regiune.

Interconectarea rețelelor naționale de transport al gazelor naturale cu cele europene va conduce la un management mai bun al consumului de vârf cu parametri tehnici îmbunătățiți, astfel încât să permită furnizarea de gaze în zonele critice din punct de vedere al siguranței în furnizare, la nivel național și regional.

Soluțiile noi care au fost identificate ca urmare a proiectelor finanțate în cadrul Axei Prioritare 2 (energia fiind printre cele 5 sectoare prioritare selectate pentru investiții în sectorul Cercetare Dezvoltare) vor putea fi folosite în cazul investițiilor în sectoarele indicate în Domeniul Major de Intervenție 3 din cadrul Axei Prioritare 4 (tehnologii noi și neconvenționale pentru producerea și stocarea energiei, tehnologii noi și neconvenționale pentru întreținerea specifică a echipamentelor energetice și managementul sistemelor și proceselor energetice).

Domenii majore de intervenție

- **Energie eficientă și durabilă (îmbunătățirea eficienței energetice și dezvoltarea durabilă a sistemului energetic din punct de vedere al mediului)**
- **Valorificarea resurselor regenerabile de energie pentru producerea energiei verzi**
- **Diversificarea rețelelor de interconectare în vederea creșterii securității furnizării energiei**

Indicatori

Indicator	Unitate de măsură	Valoare de bază	An de bază	Sursă	Țintă (2015)
Rezultat imediat					
Proiecte pentru îmbunătățirea eficienței energetice	număr	-		SMIS	150
Proiecte pentru valorificarea resurselor regenerabile de energie	număr	-		SMIS	30
Proiecte pentru reducerea impactului negativ asupra mediului al Instalațiilor Mari de Ardere	număr	-		SMIS	5
Proiecte pentru rețelele de interconectare	număr	-		SMIS	3
Rețele modernizate / extinse (km) de distribuție a energiei electrice	km	-		SMIS	100
Rețele modernizate / extinse (km) de distribuție a gazelor naturale	km	-		SMIS	150
Rezultat					
Reducerea intensității energetice la beneficiarii asistați	%	-		SMIS/beneficiari	10
Reducerea pierderilor tehnice în rețelele de distribuție la beneficiarii asistați	%	-		SMIS/beneficiari	2-3
Capacitatea instalată pentru valorificarea RRE la beneficiarii asistați	MW	-		SMIS	200
Locurile de muncă create în sectoarele RRE prin proiectele asistate	număr	-		SMIS	200-400
Ponderele energiei electrice produse din RRE în consumul național brut de energie electrică	%	29	2004	SMIS	33 (2010) 35 (2015)
Reducerea emisiilor poluante în cadrul proiectelor IMA sprijinite (mai ales SO ₂ , dar și gazul cu efect de seră indirect, NO _x).	%	-		SMIS	30

3.2.4.1. Energie eficientă și durabilă (îmbunătățirea eficienței energetice și dezvoltarea durabilă a sistemului energetic din punct de vedere al mediului)

Îmbunătățirea eficienței energetice contribuie la atingerea celor 3 obiective majore ale politicii energetice a UE: securitatea furnizării, competitivitatea și dezvoltarea durabilă. Activitățile ce vizează îmbunătățirea eficienței energetice vor reduce risipirea resurselor de energie și vor întări securitatea furnizării. Aceasta este, de asemenea, o masură eficientă din punct de vedere economic de a tempera procesul de schimbare a climei deoarece îmbunătățirea eficienței energetice / economia de energie conduce, în final, la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră produse de utilizarea combustibililor fosili.

Îmbunătățirea eficienței energetice la consumatorii finali vizează tipuri specifice de investiții în instalații/echipamente (cum sunt compresoare de aer, pompe, sisteme de ventilație, sisteme de încălzire/răcire, boilere, arzătoare, schimbătoare de caldură) ale operatorilor industriali pentru obținerea de economii de energie (ce conduc la reducerea facturii la energie), pe baza bilanțului energetic.

Sunt vizate și investițiile în instalații pentru reducerea consumului de energie la consumatorii industriali (echipamente de comutație, sisteme automate de control și reglaj, convertoare de frecvență, motoare electrice de înaltă eficiență, echipamente pentru compensarea factorului de putere, sisteme integrate de management al consumului de energie).

Principalele sectoare țintă ale acestor măsuri sunt consumatorii mari de energie, care au, în același timp, premise de dezvoltare favorabile în viitor: industria metalurgică, a materialelor de construcție, industria sticlei, a produselor chimice, industria alimentară, a produselor din celuloză și hârtie, etc (Anexa 4, Tabelul 3). Ponderea importantă a costului cu energia în costurile totale de producție justifică intervenția în sectoarele industriale de mai sus (ex. circa 20% în metalurgie, circa 45% în industria varului și cimentului, circa 22% în industria ceramicii, 23% în industria sticlei). Se va acorda prioritate proiectelor din aceste sectoare.

În cazul în care există o cerere importantă pentru energie termică și electrică, cogenerarea de înaltă eficiență poate aduce beneficii considerabile consumatorilor industriali de energie. Beneficiile se referă la reducerea costurilor cu energia, creșterea securității furnizării și impactul redus asupra mediului. Cogenerarea este o metodă cheie de a îmbunătăți eficiența energetică la consumatorii industriali.

Modernizarea și extinderea rețelelor de transport energie electrică, gaze naturale și petrol și a rețelelor de distribuție energie electrică și gaze naturale va conduce la reducerea pierderilor de energie, la creșterea securității furnizării prin evitarea situațiilor de criză precum și la atingerea performanței economice și a standardelor de calitate cerute de consumatori. În același timp va contribui la dezvoltarea infrastructurii de bază pentru noi activități economice, conducând, în viitor, la creșterea accesului produselor și serviciilor românești pe piața UE și la accelerarea realizării proiectelor de interconectare energetice trans-frontaliere.

Chiar dacă se va pune accentul pe modernizarea rețelelor de distribuție, se are în vedere și extinderea acestora pentru îmbunătățirea accesului la rețele pentru capacitățile de producție bazate pe RRE și pentru toate tipurile de consumatori.

Sprijinirea investițiilor în modernizarea și extinderea rețelelor de transport al energiei electrice, gazelor naturale și petrolului și ale rețelelor de distribuție a energiei electrice/gazelor naturale în zone vulnerabile la intreruperi de energie poate contribui la dezvoltarea economică a acestora și la asigurarea securității furnizării. Proiectele implementate în aceste zone vor avea prioritate.

Având în vedere contribuția majoră la capacitatea totală instalată a Sistemului Energetic Național a Instalațiilor Mari de Ardere (IMA) aflate sub coordonarea autorităților publice centrale, cât și la producția totală de energie, închiderea acestor termocentrale din cauza neconformării cu standardele de mediu, ar avea efecte negative importante: ar induce un deficit de putere iar sectorul energetic ar deveni mai puțin competitiv. Cele mai multe dintre IMA sunt localizate fie în zone monoindustriale și prin urmare cu risc important de somaj, fie furnizează energie electrică populației numeroase din marile orașe. În plus, diminuarea capacităților de producție ar necesita o re proiectare a rețelelor de transport și distribuție, ceea ce ar determina costuri adiționale mari.

În concordanță cu principiul prevenirii sau reducerii poluării la sursă, este necesară introducerea celor mai bune tehnologii disponibile pentru reducerea emisiilor de gaze de ardere, dotarea centralelor pentru producerea energiei electrice și termice cu instalații pentru desulfurarea gazelor arse, instalarea electro-filtrelor în vederea reducerii emisiilor sub formă de pulberi și înlocuirea arzătoarelor cu unele noi care vor reduce emisiile de NOx (NOx fiind gaz cu efect de seră indirect). În același timp, noile investiții care privesc respectarea condițiilor de mediu ale unor centrale existente nu sunt justificate din punct de vedere tehnic și economic fără modernizare / reabilitare prealabilă.

Unele dintre proiectele care urmează să fie finanțate în cadrul acestei operațiuni sunt proiectele majore care vor fi înaintate individual spre aprobare Comisiei Europene, în acord cu art. 39-40 al Regulamentului Consiliului Nr. 1083/2006. O listă orientativă a proiectelor mari este prezentată în Anexa 12.

Asistența JASPERS va contribui la o pregătire adecvată a unei serii de proiecte majore în cadrul acestei axe prioritare, asigurând în același timp transferul know-how-ului și a celor mai bune practici către instituțiile relevante.

Operațiuni orientative

- Sprijinirea investițiilor în instalații și echipamente pentru operatorii industriali, care să conducă la economii de energie, în scopul îmbunătățirii eficienței energetice
- Sprijinirea investițiilor în extinderea și modernizarea rețelelor de transport al energiei electrice, gazelor naturale și petrolului, precum și ale rețelelor de distribuție a energiei electrice și gazelor naturale, în scopul reducerii pierderilor în rețea și realizării în condiții de siguranță și continuitate a serviciilor de transport și distribuție
- Sprijinirea investițiilor în instalații de desulfurare a gazelor arse, arzătoare cu emisii reduse de NOx și filtre la grupurile re tehnologizate/modernizate ale Instalațiilor Mari de Ardere

3.2.4.2. Valorificarea resurselor regenerabile de energie (RRE) pentru producerea energiei verzi

România are un potențial exploatabil important de RRE (biomasă, micro hidro, solar, vânt, geotermal, biocombustibili și alte resurse). Valorificarea resurselor regenerabile de energie

(RRE) poate oferi un avantaj competitiv pe termen lung, contribuind în mod substanțial la dezvoltarea durabilă.

În timp ce ținta UE pentru anul 2020 este ca 20% din consumul total de energie la nivelul Comunității Europene să fie produsă din RRE, România și-a stabilit un obiectiv chiar mai ambițios: ponderea energiei electrice produse din resurse regenerabile de energie în consumul național brut de energie electrică să fie 33% până în 2010. În acest scop, România trebuie să-și intensifice eforturile pentru utilizarea resurselor regenerabile de energie.

În plus, valorificarea resurselor regenerabile de energie este necesară pentru introducerea în sistemul economic a unor zone izolate, prin utilizarea potențialului tehnic al țării și pentru a reduce impactul de mediu prin producerea energiei verzi.

Resursele regenerabile de energie vor fi utilizate atât în cadrul sectorului de producție de energie electrică, cât și de energie termică; în sectorul producției de energie termică sunt vizate atât construcția de noi centrale de cogenerare de înaltă eficiență (în special cele bazate pe utilizarea biomasei), cât și construcția de noi centrale bazate pe energia solară și geotermală, care să conducă astfel la creșterea producției de energie termică produse prin utilizarea RRE.

Producția de biocombustibili utilizați pentru generarea energiei electrice/termice va ajuta și la îndeplinirea standardelor de mediu. În plus, localizările diferite ale resurselor regenerabile de energie din România pot conduce la o diversificare a capacităților de producere a energiei și la creșterea oportunităților de angajare în zonele mai puțin dezvoltate din punct de vedere economic. În acest context, se poate crea, la nivel local, un important număr de locuri de muncă pentru producerea, instalarea și întreținerea capacităților de RRE. De asemenea, valorificarea RRE va contribui în mod semnificativ la progresul tehnologic național.

Producerea de energie din RRE poate reduce povara asupra capacităților de producție existente care funcționează pe baza combustibililor fosili sau poate fi mult mai avantajoasă decât folosirea soluției convenționale de producere a energiei în unele situații punctuale.

Operațiune orientativă

- Realizarea de investiții în modernizarea și realizarea de noi capacități de producere a energiei electrice și termice prin valorificarea resurselor regenerabile de energie: a biomasei, a resurselor micro hidroenergetice, solare, eoliene, a biocombustibililor, a resurselor geotermale și a altor resurse regenerabile de energie

3.2.4.3. Diversificarea rețelelor de interconectare în vederea creșterii securității furnizării energiei.

Dezvoltarea comerțului transfrontalier cu energie între piața UE și alte piețe, precum și necesitatea asigurării tranzitului prin intermediul infrastructurii energetice românești de transport, către state nemembre ale UE, face necesară dezvoltarea capacităților existente de interconectare pentru energie electrică și gaze naturale.

Interconectarea, în viitor, a unor zone insulare de energie din Sud-Estul Europei cu rețeaua TEN-E poate fi atinsă și prin intermediul implementării proiectului de interconectare a rețelei

românești de transport al energiei electrice cu rețeaua de transport a Serbiei (proiectul de investiții Sacalaz-Novı-Sad). Atât România cât și Serbia sunt state membre ale UCTE⁹.

Pentru a întări securitatea furnizării atât pentru România, cât și pentru alte state membre ale UE, este necesară interconectarea Sistemului Național de Transport al Gazelor Naturale cu alte sisteme similare (de exemplu, cu cel maghiar).

Integrarea României în cadrul unui viitor coridor de gaz natural din zona Marii Caspice și a Asiei Centrale până la țările Europei Centrale și de Vest, precum și asigurarea condițiilor pentru tranzitarea gazului natural de-a lungul teritoriului românesc către țările vecine pot fi obținute prin implementarea proiectelor de investiții cum este “Interconectarea conductei de gaz natural cu sistemul european pe axa Szeged-Nădlac-Arad”.

Operațiune orientativă

- sprijinirea investițiilor pentru interconectarea rețelelor naționale de transport al energiei electrice și gazelor naturale, cu rețelele europene.

⁹ Uniunea pentru Coordonarea Transportului de Energie Electrică

3.2.5. Axa Prioritară 5: Asistență tehnică

Obiectiv

Rolul asistenței tehnice din cadrul POS Competitivitate este de a asigura sprijinul pentru procesul de implementare și pentru optimizarea finanțării comunitare și a cofinanțării naționale, prin:

- asigurarea calității și coerenței operațiunilor pentru implementarea programului;
- realizarea compatibilității dintre proiectele realizate cu acquis-ul și politicile UE;
- organizarea unui sistem de informare și promovare a obiectivelor și operațiunilor programului.

Fundamentare

Asistența tehnică din cadrul POS CCE este complementară domeniului de sprijin al Programului Operațional de Asistență Tehnică 2007–2013 și, conform prevederilor Regulamentului Consiliului(CE) 1083/2006, se va aplica pentru întărirea sistemului de management, monitorizare, control și evaluare a implementării POS CCE , în conformitate cu Regulamentul Comisiei(CE) 1828/2006.

Axa prioritară “asistență tehnică” din POS CCE asigură asistența specifică pentru pregătirea, monitorizarea, evaluarea și controlul proiectelor, cât și pentru activitățile de comunicare, numai pentru activitățile specifice POS CCE. Asistența tehnică din cadrul POS CCE este complementară sprijinului orizontal acordat de OP AT, care oferă asistență pentru problemele comune ale structurilor și actorilor implicați în managementul și implementarea fondurilor structurale și asigură conștientizarea publicului asupra sprijinului comunitar.

Rezultatul preconizat al acestei axe prioritare este de a realiza un sistem eficient de implementare, care să conducă la îndeplinirea obiectivelor POS CCE.

Domenii majore de intervenție:

- sprijin pentru managementul, implementarea, monitorizarea și controlul POS CCE
- sprijin pentru comunicare, evaluare și dezvoltare TI.

Indicatori

Indicator	Unitate de măsură	Valoare de bază	Anul de bază	Sursă date	Ținta(2015)
Rezultat imediat					
Numărul de întruniri ale Comitetului de Monitorizare al POS CCE	număr	-		SMIS	14
Numărul de participanți la acțiunile de training	număr	-		Inregistrari AM	500

Campanii de comunicare(TV, radio, presă etc)	număr	-		SMIS	20
Număr de vizitatori pe website-ul AM	număr	-		Sever MEF	200.000
Acțiuni de asistență acordate beneficiarilor	număr	-		SMIS	70
Rezultat					
Participanți la evenimentele de informare	număr	-		Înregistrări AM	4.000
Studii, anchete, chestionare finanțate	număr	-		SMIS	20
Beneficiari instruiți	număr	-		SMIS	2.000

3.2.5.1 Sprijin pentru managementul, implementarea, monitorizarea și controlul POS CCE

Obiectivul acestui domeniu major de intervenție este de a acorda asistența tehnică și financiară proceselor de proiectare, monitorizare, evaluare și control, care să conducă la o implementare eficientă a POS CCE și la utilizarea eficientă a Fondului European de Dezvoltare Regională și a resurselor naționale.

Sprijinul se va orienta spre următoarele **operațiuni orientative**:

Management și implementare

- cercetări, studii, anchete și informații pentru a sprijini o implementare de calitate și eficientă a POS CCE (îmbunătățirea integrării politicilor sectoriale în cadrul POS CCE) ;
- contractarea consultanților externi (consultanțe pe termen scurt și lung) cu privire la problemele profesionale, operaționale, metodologice, organizaționale/instituționale apărute la toate nivelele de management; utilizarea experților externi și a celor de specialitate (consultanțe pe termen lung și scurt) pentru a susține procesul de selecție a proiectelor;
- utilizarea personalului contractual, angajat de Autoritatea de Management și Organismele Intermediare, pentru asigurarea funcționării lor în bune condiții în legătură cu managementul și controlul fondurilor structurale;
- elaborarea mecanismelor de pregătire specifică și metode pentru evaluarea nevoilor de pregătire, dezvoltarea programelor de pregătire;
- pregătire specifică pentru personalul organizațiilor participante la planificarea, managementul și implementarea POS CCE, respectiv al Autorității de Management și Organismelor Intermediare; pregătire pentru personalul Autorității de Management și al Organismelor Intermediare în ceea ce privește selecția și verificarea proiectelor;
- îmbunătățirea capacității administrative a personalului AM și OI în domeniile de interes general ca de exemplu mediu, schimbări climatice etc.

- îmbunătățirea aptitudinilor de TI ale personalului Autorității de Management și Organismelor Intermediare pentru a asigura o implementare eficientă a POS CCE;
- sprijinirea îmbunătățirii aptitudinilor și a schimbului de informații profesionale (ex.study tour-uri, burse, cursuri specializate etc.), la nivel național și pe plan extern, referitoare la subiecte privind planificarea, managementul, implementarea, monitorizarea și evaluarea Programului Operațional, atât pentru personalul Autorității de Management, cât și pentru cel al Organismelor Intermediare;
- asigurarea informării și asistenței pentru potențialii beneficiari referitoare la procesul de aplicare (pregătire, cerințe, feedback) – cursuri, grupuri de lucru etc., pentru a sprijini generarea de proiecte;
- organizarea de seminarii, training-uri, grupuri de lucru pentru discuții și dezbateri cu reprezentanții partenerilor economici și sociali pentru a crește eficacitatea Programului Operațional;
- acordarea de asistență în implementarea POS CCE, eventual cu stabilirea unor forme de parteneriat pentru implementarea acestuia la nivelurile regionale și locale;
- asigurarea unui sprijin logistic adecvat (ex. spațiu pentru birouri, vehicule etc.) pentru buna funcționare a organismelor implicate în managementul și implementarea POS CCE;

Complementar cu pregătirea specializată pe subiectele orizontale care se adresează nevoilor generale ale entităților implicate în managementul instrumentelor structurale, finanțate în cadrul PO AT, POS CCE va finanța și implementa în cadrul axei de asistență tehnică programe de pregătire specializate orientate pe specificul programului (proceduri interne, managementul programului, evaluarea, selecția și contractarea proiectelor pe domeniile majore de intervenție ale POS CCE). Decizia de finanțare a proiectelor de pregătire în cadrul acestui DMI se ia în conformitate cu planul anual de acțiune elaborat ca urmare a analizei nevoilor de pregătire specializată.

Monitorizare

- servicii tehnice și suport pentru secretariat acordate Comitetului de Monitorizare al POS CCE și sub-comitetelor/grupurilor de lucru (pregătire/copiere, traducerea documentelor referitoare la organizarea întâlnirilor, pregătirea minutelor, interpretarea, menținerea contactelor etc.);
- pregătirea membrilor Comitetului de Monitorizare;
- culegerea informațiilor din alte surse decât statisticile naționale (expertiza asupra metodologiei de monitorizare reală și eficiență a elementelor POS CCE).

Procesul de control

- sistemul de control și management al riscului al Organismelor Intermediare;
- realizarea unui audit extern (organizațional și financiar), de către auditori independenți, autorizați de unitatea de control financiar a Autorității de Management pentru POS CCE;
- realizarea de verificări în teren.

3.2.5.2 Sprijin pentru comunicare, evaluare și TI / achiziție de echipamente

Obiectivul acestui domeniu major de intervenție este implementarea de către Autoritatea de Management pentru POS CCE, a obligațiilor rezultate din Articolul 46 al Regulamentului Consiliului 1083/2006 privind promovarea acțiunilor programului și a operațiunilor acestuia și informarea organismelor interesate în primirea sprijinului din partea fondurilor și a publicului larg, asupra oportunităților oferite de asistență și a rezultatelor acesteia.

Domeniul major de intervenție urmărește de asemenea, să asigure evaluarea POS CCE și să stabilească standardele operaționale pentru fiecare tip de evaluare. În cadrul acestuia vor fi prevăzute resurse financiare pentru evaluatori straini în vederea elaborării de rapoarte, analize, studii, comentarii etc, pentru a sprijini Unitatea de Evaluare în îndeplinirea obligațiilor ce îi revin.

Un alt obiectiv este cel de consolidare a capacității administrative pentru managementul POS-CCE, prin asigurarea unui număr suficient de calculatoare și echipamente de birou, inclusiv software specializat pentru management, monitorizare, control și evaluare, complementar cu sistemul SMIS.

Operațiuni orientative:

Activitățile de comunicare, finanțate în cadrul acestui domeniu major de intervenție, vor asigura publicitatea adecvată ținând seama de specificul POS CCE, având ca scop principal conștientizarea publicului larg asupra rolului Comisiei Europene și o privire de ansamblu asupra intervenției fondurilor structurale.

Comunicare

- elaborarea și distribuirea de informații, materialelor promoționale și educaționale (publicarea și distribuirea atât de texte oficiale ale POS CCE , împreună cu un manual conținând proceduri de utilizare a pachetului de asistență a POS, cât și de informări asupra scopului intervențiilor și efectelor ajutorului);
- organizarea de conferințe, programe de pregătire și seminarii (pentru Organismele Intermediare și dacă este posibil pentru alte Agenții/Instituții de Implementare a POS CCE, pentru utilizatorii direcți; conferințe de presă, conferințe locale și întâlniri de informare pentru reprezentanții asociațiilor de afaceri, grupuri și organizații media etc;
- grupuri de lucru pentru angajații Autorității de Management, care vor îndeplini sarcinile de promovare și comunicații externe;
- înființarea unui sistem de schimb de informații (prin intermediul media, broșurilor, mapelor, CD, Internet, etc) între potențialii beneficiari, instituții economice, comerciale, profesionale și de alt tip privind conținutul asistenței și accesibilitatea fondurilor structurale pentru implementarea unor proiecte specifice, pentru implementarea programului Operațional, modificările realizate și realocările financiare.

Evaluare

- acoperirea costurilor administrative eligibile pentru activitățile Unității de Evaluare (exclusiv costurile salariale);
- acoperirea costurilor evaluărilor realizate de evaluatori externi;
- acoperirea costurilor de traducere pentru procesul de evaluare al POS CCE;
- suportarea costurilor asistenței acordate de experți, cum ar fi: indemnizația experților, întocmirea de expertize, analize, studii și propuneri de dezvoltare și îmbunătățire a metodelor și standardelor.

TI/alte echipamente

- achiziționarea de calculatoare, altele decât cele pentru SMIS;
- achiziționarea necesarului echipamentelor de birou, cum ar fi copiatoare, faxuri, echipamente audiovizuale de conferințe (inclusiv proiectoare, echipamente de prezentare, etc);
- achiziționarea de software pentru management, monitorizare, control și evaluare.

3.3. Coerența și conformitatea cu politicile naționale și comunitare

3.3.1. Coerența cu liniile directoare comunitare și Cadrul Strategic Național de Referință (CSNR)

Linii directoare comunitare – Politica de coeziune în sprijinul dezvoltării și locurilor de muncă 2007-2013	CSNR		Reflectarea Politicii în POS CCE
	CSNR Priorități	CSNR Secțiuni	
	Priorități tematice		
1.1.2 “Consolidarea sinergiilor între protecția mediului și creșterea economică”	Dezvoltarea Infrastructurii de bază la standarde europene	Consolidarea sinergiilor între protecția mediului și creșterea economică	Axa prioritară 4 – Creșterea eficienței energetice și a securității furnizării în contextul combaterii schimbărilor climatice <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul major de intervenție 1: Energie eficientă și durabilă (îmbunătățirea eficienței energetice și dezvoltarea durabilă a sistemului energetic din punct de vedere al mediului) • Domeniul major de intervenție 2: Valorificarea resurselor regenerabile de energie pentru producerea energiei verzi
1.1.3 “Direcționarea utilizării intensive a resurselor energetice tradiționale ale Europei” 1.1.2 “Consolidarea sinergiilor între protecția mediului și creșterea economică”		Utilizarea eficientă a energiei	Axa prioritară 4 – Creșterea eficienței energetice și a securității furnizării în contextul combaterii schimbărilor climatice <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul major de intervenție 1: Energie eficientă și durabilă (îmbunătățirea eficienței energetice și dezvoltarea durabilă a sistemului energetic din punct de vedere al mediului) • Domeniul major de intervenție 2: Valorificarea resurselor regenerabile de energie pentru producerea energiei verzi
1.2.2 “Facilitarea inovării și promovării antreprenoriatului”	Creșterea Competitivității pe termen lung a economiei românești	Creșterea Productivității și crearea unei baze dinamice	Axa prioritară 1 - Un sistem de producție inovativ și ecoeficient <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul major de intervenție 1: Investiții productive și pregătirea pentru competiția pe piață a întreprinderilor, în special a IMM Axa prioritară 3 - Tehnologia informațiilor și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul major de intervenție 1: Susținerea utilizării TIC

Linii directoare comunitare – Politica de coeziune în sprijinul dezvoltării și locurilor de muncă 2007-2013	CSNR		Reflectarea Politicii în POS CCE
	CSNR Priorități	CSNR Secțiuni	
		Servicii și infrastructura de sprijinire a afacerilor	<p>Axa prioritară 1 - Un sistem de producție inovativ și ecoeficient</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul major de intervenție 3: Dezvoltarea durabilă a antreprenoriatului <p>Axa prioritară 2 - Competitivitate prin cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul major de intervenție 2: Investiții în infrastructura de CDI și dezvoltarea capacității administrative • Domeniul major de intervenție 3: Accesul întreprinderilor la activități de cercetare-dezvoltare și inovare
		Certificare și eco-inovare	<p>Axa prioritară 1 - Un sistem de producție inovativ și ecoeficient</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul major de intervenție 1: Investiții productive și pregătirea pentru competiția pe piață a întreprinderilor, în special a IMM <p>Axa prioritară 2 - Competitivitate prin cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul major de intervenție 2: Investiții în infrastructura de CDI și dezvoltarea capacității administrative
1.2.2 “Facilitarea inovației și promovarea antreprenoriatului”		Dezvoltarea antreprenoriatului	<p>Axa prioritară 1 - Un sistem de producție inovativ și ecoeficient</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul major de intervenție 3: Dezvoltarea durabilă a antreprenoriatului <p>Axa prioritară 2 - Competitivitate prin cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul major de intervenție 3: Accesul întreprinderilor la activități de cercetare-dezvoltare și inovare
1.3.3 “Creșterea investițiilor în capitalul uman prin educație și pregătire profesională”			
1.2.4 “Îmbunătățirea accesului la finanțare”		Acces la finanțare	<p>Axa prioritară 1 - Un sistem de producție inovativ și ecoeficient</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul major de intervenție 2: Accesul IMM la finanțare

Linii directoare comunitare – Politica de coeziune în sprijinul dezvoltării și locurilor de muncă 2007-2013	CSNR		Reflectarea Politicii în POS CCE
	CSNR Priorități	CSNR Secțiuni	
1.2.1 “Creșterea investițiilor în cercetare și dezvoltare tehnologică”		Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare	<p>Axa prioritară 2 - Competitivitate prin cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul major de intervenție 1: Cercetare-dezvoltare în parteneriat între universități/institute de cercetare-dezvoltare și întreprinderi în vederea obținerii de rezultate aplicabile în economie • Domeniul major de intervenție 2: Investiții în infrastructura de CDI și dezvoltarea capacității administrative • Domeniul major de intervenție 3: Accesul întreprinderilor la activități de cercetare-dezvoltare și inovare
1.2.3 “Promovarea societății informaționale pentru toți”		Tehnologia Informațiilor și Comunicațiilor	<p>Axa prioritară 3 - Tehnologia informațiilor și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul major de intervenție 1: Susținerea utilizării TIC • Domeniul major de intervenție 2: Dezvoltarea și creșterea eficienței serviciilor publice electronice moderne • Domeniul major de intervenție 1: Dezvoltarea e-economiei

Linii directoare comunitare – Politica de coeziune în sprijinul dezvoltării și locurilor de muncă 2007-2013	CSNR		Reflectarea Politicii în POS CCE
	CSNR Priorități	CSNR Secțiuni	
<p>1.3.3 “Creșterea investițiilor în capitalul uman prin educație și pregătire profesională”</p> <p>1.3.1 “Atragerea și menținerea unui nivel ridicat al populației angajate și modernizarea sistemelor de protecție socială”</p>	Dezvoltarea și utilizarea mai eficientă a capitalului uman al României	Educație și training	<p>Axa prioritară 1 - Un sistem de producție inovativ și ecoeficient</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul major de intervenție 1: Investiții productive și pregătirea pentru competiția pe piață a întreprinderilor, în special a IMM • Domeniul major de intervenție 3: Dezvoltarea durabilă a antreprenoriatului <p>Axa prioritară 3 - Tehnologia informațiilor și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul major de intervenție 2: Dezvoltarea și creșterea eficienței serviciilor publice electronice moderne <p>Axa prioritară 5 – Asistență Tehnică</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul major de intervenție 1: Sprijin pentru managementul, implementarea, monitorizarea și controlul POS CCE • Domeniul major de intervenție 2: Sprijin pentru comunicare, evaluare și TI
1.3.5 “Sprijin pentru menținerea unei forțe de muncă sănătoase”		Sănătate și bunăstare	<p>Axa prioritară 3 - Tehnologia informațiilor și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul major de intervenție 2: Dezvoltarea și creșterea eficienței serviciilor publice electronice moderne
1.3.4 “Capacitatea administrativă”	Întărirea capacității administrative		<p>Axa prioritară 3 - Tehnologia informațiilor și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul major de intervenție 2: Dezvoltarea și creșterea eficienței serviciilor publice electronice moderne <p>Axa prioritară 5 – Asistență Tehnică</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul major de intervenție 1: Sprijin pentru managementul, implementarea, monitorizarea și controlul POS CCE • Domeniul major de intervenție 2: Sprijin pentru comunicare, evaluare și TI

Linii directoare comunitare – Politica de coeziune în sprijinul dezvoltării și locurilor de muncă 2007-2013	CSNR		Reflectarea Politicii în POS CCE
	CSNR Priorități	CSNR Secțiuni	
<p>2.1 <i>“Contribuția orașelor la creșterea economică și crearea de noi locuri de muncă”</i></p> <p>2.2 <i>“Sprijinirea diversificării economice a zonelor rurale, piscicole și a celor cu handicap natural”</i></p>	<p>Promovarea Dezvoltării Teritoriale Echilibrate</p>	<p>Coeziune Regionala</p>	<p>Axa prioritară 1 - Un sistem de producție inovativ și ecoeficient</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul major de intervenție 1: Investiții productive și pregătirea pentru competiția pe piață a întreprinderilor, în special a IMM • Domeniul major de intervenție 2: Accesul IMM la finanțare • Domeniul major de intervenție 3: Dezvoltarea durabilă a antreprenoriatului <p>Axa prioritară 2 - Competitivitate prin cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul major de intervenție 1: Cercetare-dezvoltare în parteneriat între universități/institute de cercetare-dezvoltare și întreprinderi în vederea obținerii de rezultate aplicabile în economie • Domeniul major de intervenție 2: Investiții în infrastructura de CDI și dezvoltarea capacității administrative • Domeniul major de intervenție 3: Accesul întreprinderilor la activități de cercetare-dezvoltare și inovare <p>Axa prioritară 3 - Tehnologia informațiilor și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul major de intervenție 1: Susținerea utilizării TIC <p>Axa prioritară 4 – Creșterea eficienței energetice și a securității furnizării în contextul combaterii schimbărilor climatice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul major de intervenție 2: Valorificarea resurselor regenerabile de energie pentru producerea energiei verzi

Linii directoare comunitare – Politica de coeziune în sprijinul dezvoltării și locurilor de muncă 2007-2013	CSNR		Reflectarea Politicii în POS CCE
	CSNR Priorități	CSNR Secțiuni	
2.1 “Contribuția orașelor la creșterea economică și crearea de noi locuri de muncă”	CSNR	Dezvoltare urbana durabilă	<p>Axa prioritară 2 - Competitivitate prin cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul major de intervenție 1: Cercetare-dezvoltare în parteneriat între universități/institute de cercetare-dezvoltare și întreprinderi în vederea obținerii de rezultate aplicabile în economie • Domeniul major de intervenție 2: Investiții în infrastructura de CDI și dezvoltarea capacității administrative • Domeniul major de intervenție 3: Accesul întreprinderilor la activități de cercetare-dezvoltare și inovare
2.2 “Sprijinirea diversificării economice a zonelor rurale, piscicole și a celor cu handicap natural”		Dezvoltare rurală sustenabilă	<p>Axa prioritară 1 - Un sistem de producție inovativ și ecoeficient</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul major de intervenție 1: Investiții productive și pregătirea pentru competiția pe piață a întreprinderilor, în special a IMM • Domeniul major de intervenție 3: Dezvoltarea durabilă a antreprenoriatului <p>Axa prioritară 4 – Creșterea eficienței energetice și a securității furnizării în contextul combaterii schimbărilor climatice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul major de intervenție 2: Valorificarea resurselor regenerabile de energie pentru producerea energiei verzi
2.3 “Cooperare” 2.4 “Cooperare transfrontalieră”		Promovarea Cooperării Teritoriale Europene	<p>Axa prioritară 4 – Creșterea eficienței energetice și a securității furnizării în contextul combaterii schimbărilor climatice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul major de intervenție 3: Diversificarea rețelelor de interconectare în vederea creșterii securității furnizării energiei

3.3.2. Coerența cu alte politici europene și de dezvoltare națională

Prevederi legate de sectorul IMM

<ul style="list-style-type: none"> • Decizia 2000/819/CE privind Programul multianual pentru întreprinderi și spirit antreprenorial, în special pentru IMM (2001-2005), care are ca principale acțiuni: <ul style="list-style-type: none"> - Creșterea economică și a competitivității întreprinderilor într-o economie internaționalizată bazată pe cunoaștere; - Promovarea antreprenoriatului; - Simplificarea și îmbunătățirea cadrului administrativ și de reglementare a afacerilor, astfel încât cercetarea și inovarea să contribuie la dezvoltarea afacerilor; - Îmbunătățirea accesului la finanțare a întreprinderilor, în special a IMM-urilor; - Facilitarea accesului întreprinderilor la serviciile suport, programele și rețele comunitare prin îmbunătățirea coordonării facilităților oferite de acestea • Implementarea Cartei Europene pentru Întreprinderile Mici 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprobarea Strategiei Guvernamentale pentru susținerea dezvoltării IMM pe perioada 2004-2008 (HG nr.1280/2004, MO nr.790/ 27.08.2004 structurată pe 5 priorități strategice: <ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea capacității competitive a IMM - Îmbunătățirea accesului IMM pe piețele externe - Promovarea culturii antreprenoriale și întărirea performanțelor manageriale - Crearea unui mediu de afaceri favorabil înființării și dezvoltării IMM - Îmbunătățirea accesului IMM la finanțare • Alocarea anuală în conformitate cu legea bugetului a sumelor necesare funcționării Centrelor Euro Info <ul style="list-style-type: none"> - Alocarea a 0,2% din PIB pentru dezvoltarea de programe pentru susținerea Strategiei (Legea nr.346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării IMM, MO nr.681/29.07.2004, art.26) <p>HG nr.656/2002 pentru aprobarea Cartei Europene pentru Întreprinderile Mici Implementarea anuală a Planului de acțiuni pentru implementarea Carte are ca rezultate: Transmiterea celor 3 rapoarte de implementare 2002, 2003 și 2004 în conformitate cu (MO nr.399/9.09.2003).</p> <ul style="list-style-type: none"> - înființarea și organizarea birourilor unice pe lângă oficiile registrului comerțului, - programele naționale multianuale ANIMMC pentru instruire și consultanță, pentru promovarea exportului, programul Start, programul de investiții, dezvoltarea de incubatoare de afaceri - scoala de arte și meserii, rețeaua ECONET; 	<p>Axa prioritară 1 - Un sistem de producție inovativ și ecoeficient</p> <ul style="list-style-type: none"> - Domeniul major de intervenție 1: Investiții productive și pregătirea pentru competiția pe piață a întreprinderilor, în special a IMM - Domeniul major de intervenție 2: Accesul IMM la finanțare - Domeniul major de intervenție 3: Dezvoltarea durabilă a antreprenoriatului
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> Decizia nr. 2003/361/CE privind definiția IMM-urilor 	<ul style="list-style-type: none"> - OUG nr.75/2004 de reducere a timpului de înregistrare a firmelor (ANIMM+OINRC); - legislația în domeniul concurenței, - noul cod fiscal; legea falimentului, impozitarea micro-întreprinderilor; acțiunile de e-guvernare lansate de MCTI de tipul e-taxe; - legea transparenței sunshine law nr.52/2003 - campania privind impactul aderării realizată în 2004; - înființarea și organizarea reuniunilor Comitetului Consultativ pentru Dezvoltarea IMM Legea nr.346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării IMM 	
Prevederi legate de politica industrială		
<ul style="list-style-type: none"> Decizia nr. 96/413/CE privind implementarea programului de acțiune comunitar pentru întărirea competitivității industriei europene Comunicarea Comisiei 714/2002 “Politica industrială într-o Europă extinsă” Comunicarea Comisiei 704/2003 “Linii directoare în competitivitatea europeană – către o abordare integrată” Comunicarea Comisiei 274/2004 “Promovarea schimbărilor structurale – o politică industrială într-o Europă lărgită” 	<ul style="list-style-type: none"> HG 1172/2005 (MO 945/24.10.2005) privind aprobarea Politicii Industriale a României și a Planului de acțiune pentru implementarea Politicii industriale a României 	Axa prioritară 1 - Un sistem de producție inovativ și ecoeficient <ul style="list-style-type: none"> - Domeniul major de intervenție 1: Investiții productive și pregătirea pentru competiția pe piață a întreprinderilor, în special a IMM - Domeniul major de intervenție 3: Dezvoltarea durabilă a antreprenoriatului

Prevederi legate de CDI		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Comunicarea Comisiei nr.499/2002 „Mai multa cercetare pentru Europa- Obiectiv 3% din PIB” ▪ Recomandarea Comisiei nr.141/2005: „Linii directoare integrate pentru creșterea economică și a locurilor de munca 2005-2008” ▪ Propunere pt. Decizia Parlamentului European și a Consiliului pentru stabilirea Programului cadru de competitivitate și inovare (2007-2013) ▪ Propunere pentru Programul cadru de competitivitate și inovare (2007-2013) cu Programul specific de antreprenoriat și inovare” 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Strategia națională de CDI. ▪ Planul național de CDI ▪ Programul INFRATECH 	<p>Axa prioritară 2 - Competitivitate prin cercetare, dezvoltare tehnologica și inovare</p> <ul style="list-style-type: none"> - Domeniul major de intervenție 1: Cercetare-dezvoltare în parteneriat între universități/institute de cercetare-dezvoltare și întreprinderi în vederea obținerii de rezultate aplicabile în economie - Domeniul major de intervenție 2: Investiții în infrastructura de CDI și dezvoltarea capacității administrative - Domeniul major de intervenție 3: Accesul întreprinderilor la activități de cercetare-dezvoltare și inovare
Prevederi legate de sectorul TIC		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Comunicarea Comisiei nr.263/2002: „e-Europa 2005: o societate informațională pentru toți” ▪ Rezoluția Consiliului 5197/2003 privind implementarea Planului de acțiune „e-Europe 2005” care urmărește: <ul style="list-style-type: none"> - servicii publice electronice moderne: <ul style="list-style-type: none"> ➢ e-guvernare ➢ e-educație ➢ e-sănătate - un mediu dinamic e-business și un facilitator pentru acesta - posibilitatea accesului broadband pe scară largă și la prețuri competitive - infrastructura sigură de informații • Comunicarea Comisiei nr.229/2005 „i-2010 O societate informațională europeană pentru creșterea economică și a locurilor de muncă” • Propunere pentru Programul cadru de competitivitate și inovare (2007-2013) cu programul specific de sprijinire a politicii TIC 		<p>Axa prioritară 3 - Tehnologia informațiilor și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public</p> <ul style="list-style-type: none"> - Domeniul major de intervenție 1: Susținerea utilizării TIC - Domeniul major de intervenție 2: Dezvoltarea și creșterea eficienței serviciilor publice electronice moderne - Domeniul major de intervenție 1: Dezvoltarea e-economiei

Prevederi legate de sectorul energetic

- Tratatul UE –Articolul 174 stipulează că unul dintre obiectivele politicii comunitare este de a asigura utilizarea prudentă și rațională a resurselor
- Comunicarea Comisiei 247/2004: „Plan de Acțiune pentru îmbunătățirea eficienței energetice în Comunitatea Europeană ”
- Comunicarea Comisiei 246/1998 “Eficiența energetică în Comunitatea Europeană – Către o strategie de utilizarea rațională a energiei “
- Comunicarea Comisiei COM 265/2005 „Carta verde de eficiență energetică sau cum să faci mult cu puțin “
- Propunerea Comisiei 739/2003 pentru o Directivă a Parlamentului European și a Consiliului despre eficiența energetică la utilizator și servicii energetice
- Noul program Cadru “Energie inteligentă pentru Europa” Program 2003-2006 , comunicarea Comisiei 162/2002, Decizia 1230/2003/CE
- Tratatul de la Amsterdam (1995) privind inițiativa comunitară din domeniul energiei, „Rețelele de Energie Trans-Europene (TENs)”
- Decizia Consiliului 96/391/EC care stabilește măsuri pentru crearea unui context mai favorabil pentru dezvoltarea rețelelor trans- europene în domeniul energetic
- Decizia nr. 1229/2003/EC care stabilește liniile directoare pentru rețelele trans-europene de energie, care înlocuiește Decizia nr. 1254/96/EC
- „Energie pentru viitor: surse de energie regenerabilă” – Carta Alba care stabilește strategia și planul de acțiune comunitare
- Carta Verde a Comisiei “Strategie Europeană pentru energie sigură, competitivă și durabilă” 2006
- Directiva no. 2001/77/EC a Parlamentului European și a Consiliului pentru promovarea pe piața internă a energiei, a electricității produse din surse regenerabile de energie
- Directiva nr. 2001/80/EC privind limitarea emisiilor anumitor poluanți în aer proveniți din instalații mari de ardere
- Directiva nr. 96/61/ EC privind prevenirea și controlul integrat al poluării

- Foaia de parcurs din domeniul energetic din România aprobată prin HG 890/2003;
- Strategia națională în domeniul eficienței energetice aprobată prin HG nr. 163/2004
- Legea 199/2000 privind utilizarea eficientă a energiei.
- Prevederile proiectului de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea documentului Politică energetică națională 2006-2009 și ale proiectului de Lege pentru modificarea Legii 199/2000 privind utilizarea eficientă a energiei care susțin îmbunătățirea eficienței energetice
- Strategia de valorificare a resurselor regenerabile de energie, aprobată prin HG nr. 1535/2003
- HG 443/2003 privind promovarea producției de energie electrică din surse regenerabile de energie

Axa prioritară 4 – Creșterea eficienței energetice și a securității furnizării în contextul combaterii schimbărilor climatice

- Domeniul major de intervenție 1: Energie eficientă și durabilă (îmbunătățirea eficienței energetice și dezvoltarea durabilă a sistemului energetic din punct de vedere al mediului)
- Domeniul major de intervenție 2: Valorificarea resurselor regenerabile de energie pentru producerea energiei verzi
- Domeniul major de intervenție 3: Diversificarea rețelelor de interconectare în vederea creșterii securității furnizării energiei

1.1.1. 3.3.3. Politici orizontale

Au fost depuse toate eforturile pentru a se asigura că intervențiile din cadrul POS CCE corespund cu principiile orizontale europene: dezvoltarea durabilă și egalitatea de șanse. În mod similar, operațiunile cofinanțate vor fi implementate în stricta concordanță cu regulamentele privind achizițiile publice și ajutorul de stat.

Dezvoltarea durabilă

Dezvoltarea durabilă presupune satisfacerea nevoilor prezentului fără a pune în pericol capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile necesități de dezvoltare.

Cel de-al șaselea program european de acțiune privind mediul înconjurător identifică 4 priorități:

- schimbările climatice
- natura și biodiversitatea
- mediul înconjurător, sănătatea și calitatea vieții
- resursele naturale și deșeurile

Vor fi întreprinse câteva acțiuni pentru a reduce efectele negative asupra mediului înconjurător ale operațiunilor sprijinite în cadrul POS CCE, în conformitate cu recomandările din Evaluarea Strategică de Mediu, cuprinse în evaluarea ex-ante a programului.

- *Axa prioritară 1* vizează să promoveze activități inovative cu valoare adăugată mare, folosind tehnologii și echipamente avansate. Aceste tehnologii inovative introduse în sectorul economic românesc vor avea fie un impact pozitiv fie cel puțin un impact neutru asupra schimbărilor climatice. Creșterea economică de durată va asigura în plus o calitate mai bună a vieții într-un mediu înconjurător mai bun și o sănătate publică mai bună. Va fi acordat sprijin direct pentru acele activități și proiecte care promovează upgradarea tehnologiilor existente pentru a minimaliza impactul lor asupra mediului înconjurător și pentru a introduce tehnologii prietenoase cu mediul. Operațiunile prevăzute sprijină nu doar achiziția de noi echipamente și tehnologii care trebuie să corespundă cu regulamentele de mediu, dar și activități de implementare a standardelor europene de mediu și a sistemelor de management al mediului de către întreprinderi.
- *Axa prioritară 2*, prin stimularea transferului de tehnologii moderne, adaptate la standardele europene de mediu, va conduce nu doar la o îmbunătățire a competitivității întreprinderilor românești dar și la reducerea impactului negativ asupra mediului. În plus, mediul și energia sunt printre cele 5 domenii prioritare selectate pentru sprijinul cercetării și dezvoltării.
- *Axa prioritară 3*, Tehnologia Informației și a Comunicațiilor pentru sectoarele public și privat, este parte a dezvoltării durabile, prin promovarea tehnologiilor curate și reducerea consumului de resurse.
- *Axa prioritară 4*, prin toate domeniile sale de intervenție, va avea un impact pozitiv important asupra mediului, atât în ceea ce privește utilizarea resurselor naturale cât și folosirea mai eficientă și durabilă a energiei, prin sprijinirea folosirii resurselor de energie

regenerabilă. Una din operațiuni se referă în mod direct și specific la probleme de mediu din sectorul energiei.

- *Implementarea* – Pentru a deveni eligibile pentru co-finanțare, proiectele ar trebui să fie prietenoase cu mediul înconjurător, o cerință minimă fiind aceea de a corespunde regulamentelor de mediu, printre care cele referitoare la Evaluarea Impactului asupra Mediului, Evaluarea Strategică de Mediu, site-urile Natura 2000, etc. În plus, se vor lua în considerare criteriile de mediu, ori de câte ori externalitățile de mediu vor diferi substanțial între cererile de proiect și astfel necesită să fie cuantificate pentru a contribui la ordonarea proiectelor. Protecția mediului poate fi astfel un impuls pozitiv pentru progresul economic și social. Este o strategie “câștig-câștig” (conform “Un mediu de calitate: Cum contribuie UE”, Bruxelles, 2005).

Egalitatea de șanse

Legislația românească, aliniată la acquis-ul European, garantează drepturi egale pentru cetățeni, pentru a participa la viața economică și socială, fără discriminare.

Conform articolului 16 din Regulamentul Consiliului Nr. 1083/2006, principiul egalității de șanse va fi aplicat în toate stadiile de implementare a fondurilor structurale și de coeziune, în faza de programare ca și în faza de implementare a Programului Operațional.

POS CCE, prin toate axele prioritare, respectă principiul egalității de șanse și a non-discriminării. În consecință, Autoritatea de Management pentru POS CCE, prin înființarea Sistemului de Implementare, ia măsurile necesare pentru a asigura accesibilitatea pentru beneficiari, fără nici o discriminare de sex, origine rasială sau etnică, religie, vârstă, dizabilități sau orientare sexuală.

Obiectivele europene primordiale pentru protecție socială și integrare socială au ca scop:

- să promoveze coeziunea socială și egalitatea de șanse pentru toți, prin sisteme de protecție socială și politici de integrare socială adecvate, accesibile, sustenabile financiar, adaptabile și eficiente.
- să interacționeze strâns cu obiectivele Lisabona pentru a se obține o creștere economică mai mare și locuri de muncă mai multe și mai bune, precum și cu Strategia UE de Dezvoltare Durabilă; și
- să întărească guvernarea, transparența și implicarea participanților la procese în conturarea, implementarea și monitorizarea politicii.

Relația dintre POS CCE și obiectivele de protecție socială și integrare socială este mai indirectă în ceea ce privește sistemele de protecție socială și transparența guvernării, deoarece POS CCE este în mod predominant un program pentru stimularea creșterii economice. Totuși, includerea tuturor grupurilor sociale implică o creștere și o stabilizare a ratei de participare pe piața forței de muncă, conducând la o dezvoltare durabilă sporită, ceea ce este din nou necesar pentru integrarea în economia UE. În POS CCE grupurile defavorizate sunt în mod special abordate în cadrul Axei Prioritare 3 (de exemplu munca part-time, munca la distanță, accesul la comunitățile mici și izolate prin infrastructura în bandă largă). Ca urmare, există o relație importantă cu al doilea obiectiv mai sus menționat privind interacțiunea cu obiectivele Lisabona. Creșterea economică va conduce atunci – într-un sistem guvernamental transparent – la o îmbunătățire a sistemelor și oportunităților de protecție socială.

Principiul egalității de șanse este abordat de toate prioritățile (fie direct fie indirect), în principal prin puncte preferențiale acordate în procesul evaluării proiectelor, iar beneficiarii potențiali care cer asistența financiară prin POS CCE vor demonstra că proiectele nu încalcă acest principiu.

- *Axa Prioritară 1* va promova egalitatea de șanse prin încurajarea includerii acestui principiu, pe cât posibil, ca și criteriu de selecție. De exemplu, selecția va încuraja proiectele care promovează angajarea categoriilor defavorizate (de exemplu permițând programe de lucru part-time și flexibile, lucrul de acasă, etc).
- *Axa Prioritară 2*, în cadrul tuturor operațiunilor care au ca scop creșterea capacității C&D, stimularea cooperării între instituțiile CDI și întreprinderi, abordează principiul egalității de șanse prin îmbunătățirea condițiilor de lucru și indirect prin crearea de noi activități sociale și economice și prin mecanismul de evaluare a proiectelor mai sus menționat.
- *Axa Prioritară 3* prin promovarea societății informaționale va sprijini egalitatea de șanse prin includerea unor criterii de selecție specifice. În plus, dezvoltarea societății informaționale, în special a infrastructurii în bandă largă, va sprijini egalitatea de șanse prin facilitarea accesului comunităților mici și/sau izolate și a grupurilor sociale defavorizate la informare, piața muncii, educație, calificare profesională, consultanță managerială. De exemplu, dezvoltarea societății informaționale și a sectorului TIC poate oferi femeilor sau persoanelor cu dizabilități noi oportunități de a lucra la domiciliu, cu un regim de lucru flexibil, sau să-și continue educația și calificarea profesională în timpul absenței de pe piața forței de muncă.
- *Axa Prioritară 4* abordează în principal în mod indirect, așa cum s-a menționat mai sus, principiul egalității de șanse prin criterii de selecție pentru proiecte și potențiali beneficiari.

Autoritatea de Management pentru POS CCE va lua în considerație o participare echilibrată a sexelor în cadrul Comitetului de Monitorizare.

Politica de competitivitate și Ajutorul de Stat

Acest Program Operațional a fost dezvoltat luând în considerare regulile comunitare privind ajutorul de stat. Prevederile articolelor 87 și 88 din Tratat privind regulile ajutorului de stat vor fi respectate integral. Orice sprijin public în cadrul acestui program trebuie să corespundă regulilor procedurale și materiale privind ajutorul de stat aplicabile la momentul în care sprijinul public este acordat.

Acționând conform competenței sale stabilită în legislația națională, în calitatea sa de Autoritate Națională privind ajutorul de stat, Consiliul Concurenței a acordat sprijin AM POS CCE și organismelor sale intermediare în privința regulilor aplicabile ajutorului de stat și acordă consultanță continuă operațională precum și îndrumări, incluzând procesul schițării actelor normative sau administrative prin care se instituie măsuri de ajutor de stat.

Consiliul Concurenței, acționând ca Punct de Contact în privința ajutorului de stat, între Comisia Europeană pe de o parte și autoritățile române, cei care acordă ajutor de stat și beneficiari pe de altă parte, va asigura respectarea strictă a cerințelor de notificare. În privința regulamentelor exonerărilor în bloc, va fi furnizată toată informația cerută de regulamentele relevante.

Notificarea măsurilor de ajutor de stat, respectiv informarea privind măsurile de ajutor de stat care sunt subiect al exonerărilor în bloc, sunt înaintate pentru opinie consultativă către Consiliul Concurenței. Ulterior Consiliul Concurenței va înainta aceste notificări/informări către Comisia Europeană, prin intermediul Reprezentanților Permanenți ai României la Uniunea Europeană. Autoritățile, cei care acordă granturi și beneficiarii de ajutor de stat sunt obligați să furnizeze Consiliului Concurenței toate informațiile cerute, pentru ca acestea să fie trimise la Comisia Europeană. Pentru acele operațiuni în care finanțarea publică constituie ajutor dar care nu intră în categoriile mai sus menționate (exemplu “ajutorul de minimis”), autoritățile relevante vor asigura respectarea regulamentelor și procedurilor ajutorului de stat.

În perioada de programare, schemele proiectate de autoritățile care acordă granturi și/sau ajutor ad-hoc vor fi înaintate către Comisie, oricând regulile CE cer o aprobare ex-ante de la Comisie. Vor fi respectate obligațiile specifice cu privire la notificarea individuală a ajutorului acordat în cadrul schemelor de ajutor. Consiliul Concurenței cooperează cu autoritățile, cu alte instituții care acordă ajutor de stat și beneficiari, și îi sprijină pentru a implementa în mod adecvat acquisul comunitar.

AM va avea deplină responsabilitate pentru a asigura respectarea regulilor ajutorului de stat în contextul fondurilor structurale și de coeziune. Implementarea în sine va fi responsabilitatea Autorității de Management. Întrebările aplicanților la care se raspunde, direcțiile date precum și prevederile acordului financiar vor asigura că aplicanții înțeleg limitările asistenței acordate și vor furniza suficientă informație pentru a sublinia orice probleme posibile și obligațiile corespunzătoare. Procedurile vor asigura că se verifică conformitatea în timpul verificărilor plângerilor și că se fac verificări la fața locului în timpul verificării și certificării.

Raportul de Implementare Anual al Programului Operațional va detalia măsurile întreprinse pentru a se asigura că toate operațiunile respectă regulile ajutorului de stat privind prevederile exonerărilor în bloc (referitor la IMM-uri, forța de muncă, training și ajutorul de stat pentru investiții regionale transparente), regulile ajutorului “de minimis” și altor tipuri de ajutor de stat care trebuie notificate (cum ar fi ajutorul de stat pentru dezvoltare, inovare și cercetare, ajutor de stat regional, capital de risc, ajutor de stat pentru mediu, etc). În plus, orice informație cerută de Comisie și de OMC privind schemele de ajutor de stat, ajutor de stat individual și ajutor “de minimis” va fi furnizată conform regulilor aplicabile.

Achizițiile publice

Achiziția tuturor contractelor finanțate prin Fondurile Structurale și de Coeziune și cofinanțarea națională corespunzătoare vor fi făcute conform legislației UE și conform legislației naționale primare și secundare care implementează prevederile UE privind achizițiile publice.

Pentru a asigura coerența cu politicile UE privind achizițiile, autoritățile române au transpus Directivele nr. 17/2004/EC și nr. 18/2004/EC, prin adoptarea Legii nr. 337/2006 pentru aprobarea

OUG nr. 34/2006 privind acordarea de contracte de achiziții publice, contracte de concesiune pentru lucrări publice și contracte de concesiuni de servicii. Legislația secundară a fost de asemenea adoptată. Această legislație ia de asemenea în considerare prevederile Comunicării interpretative a Comisiei privind concesiunile sub legea comunitară din 29 aprilie 2000 și ale Comunicării interpretative a Comisiei privind legea comunitară aplicabilă la acordarea de contracte care sunt subiect pe deplin sau nu al prevederilor directivelor privind achizițiile publice din 1 august 2006.

Pentru a aplica prevederile legale, a fost înființată Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (ANRMAP). Acest organism are rolul de a dezvolta strategii de achiziții publice și a asigura corespondența cu aquisul comunitar, de a asigura conformitatea în aplicarea legislației, de a îndeplini obligațiile din Directiva UE, de a monitoriza, analiza și evalua metodele utilizate pentru acordarea de contracte publice, de a acorda consultanță și training pentru personalul implicat în activitățile de achiziții. ANRMAP a înființat cadrul pentru metodologiile naționale românești de achiziții și furnizează consultanță și sprijin.

Toate contractele de achiziții publice vor fi date în concordanță cu noua legislație națională armonizată. Principiile aplicate în contractare sunt: non-discriminarea, tratamentul egal, recunoașterea reciprocă, transparența, proporționalitatea, eficiența fondurilor utilizate și responsabilitatea.

Procedurile generale pentru încheierea de contracte de achiziții publice sunt licitația deschisă și cea restricționată. Doar ca excepții, dialogul competitiv, negocierea directă sau cererea de ofertă, acordul cadru, licitația electronică și sistemul de cumpărări dinamic sunt prevăzute de către lege. Inspectoratul General pentru Comunicații și Tehnologia Informației este operatorul sistemului electronic de achiziții publice (SEAP).

Contractele sunt publicate în SEAP, în mass media națională și, în cazul în care pragurile relevante din cadrul Directivelor Comunitare sunt aplicabile, în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene.

Criteriile de eligibilitate și selecție fac referire la situații personale, abilitatea de a exercita activitatea profesională, situația economică și financiară, capacitatea tehnică și/sau profesională, asigurarea calității și standardelor de mediu. Criteriile de acordare sunt oferta cea mai profitabilă economic sau, în mod exclusiv, cel mai mic preț.

ANRMAP furnizează training, cursuri și seminarii pentru marii cumpărători de la nivelul central și local, incluzând instituțiile implicate în managementul FSC și potențiali beneficiari.

Sistemul controlului ex-ante în domeniul achizițiilor publice a devenit funcțional prin OUG nr 30/2006 și HG nr 942/2006 pentru aprobarea normelor metodologice pentru OUG nr 30/2006. În această privință, Unitatea pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice (UCVAP) din cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor a fost numită drept organism responsabil pentru asigurarea verificării ex-ante a procedurilor de achiziții publice, incluzând pe acelea întreprinse în cadrul programelor Fondurilor Structurale și de Coeziune.

UCVAP lucrează împreună cu ANRMAP, cu Autoritățile de Management și cu oricare alte instituții publice din domeniul achizițiilor publice.

Pentru a îmbunătăți calitatea sistemului achizițiilor publice și pentru a asigura respectarea legislației naționale în domeniu, Ministerul Economiei și Finanțelor, prin structurile sale specializate la nivel central și teritorial, verifică procesul acordării contractelor bazat pe analiza riscului și pe o bază selectivă. Pentru îndeplinirea sarcinii de verificare, UCVAP va numi observatori pe durata tuturor stadiilor procedurilor achizițiilor publice. Observatorii vor elabora rapoarte de activitate și dacă observă neconcordanțe în timpul procedurii vor formula o opinie consultativă. Opinia va fi trimisă către ANRMAP ca și la autoritatea ierarhică superioară a autorității de contractare. În cazul proiectelor finanțate prin Fondurile Structurale și de Coeziune, opinia și rapoartele de activitate sunt trimise de asemenea la Autoritatea de Management competentă.

Autoritatea contractantă este responsabilă pentru decizia luată în timpul procesului acordării contractelor de achiziții publice. Deciziile luate de autoritatea contractantă sunt trimise la ANRMAP și UCVAP.

Acest sistem stabilit pe procedura verificării ex-ante, ca parte a întregului sistem de management a FSC, asigură eficiența și eficacitatea folosirii Fondurilor prin garantarea respectării de către procedura achizițiilor publice a legislației naționale și a directivelor UE.

3.4. Complementaritatea cu alte Programe Operaționale și operațiuni finanțate de FEADR și FEP

POS CCE este unul dintre instrumentele identificate la nivelul politicii naționale pentru a implementa prioritățile CSNR 2007 – 2013. Obiectivele pe termen lung ale POS CCE sunt strâns legate de alte obiective ale POS și pot fi îndeplinite doar printr-o cooperare bine coordonată.

Dat fiind că obiectivele CSNR sunt corelate și se sprijină reciproc, strategia POS CCE vizează furnizarea unei intervenții eficiente cu impact la nivel național și asigurarea complementarităților cu alte operațiuni finanțate prin FEDR, cu alte Instrumente Structurale (FES, FC) și cu FEADR, în cadrul Programului Național pentru Dezvoltare Rurală.

Axele prioritare ale POS CCE sunt complementare cu alte domenii de intervenție incluse în POS Dezvoltare Resurse Umane, POR, PO Dezvoltarea Capacității Administrative, POS pentru Mediu, PO Asistență Tehnică și PNDR, așa cum se va detalia în continuare.

Complementarități cu POS Dezvoltarea Resurselor Umane

Obiectivul global al POS CCE trebuie văzut în corelare cu dezvoltarea capitalului uman care oferă o valoare pe termen lung și durabilă operațiunilor care urmează a fi cofinanțate. Abilitatea personalului de a se adapta la mediul economic în schimbare devine un factor crucial pentru puterea economică. Pentru a îmbunătăți competitivitatea întreprinderilor este necesar să se

asigure personal înalt calificat, incluzând personal de management, profesioniști și ocupații corespunzătoare necesităților sectoarelor economice.

POS DRU cuprinde domenii majore de intervenție orientate către angajați, angajatori și asociațiile lor, care sunt complementare operațiunilor POS CCE după cum urmează:

- *Axa Prioritară 1: Un sistem de producție inovativ și eco-eficient*

Domeniul major de intervenție 3 “Dezvoltarea durabilă a antreprenoriatului” – este complementară POS DRU:

- Axa Prioritară 1 “Educație și training în sprijinul creșterii și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”, Domeniul Major de Intervenție 1 “Acces la educație de calitate și educație vocațională inițială” și Domeniul Major de Intervenție “Calitate în Educația Înaltă”, care vor promova oferte educaționale în școli precum și programe universitare privind antreprenoriatul, în vederea sădirii în studenți a spiritului, aptitudinilor și abilităților antreprenoriale.
- Axa Prioritară 2 “Legătura între învățarea pe parcursul întregii vieți și piața forței de muncă”, Domeniul Major de Intervenție 3 “Acces și participare în educație vocațională inițială” – angajații vor beneficia de training general având ca rezultat creșterea competenței, productivității și performanței lor în IMM-uri și pe piața forței de muncă.
- Axa prioritară 3 “Promovarea adaptabilității și flexibilității lucrătorilor și întreprinderilor”, Domeniul Major de Intervenție 1 “Promovarea culturii antreprenoriale” care va sprijini persoanele prin asigurarea trainingului necesar în domeniul antreprenorial pentru cei dornici să înceapă o afacere. În plus, în cadrul acestui Domeniu Major de Intervenție, POS DRU va asigura de asemenea training la nivel managerial și al personalului executiv în vederea îmbunătățirii managementului firmelor și a acțiunii lor eficiente pe piața.

Toate aceste acțiuni vor completa operațiunile propuse în cadrul POS CCE, care vor sprijini dezvoltarea infrastructurii de afaceri de importanță națională și internațională, vor furniza sprijin de consultanță pentru IMM-uri, precum și sprijin pentru integrarea întreprinderilor în canalele de distribuție și clustere.

- *Axa Prioritară 2: Cercetare, Dezvoltare Tehnologică și Inovare pentru Competitivitate, Domeniul Major de Intervenție 1 “Parteneriate C&D între universități/institute de cercetare și întreprinderi pentru generarea de rezultate direct aplicabile în economie”* este completată de Axa Prioritară 1 a POS DRU “Educație și training în sprijinul creșterii și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”, Domeniul Major de Intervenție 2 “Calitate în Educația Înaltă” care va sprijini intercorelarea universităților cu institute de cercetare și întreprinderi pentru dezvoltarea educației universitare și asigurarea de training pentru cercetători. Domeniul Major de Intervenție 3 “Sprijin CDI pentru întreprinderi (cu atenție specială pentru IMM-uri)” este complementar activităților FSE promovate în cadrul Axei Prioritare 1 a POS DRU, Domeniul Major de Intervenție 5 “Programe doctorale și post-doctorale în sprijinul cercetării”. De asemenea, cercetarea realizată în timpul programelor doctorale și post-doctorale va stimula transferul de tehnologie precum și crearea și consolidarea firmelor high-tech și dezvoltarea polilor de excelență sprijiniți în cadrul POS CCE.

- *Axa Prioritară 3: TIC pentru sectoarele privat și public, Domeniul Major de Intervenție 1 “Sprijinirea utilizării TIC”*: investiții pentru conectări la Internet a școlilor vor fi finanțate în cadrul acestui Domeniu Major de Intervenție, astfel creând condițiile necesare pentru sporirea utilizării TIC în educație și training inițial. Aceste operațiuni vor completa acțiunile întreprinse în acest scop în cadrul Axei Prioritare 1 a POS DRU, Domeniul Major de Intervenție 1 “Acces la educație de calitate și educație vocațională inițială”, unde se va furniza sprijin pentru dezvoltarea și diversificarea educației și a ofertei de educație vocațională inițială, incluzând de exemplu extinderea rețelelor TIC în școli.

Domeniul Major de Intervenție 2 “Dezvoltarea și creșterea eficienței serviciilor publice electronice”; acțiunile întreprinse vor sprijini implementarea programelor e-learning, constând în dezvoltarea de portaluri educaționale care vor fi folosite la predare sau activități de training precum și pentru dezvoltarea ofertei educaționale menționate în cadrul Axei Prioritare 1 a POS DRU. Dezvoltarea aplicațiilor de e-learning în cadrul POS CCE va completa software-ul educațional dezvoltat în cadrul Axei Prioritare 1 a POS DRU.

Școlile ale căror rețele TIC vor fi dezvoltate ca rezultat al POS CCE (și a POR) vor fi capabile să implementeze curricula TIC dezvoltată în cadrul POS DRU, de către Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului.

Programele de training pentru profesori și trainerii, cofinanțate în cadrul POS DRU, vor include un modul TIC obligatoriu care vizează dezvoltarea competențelor lor digitale și abilitatea de a utiliza TIC în activitatea lor profesorală curentă, pentru sprijinirea dezvoltării societății informaționale în România. Aceste abordări ale POS DRU vor furniza fundamentul pentru acțiunile complementare întreprinse în cadrul Domeniului Major de Intervenție “Sprijinirea utilizării TIC” și “Dezvoltarea și creșterea eficienței serviciilor publice electronice moderne” din POS CCE. Școlile care beneficiază de rețele TIC dezvoltate în cadrul POS CCE vor fi sprijinite prin POS DRU pentru a avea resurse umane disponibile cu training în TIC.

Complementarități cu POR

Operațiunile din cadrul POS CCE completează intervențiile cofinanțate prin POR, cu scopul de a reduce disparitățile între dezvoltarea socio – economică a diferitelor regiuni din România, după cum urmează:

- *Axa Prioritară 1: Un sistem de producție inovativ și eco-eficient*
Domeniul Major de Intervenție 1 “Investiții productive și prietenoase cu mediul și pregătirea pentru competiția de piață, în special a IMM-urilor”.
Demarcarile și complementaritățile între POR (Axa Prioritară 4 – Consolidarea mediului de afaceri regional și local) și POS CCE, pentru operațiunile de investiții productive menționate în ambele Programe Operaționale, sunt date de mărimea întreprinderii, de exemplu IMM-urile vor fi finanțate în cadrul POS CCE iar micro întreprinderile sunt luate în considerare în cadrul POR (indiferent de vechime). Pentru alte operațiuni în cadrul POS

CCE (care nu au corespondent în POR), toate mărimile de IMM-uri vor fi eligibile în cadrul POS.

Domeniul Major de Intervenție 3 “Dezvoltarea antreprenurială durabilă”

În cadrul Axei Prioritare 4, POR va finanța infrastructuri de sprijin pentru afaceri cu impact local și regional, în timp ce POS CCE le va sprijini pe cele de importanță națională/internațională.

- *Axa Prioritară 3: TIC pentru sectoarele privat și public*
Domeniul Major de Intervenție 2 “Dezvoltarea și îmbunătățirea eficienței serviciilor publice electronice”
În cadrul Axei Prioritare 3 “Îmbunătățirea infrastructurii sociale”, POR sprijină infrastructura pentru sănătate, educație, servicii sociale, infrastructura pentru situații de urgență și completează operațiunile POS CCE în:
 - sectorul e-sănătate, care introduce sisteme de informare și comunicare performante în sectorul sănătății;
 - sectorul e-educație care prevede performanțe sporite în sectorul educației prin introducerea sistemelor de informare și comunicare. În cadrul POS CCE, împreună cu conexiunea în bandă largă pentru școli, se va achiziționa un număr limitat de calculatoare pentru a asigura un minim de utilizare a conectării, în timp ce pentru școli vor fi posibile și alte viitoare achiziții de echipamente IT în cadrul Axei Prioritare 3 a POR.

- *Axa Prioritară 4: Creșterea eficienței energetice și a securității aprovizionării cu energie, în contextul combaterii schimbărilor climatice*
Domeniul Major de Intervenție 1 “Energie eficientă și durabilă (îmbunătățirea eficienței energetice și a sustenabilității mediului în sistemul energetic)” – Acțiunile privind eficiența energetică la utilizatorul final vor fi sprijinite în cadrul POS CCE, cu excepția reabilitării termice a clădirilor, care va fi sprijinită în cadrul proiectelor de dezvoltare urbană integrate în cadrul POR.

Complementarități cu Programul Operațional “Dezvoltarea Capacității Administrative”

În contextul sprijinirii operațiunilor pentru întărirea capacității managementului instituțional al administrației centrale și locale, PO DCA completează:

- *Axa Prioritară 3: TIC pentru sectoarele privat și public, Domeniul Major de Intervenție 3.2. “Dezvoltarea și creșterea eficienței serviciilor publice electronice”*
Operațiunea privind sprijinul acordat administrației locale pentru construirea de Sisteme Informatice integrate este corelată cu furnizarea de training general pentru domeniul E-Guvernare în cadrul PO DCA.

Complementarități cu POS Mediu

- *Axa Prioritară 4: Creșterea eficienței energetice și a securității aprovizionării cu energie, în contextul combaterii schimbărilor climatice, Domeniul Major de Intervenție 1 “Energie eficientă și durabilă (îmbunătățirea eficienței energetice și a sustenabilității mediului în sistemul energetic)”*: operațiunea abordată pentru instalații mari de ardere (IMA) este complementară cu Axa Prioritară 3 din POS Mediu “Reducerea poluării și minimalizarea schimbărilor climatice prin restructurarea și renovarea sistemelor de încălzire urbană prin ținte de eficiență energetică în punctele sensibile identificate în mediul înconjurător local”. În vreme ce POS CCE furnizează investiții în IMA de importanță semnificativă pentru Sistemul Energetic Național în vederea asigurării securității aprovizionării cu energie, POS Mediu se concentrează pe investiții în reabilitarea IMA la nivel local în vederea reducerii impactului lor negativ în cele mai poluate localități.

Complementarități cu PO Asistentă Tehnică

- *Axa Prioritară 5 Asistentă Tehnică* furnizează sprijin specific pentru prepararea, monitorizarea, evaluarea și controlul proiectelor, precum și activități de comunicare, doar privind specificul POS CCE. PO AT asigură training orizontal pentru implementarea Fondurilor Structurale și de Coeziune pentru personalul implicat în managementul și implementarea acestor fonduri, precum și pentru potențialii beneficiari ai FSC având în vedere aspectele și necesitățile comune ale structurilor, întreținerea și dezvoltarea SMIS, precum și măsurile generale de informare și publicitate privind asistența generală furnizată prin FSC, celelalte programe de training specializat în finanțe ale PO în domeniul FSC ajustate la nevoile și acțiunile specifice ale fiecărui PO. Suprapunerile sunt evitate nu doar de beneficiari ci și prin concentrarea trainingului.

Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR)

- *Axa Prioritară 1 “Un sistem productiv inovativ și eco-eficient”*
Domeniul Major de Intervenție 1 “Investiții productive și prietenoase cu mediul și pregătirea pentru competiția de piață, în special a IMM-urilor”
Operațiunile de investiții productive în cadrul POS CCE exclud procesarea produselor agricole și forestiere enumerate în Anexa 1 la Tratat, care sunt programate a fi finanțate în cadrul PNDR.
- *Axa Prioritară 1 “Un sistem productiv inovativ și eco-eficient”*
Domeniul Major de Intervenție 2 “Acces la finanțare pentru IMM-uri”; în cadrul POS CCE, operațiunile din cadrul acestui domeniu major de intervenție vor sprijini instrumentele de inginerie financiară dedicate IMM-urilor care operează în afara sectorului agricol. Sprijinul de garantare a fondurilor care furnizează garanții pentru

fermieri, pentru alte activități agricole și forestiere din domeniu și pentru alte mici afaceri rurale va fi furnizat în cadrul PNDR.

- *Axa Prioritară 4 “Creșterea eficienței energetice și securitatea aprovizionării cu energie, în contextul combaterii schimbărilor climatice”, Domeniul Major de Intervenție 2 “Valorificarea surselor de energie regenerabilă (SER) pentru producerea de energie verde”*
Valorificarea SER în cadrul POS CCE este complementară acțiunilor din cadrul PNDR, care va sprijini proiectele SER (de exemplu bio masa) pentru IMM-urile implicate în agricultură și industria forestiera și procesarea produselor din Anexa 1. Astfel de beneficiari nu vor primi sprijin în cadrul POS CCE.

4. PLANUL FINANCIAR

Planul financiar al POS CCE a fost elaborat în colaborare cu planul financiar al Cadrului Național Strategic de Referință 2007-2013. Contribuția FEDR pentru POS CCE este 2,554 miliarde euro, reprezentând aproximativ 65,19% din bugetul total.

Planul financiar al POS CCE în funcție de alocarea anuală a fiecărui fond din Programul Operațional

- Euro -

	Fond Structural (FEDR) (1)	Fond de Coeziune (2)	Total (3) = (1)+(2)
2007	170.464.211	0	170.464.211
2008	194.837.789	0	194.837.789
2009	364.964.902	0	364.964.902
2010	485.640.935	0	485.640.935
2011	507,263,253	0	507,263,253
2012	435,815,005	0	435,815,005
2013	395,236,014	0	395,236,014
Total 2007-2013	2.554.222.109	0	2.554.222.109

* Toate fondurile se adresează regiunilor fără suport de tranziție

Planul financiar al POS CCE , oferind pentru toată perioada de programare suma pentru alocarea totală financiară pentru fiecare fond din programul operațional, sursa de finanțare națională și rata rambursării pe axe prioritare

- Euro -

	Contribuția UE (a)	Contribuția Națională (b) (= (c) + (d))	Repartizarea după sursa de finanțare națională		Total Finanțare PO (e) = (a)+(b)	Rata de co-finanțare* (f) = (a)/(e)	Informativ	
			Finanțare publică (c)	Finanțare națională privată (d)			Contribuții BEI	Alte finanțări
Axa prioritară 1 ERDF	928,651,290	151,175,785	151,175,785	-	1,079,827,075	86%	-	477,118,545
Axa Prioritară 2 ERDF	536.395.116	109,864,060	109,864,060	-	646,259,176	83%	-	179,512,852
Axa Prioritară 3 ERDF	383.170.103	86,265,570	86,265,570	-	519.706.962	81.62%	-	89,909,113
Axa Prioritară 4 ERDF	638.475.370	87,064,824	87,064,824	-	725,540,194	88.00%	-	502,530,688
Axa Prioritară 5 ERDF	67,530,229	22,510,078	22,510,078	-	90,040,307	75.00%	-	-
Total	2.554.222.109	456,880,317	456,880,317	-	3.011.102.426	84.83%	-	1,249,071,198

* Ratele de co-finanțare pentru toate axele prioritare sunt calculate pe o bază de costuri publică.

Distribuirea fondurilor de către axele prioritare ale POS CCE rezultate din strategia POS și identificate pe o apropiere metodologică stabilită în Anexele 6-9 pentru a cântări importanța relativă atribuită fiecărei priorități. Complementaritatea dintre programele variate a fost luată în considerare.

În consecință, a fost propusă următoarea alocare FEDR:

Axa prioritară 1: 36.36%

Axa prioritară 2: 21%

Axa prioritară 3: 15%

Axa prioritară 4: 25%

Axa prioritară 5: 2.64%

După cum rezultă din analiză, alocarea bugetară rămâne la același nivel pentru primele patru Axe prioritare; fondurile ce urmează a fi alocate pentru Axa prioritară 5 (Asistență tehnică) au fost stabilite la 2.64%, prin redistribuire de la celelalte axe, în mod proporțional.

Axa prioritară 1

Axa prioritară 1 beneficiază de cea mai substanțială alocare bugetară, adică 36.36% din totalul bugetului FEDR alocat pentru Programul Operațional Sectorial “ Creșterea Competitivității Economice”. O asemenea cota este justificată de două argumente principale:

Domeniile majore de intervenție vizate (și, în mod inerent, indicatorii selectați pentru calcularea inițială a decalajelor) se încadrează în acțiunile referitoare la factori (finanțare, resurse umane) și la condițiile pentru investiții (îmbunătățire tehnologică, certificări). Deci, acestea sunt cele mai potrivite pentru stadiul de dezvoltare competitivă a României și trebuie considerate prioritare în creșterea competitivității.

Concomitent, domeniile majore de intervenție din cadrul primei axe prioritare sunt convergente cu politicile europene existente. Astfel, preocuparea UE pentru un cadru unitar de acțiune și o viziune comună este ilustrată prin alocarea procentuală pentru fiecare axă prioritară. Principalele domenii de intervenție, cum ar fi sprijinirea dezvoltării IMM-urilor, îmbunătățirea accesului la finanțare sau încurajarea serviciilor suport pentru afaceri sunt priorități stabilite de actuala agendă a Uniunii Europene.

Este de reținut că în timpul redactării POS CCE, această axă prioritară a primit cel mai înalt nivel de interes de la agenții economici și potențialii beneficiari.

Axa prioritară 2

Cu o alocare bugetară de 21%, a doua axă prioritară urmărește:

Asigurarea nivelului necesar pentru un salt calitativ din punct de vedere al dezvoltării competitive a României, către o competitivitate bazată pe inovare (cercetare și dezvoltare, patente)

Armonizarea agendei de competitivitate a României cu cea a UE (Strategia Lisabona) în vederea realizării unui nivel înalt de compatibilitate și convergență (cheltuielile publice pentru Cercetare și Dezvoltare, implicarea întreprinderilor în cooperarea pentru inovare)

Axa prioritară 3

Alocarea de 15% din FEDR este justificată de faptul că obiectivul global de creștere a productivității, factor decisiv pentru dezvoltarea pieței poate fi susținut de:

impactul pozitiv al TIC pentru competitivitate;

în concordanță cu obiectivele specifice stabilite prin Agenda Lisabona și Strategia din 2010, este esențial să se sublinieze importanța crucială a accesibilității și dezvoltarea infrastructurii pe banda largă, ca prioritate principală pentru dezvoltarea societății informaționale în România.

Axa prioritară 4

Decalajele inițiale, de intensitate medie, între România și țările UE au fost ajustate în conformitate cu specificul domeniului:

În principiu, intervențiile din sectorul energetic sunt susceptibile de a schimba mediul competitiv în sens negativ; capitalul privat ar trebui să aibă dreptul de a corecta eșecurile pieței într-un cadru de reglementare deja stabilit.

Domeniile majore de intervenție propuse sunt implementate în paralel cu liberalizarea sectorului energetic românesc, ca o consecință directă a procesului de integrare europeană. Operațiunile din cadrul Axei prioritare 1 vor avea un impact pozitiv și pentru aceasta axă prioritară, mai ales pentru creșterea eficienței energetice, prin achiziția de echipamente de tehnologie și producție modernă.

Conformitatea cu directivele europene în domeniul mediului, implică eforturi semnificative pentru România din punct de vedere investițional pentru reducerea emisiilor de gaze din instalațiile mari de ardere.

Totalul finanțării POS CCE a fost calculat potrivit unei analize a tipurilor de potențiali beneficiari pentru fiecare axă prioritară și plafoanele aplicabile sprijinului bazat în principal pe regulamentele ajutorului de stat.

Alocările indicative vor fi revizuite în mod regulat de către Comitetul de Monitorizare POS CCE, iar revizuirile vor fi propuse acolo unde sunt justificate, luându-se în considerare fiecare posibilă modificare apărută în contextul economic și capacitatea de a absorbi eficient fondurile.

În plus, defalcarea anuală trebuie să ia în considerare experiența câștigată în managementul de proiect în cadrul instrumentelor de preaderare. Astfel, s-a considerat a fi necesară o abordare precaută a distribuirii fondurilor pentru primul an după aderare cu un trend în creștere, atingând vârful maxim în 2011.

Categorizare

POS CCE conține defalcarea indicativă a alocării fondurilor pe categorii (Anexa 13) în concordanță cu prevederile Art.37, part.1 (d) din Regulamentul Consiliului Nr.1083/2006 și potrivit Regulamentului Comisiei Nr. 1828/2006. Categorizarea reprezintă estimarea ex-ante a folosirii fondurilor din POS CCE; Categoriile luate în considerare reprezintă niște coduri în funcție de dimensiuni (Tema Prioritară, Forma de finanțare și Tipul teritoriului) , așa cum sunt

specificate în Anexa II a Regulamentului Comisiei Nr. 1828/2006. Această informație va ajuta Autoritatea de Management la procesul de monitorizare a implementării POS prin categoriile de investiții și va asigura informații unitare cu privire la folosirea programată a Fondurilor în raportul de implementare anuală și finală (informare ex-post), conform Art. 67 al Regulamentului Consiliului Nr. 1083/2006.

Conform CSNR, România se angajează să contribuie la atingerea obiectivelor Lisabona și consideră principiul reperelor Lisabona ca un important instrument pentru monitorizarea performanței la nivel național și comunitar, prin adaptarea Fondurilor Structurale și de Coeziune la ariile de intervenție legate de Lisabona.

Nivelul indicativ al cheltuielilor Lisabona prin POS CCE este estimat la aproximativ 92,6% din alocarea totală din Fondurile UE, potrivit categoriilor specificate în Anexa IV a Regulamentului Consiliului Nr. 1083/2006. Astfel, se reflectă contribuția ridicată a acțiunilor POS CCE pentru realizarea obiectivelor Lisabona.

5. IMPLEMENTARE

Acest capitol conține regulile referitoare la sistemul de implementare al POS CCE și modul lor de aplicare, în conformitate cu cerințele definite în Regulamentul Consiliului European nr. 1083/2006, care stipulează prevederile generale privind Fondurile Structurale.

5.1. Management

Responsabilități generale

Guvernul României, reprezentat de Ministerul Economiei și Finanțelor și de Autoritățile de Management, deține întreaga responsabilitate privind angajamentele incluse în documentele referitoare la Fondurile Structurale și pentru implementarea corectă și eficientă a acestora. Se va asigura, astfel, disponibilitatea și sistemul de acces la resursele financiare și la alte tipuri de resurse necesare îndeplinirii priorităților descrise în POS CCE.

Autoritatea de Management pentru POS CCE

Managementul și implementarea POS CCE sunt reglementate de Regulamentul Consiliului European nr. 1083 / 2006 și Regulamentul Comisiei nr. 1828 / 2006.

Funcția de Autoritate de Management pentru POS CCE a fost îndeplinită, inițial, de Ministerul Economiei și Comerțului – Direcția Generală Autoritatea de Management pentru POS CCE, având la bază HG nr. 1511 / 2006 care modifică HG nr. 738 / 2004 și HG nr. 497 / 2007, modificată de HG nr.1179 / 2004 și HG nr. 128 / 2006. Ca urmare a fuzionării Ministerului Finanțelor Publice cu Ministerul Economiei și Comerțului (OUG nr. 24 / aprilie 2007), Autoritatea de Management este găzduită în prezent de instituția nou – înființată, Ministerul Economiei și Finanțelor.

În conformitate cu prevederile art. 60 din Regulamentul Consiliului European nr. 1083/2006, Autoritatea de Management pentru POS CCE este responsabilă pentru managementul și implementarea programului operațional în concordanță cu principiile de bază ale managementului financiar și, în special, pentru:

- a) asigurarea selectării operațiunilor pentru finanțare în conformitate cu criteriile aplicabile programului operațional și armonizarea acestora cu normele comunitare și naționale stipulate pentru întreaga perioadă de implementare;
- b) verificarea ca produsele și serviciile co-finanțate sunt furnizate, iar cheltuielile pentru operațiuni, declarate de beneficiar, sunt reale și conforme cu normele comunitare și naționale; verificările la fata locului pentru operațiunile individuale pot fi realizate pe baza unui model-cadru, conform cu regulile detaliate ale Comisiei și în concordanță cu procedura prevăzută în articolul 103 (3);

- c) asigurarea existenței în format electronic a unui sistem de înregistrare și arhivare a documentelor contabile pentru fiecare operațiune a programului operațional și colectarea datelor și informațiilor necesare pentru procesul de implementare a managementului financiar, monitorizării, verificării, auditului și evaluării;
- d) asigurarea că beneficiarii și alte organisme implicate în procesul de implementare a operațiunilor utilizează, fie un sistem separat de contabilitate, fie un cod contabil corespunzător pentru toate tranzacțiile legate de operațiuni, conform cu normele de contabilitate naționale;
- e) asigurarea că evaluarea programelor operaționale, prevăzută în articolul 48(3), se face în conformitate cu prevederile articolului 47;
- f) stabilirea procedurilor pentru a se asigura că toate documentele privind cheltuielile și auditul necesare asigurării unei piste adecvate de audit sunt în conformitate cu prevederile articolului 90;
- g) asigurarea că Autoritatea de Certificare primește toate informațiile necesare privind procedurile și verificările realizate în legătură cu cheltuielile efectuate în scopul certificării;
- h) îndrumarea activității comitetului de monitorizare și furnizarea documentelor necesare, astfel încât calitatea implementării programului operațional să poată fi monitorizată în acord cu obiectivele specifice;
- i) elaborarea și, ulterior aprobării de către Comitetul de Monitorizare, trimiterea rapoartelor anuale și finale de implementare către Comisia Europeană;
- j) asigurarea conformității cu cerințele de informare și publicitate stipulate în articolul 69;
- k) transmiterea către Comisia Europeană a tuturor informațiilor necesare evaluării proiectelor majore.

Alte responsabilități ale AM POS CCE:

- asigurarea că elaborarea POS CCE este făcută în parteneriat cu toți actorii implicați, în conformitate cu politicile europene și naționale și în complementaritate cu alte Programe Operaționale;
- stabilirea unui sistem de management și control corespunzător la nivelul POS CCE;
- asigurarea că atribuțiile delegate Organismelor Intermediare sunt îndeplinite în mod corespunzător;
- asigurarea secretariatului Comitetului de Monitorizare;
- raportarea către Comitetul de Monitorizare;
- colectarea rapoartelor periodice de la Organismele Intermediare.

Structura internă a AM reflectă principiul separării funcțiilor.

Organismele Intermediare

În concordanță cu art. 37.1.g.i și art. 59.2 din Regulamentul Consiliului European nr. 1083 / 2006, Autoritatea de Management pentru POS CCE delegă implementarea axelor prioritare / domeniilor majore de intervenție, Organismelor Intermediare (conform prevederilor art. 2.6 din Regulamentul Consiliului European nr. 1083/2006)

Organismele Intermediare vor prelua, pe baza unui Acord de Delegare de Funcții, și în acord cu expertiza fiecăruia și specificul fiecărei axe prioritare, responsabilități delegate de Autoritatea de Management pentru POS CCE, cum ar fi:

- a) Instruirea beneficiarilor cu privire la procedurile POS CCE referitoare la programare și implementarea măsurilor;
- b) Efectuarea verificării administrative a proiectelor;
- c) Evaluarea și selecția proiectelor, pregătirea și semnarea contractelor;
- d) Colectarea informațiilor necesare pentru monitorizarea și evaluarea procesului de implementare a programului;
- e) Pregătirea documentelor suport pentru rapoartele anuale și finale ale POS;
- f) Monitorizarea proiectelor implementate în cadrul POS CCE;
- g) Pe baza cererilor de rambursare primite de la beneficiari, efectuează controale în vederea confirmării corectitudinii solicitărilor privind eligibilitatea, realitatea și legalitatea cheltuielilor, în baza delegării din partea AM;
- h) Identifică posibile neregularități și le raportează Autorității de Management;
- i) Realizarea acțiunilor de conștientizare și publicitate pentru axele prioritare/domeniile majore de intervenție relevante; asigură diseminarea informațiilor despre oportunitățile de finanțare prin POS;
- j) Asigură introducerea datelor în sistemul SMIS.

Două dintre Organismele Intermediare (pentru IMM-uri și pentru Cercetare-Dezvoltare și Inovare) și-au înființat birouri regionale (8 pentru fiecare Organism Intermediar), care pot prelua unele sarcini delegate, din cele menționate mai sus (în principal primirea cererilor de finanțare, verificarea formală a acestora, atribuții de informare și comunicare). Birourile teritoriale, în funcție de personalul și nivelul de expertiză corespunzătoare, vor primi și alte atribuții, precum verificarea eligibilității proiectelor sau realizarea de verificări la fața locului .

În vederea definirii și detalierii responsabilităților Organismelor Intermediare, rezultate din delegarea sarcinilor, se semnează un acord între Autoritatea de Management și Organismele Intermediare.

Deși unele dintre sarcini sunt delegate Organismelor Intermediare, Autoritatea de Management este în întregime responsabilă pentru eficiența și acuratețea managementului și implementării Programului.

În conformitate cu HG nr.497/2004 privind stabilirea cadrului instituțional pentru coordonarea, implementarea și gestionarea Fondurilor structurale, modificată și completată prin HG nr.1179/2004, HG nr. 128/2006 și OUG 24/aprilie 2007, Organismele Intermediare desemnate pentru POS CCE sunt:

Organism Intermediar	Axa prioritară
Ministerul pentru IMM-uri, Comerț, Turism și Profesii Liberale	Axa prioritară 1: “ Un sistem inovativ și eco – eficient de producție” (exceptând operațiunea pentru întreprinderi mari din cadrul domeniului major de intervenție “ Investiții productive”)
Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului (Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică)	Axa prioritară 2: “Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare pentru competitivitate”
Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informațiilor	Axa prioritară 3: “Tehnologia informațiilor și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public”
Ministerul Economiei și Finanțelor – Direcția Generală Politică Energetică	Axa prioritară 4: “ Creșterea eficienței energetice și a securității furnizării în contextul combaterii schimbărilor climatice”

În cazul în care cauzele implementării cer modificări ulterioare ale sistemului descris mai sus, orice modificare va fi formalizată înainte de evaluarea conformității, în concordanță cu art. 71 al Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1083 / 2006.

Beneficiari

Beneficiarii POS CCE sunt entitățile care solicită sprijin pentru implementarea proiectelor (întreprinderi, autorități publice și ONG-uri).

Beneficiarii sunt responsabili, în principal, pentru:

- a) elaborarea cererilor de finanțare pentru obținerea de asistență (ca potențiali beneficiari)
- b) implementarea corectă a proiectului în conformitate cu prevederile din contract;
- c) utilizarea unui sistem separat de contabilitate pentru proiect sau a unui cod contabil corespunzător pentru toate înregistrările;
- d) efectuarea verificărilor asupra facturilor primite de la contractanți și completarea cererii de rambursare;
- e) raportarea periodică către Organismul Intermediar asupra progreselor înregistrate pe durata proiectului;
- f) elaborarea și transmiterea datelor și informațiilor necesare monitorizării către Organismul Intermediar;
- g) acceptarea cerințelor de informare și publicitate în concordanță cu normele europene relevante și cu Planul de Comunicare.

Beneficiarii sunt responsabili pentru asigurarea controlului intern necesar pentru eligibilitatea cheltuielilor proiectului, propuse și revendicate și, în timpul implementării proiectelor, pentru conformitatea cu termenii contractuali.

Beneficiarii trebuie, la transmiterea cererilor de rambursare, să dovedească efectuarea cheltuielilor și conformitatea acestora cu cerințele proiectului, cerințe incluse în decizia de finanțare care prevede fondurile ce vor fi alocate din asistență. Toate cererile de rambursare trebuie însoțite de facturi doveditoare și de alte documente de valoare probativă similară.

Beneficiarii trebuie să păstreze dosarele proiectului, acestea furnizând informații pentru o pistă de audit adecvată. Liniile directe pentru beneficiari vor include prevederi detaliate pentru pista de audit.

Beneficiarii trebuie să pună, în orice moment, la dispoziția persoanelor sau entităților autorizate, documentația proiectului pentru a fi inspectată. Documentele vor fi arhivate respectând normele aplicabile în domeniu.

Evaluarea proiectelor și principiile asistenței

Pe durata întregului proces de implementare a programului, Autoritatea de Management asigură conformitatea operațiunilor cu normele europene și naționale (art. 60 (a) din regulamentul general).

Autoritatea de Management verifică transparența, obiectivitatea și eficiența procedurilor de selecție pentru a garanta viabilitatea și calitatea proiectelor finanțate.

Procedura de selecție a proiectelor este compusă din următoarele etape: eligibilitate și control formal, evaluare pe baza criteriilor de selecție, selecția proiectelor și contractare.

Comitetele de selecție (CS) pentru evaluarea proiectelor sunt stabilite de către Organismele Intermediare (sau de Autoritatea de Management, atunci când axa prioritară / domeniul major de intervenție / operațiunea este gestionată de cea din urmă) în acord cu Autoritatea de Management pentru POS CCE.

Din comitetul de selecție fac parte și experți interni sau externi. Componenta grupului este decisă în funcție de dimensiunea, numărul și complexitatea proiectelor și de aptitudinile specifice cerute pentru evaluarea lor. În anumite cazuri, faza de notare a proiectului din cadrul procesului de evaluare va fi încredințată evaluatorilor independenți, selectați dintr-o bază de date, în conformitate cu experiența lor.

După verificarea eligibilității și controlul formal al proiectelor, realizate de Organismele Intermediare/ Autoritatea de Management, Comitetele de Selecție efectuează o evaluare detaliată a proiectelor pe baza criteriilor de selecție aprobate anterior de Comitetul de Monitorizare al POS CCE. Criteriile de selecție vor fi clare și obiective, astfel încât să faciliteze procesul de selecție. Criteriile de selecție vor fi stabilite astfel încât să asigure viabilitatea financiară, economică și tehnică a proiectelor.

Metodele și procedurile de evaluare vor fi conforme cu conținutul și dimensiunea proiectelor. Pentru a asigura obiectivitatea evaluării proiectelor, membrii CS și experții care se află într-un conflict de interese cu cererea evaluată nu vor participa la procesul de evaluare. Se vor respecta

normele privind fondurile structurale și regulile de ajutor de stat referitoare la sectoare, proiecte și eligibilitatea cheltuielilor .

Cererile de finanțare primite ca urmare a lansării cererii de propuneri de proiecte vor fi, în prima fază, verificate din punct de vedere al eligibilității și din punct de vedere administrativ. Dacă trec de această etapă, ele vor face subiectul unei viitoare evaluări în vederea asigurării îndeplinirii de acestea a criteriilor pre-definite.

Înainte de evaluarea pentru asigurarea îndeplinirii criteriilor pre-definite, toate proiectele trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- aparțin ariei de eligibilitate a POS;
- se desfășoară în perioada de timp permisă;
- sunt înaintate de un solicitant eligibil, așa cum este definit în cererea de proiecte;
- au disponibile resursele de co-finanțare necesare;
- solicitantul nu beneficiază de altă finanțare din partea Uniunii Europene pentru același proiect;
- solicitantul nu are datorii neachitate, conform legislației naționale.

În afară de criteriile de selecție specifice proiectelor pentru fiecare operațiune, există criterii generale care se aplică în evaluarea tuturor proiectelor, cum ar fi:

- contribuția relevantă la unul sau mai multe obiective din POS;
- au rezultate măsurabile și detaliază obiective clare, realizabile și verificabile;
- sunt viabile din punct de vedere economic;
- conține aspecte referitoare la protecția mediului și egalitatea de șanse;
- sunt conforme cu normele europene referitoare la ajutorul de stat și achizițiile publice.

Eficacitatea procedurii de selecție va fi monitorizată pe parcursul programului și poate fi adaptată, dacă este cazul, pe baza experienței câștigate.

Inițiatorii de proiecte/beneficiarii vor primi informații legate de selecția finală a proiectelor (inclusiv argumentarea respingerii proiectelor necâștigătoare și informații despre următoarele sesiuni de selecție).

5.2. Monitorizare și evaluare

Monitorizarea

Monitorizarea POS CCE este responsabilitatea AM POS CCE sub controlul Comitetului de Monitorizare al POS CCE.

În cadrul AM și a organismelor intermediare există unități de monitorizare și control.

Unitățile implicate în fluxurile fondurilor la toate nivelele de management trebuie să aplice principii uniforme de monitorizare, atât în monitorizarea fizică cât și financiară, limitate la anumiți indicatori și trebuie să prezinte informările și rapoartele în formatul agreed.

Monitorizarea se desfășoară pe baza principiului parteneriatului. Comitetul de Monitorizare este organizat de statul membru în acord cu AM, după consultarea partenerilor și în acord cu propriile practici și aranjamente instituționale.

Componența și rolul Comitetului de Monitorizare al POS CCE

Comitetul de Monitorizare va fi înființat în termen de 3 luni de la luarea deciziei privind aprobarea programului operațional, conform articolului 63 din Regulamentul Consiliului nr. 1083 / 2006. Principala responsabilitate a Comitetului de Monitorizare este asigurarea eficacității și calității implementării POS CCE.

Comitetul de Monitorizare al POS CCE este format din reprezentanți ai AM POS CCE, ai Autorității pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale, Autorității de Certificare și Plăți, ai Autorității de Audit, ai tuturor Organismelor Intermediare, ai altor Autorități de Management, Agenției Naționale pentru Egalitatea de Șanse, Consiliului Concurenței, ai Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, partenerilor sociali (asociații patronale, confederații sindicale), ONG-urilor relevante, printre ei aflându-se reprezentanți ai organizațiilor naționale și regionale cu participare activă în implementarea POS (cum ar fi: Camera de Comerț, asociații bancare, ONG-uri care activează în domeniile economic și de protecția mediului).

Reprezentanții Comisiei Europene pot participa în cadrul Comitetului, având rol consultativ; când este cazul, și sunt invitați și delegați ai Băncii Europene de Investiții și ai Fondului European de Investiții.

Fiecare instituție trebuie să nominalizeze un membru plin și un membru supleant pentru Comitetul de Monitorizare, la nivel superior de decizie. Componența Comitetului de Monitorizare al POS va lua în considerare cerințele de participare în egală măsură a bărbaților și femeilor.

Schimbări ulterioare în componența Comitetului de Monitorizare pot fi decise la nivelul Comitetului, conform legislației naționale, fără a implica modificarea POS.

În baza Art. 65 din Regulamentul Consiliului nr. 1083 / 2006, Comitetul de Monitorizare al POS CCE trebuie să urmărească eficacitatea și calitatea implementării Fondurilor Structurale. Aceasta activitate cuprinde:

- a. examinarea și aprobarea criteriilor pentru selectarea operațiunilor finanțate prin POS CCE; criteriile de selecție vor fi revizuite conform cu necesitățile de programare;
- b. examinarea periodică a progresului implementării pentru atingerea obiectivelor specifice ale programului operațional pe baza documentelor înaintate de AM;
- c. examinarea rezultatelor implementării, în special examinarea realizării obiectivelor specifice fiecărei axe prioritare și a oricăror alte evaluări la care se face referire în Art. 48(3) din Regulamentul Consiliului nr. 1083/2006;
- d. examinarea și aprobarea Raportului Anual și a Raportului Final, înainte ca acestea să fie trimise Comisiei Europene;
- e. să fie informat asupra raportului anual de control și asupra oricărui comentariu al Comisiei după examinarea raportului;
- f. propunerea către Autoritatea de Management de modificare sau revizuire a programului operațional, care sunt necesare atingerii obiectivelor fondurilor sau îmbunătățirii managementului, inclusiv a managementului financiar;
- g. examinarea și aprobarea propunerilor de amendamente la conținutul deciziei Comisiei privind contribuția din Fonduri.

Comitetul de Monitorizare al POS CCE poate decide realocări ale co-finanțării cheltuielilor între domeniile majore de intervenție / operațiunile din aceeași axă prioritară. Orice amendament adus contribuției FEDR și transferuri între axe prioritare din cadrul POS va fi decis de către Comisia Europeană de comun acord cu Statul Membru.

Comitetul de Monitorizare va elabora și adopta propriile reguli de procedură în cadrul național instituțional, legal și financiar, precum și procedurile de luare a deciziilor. AM POS CCE va asigura Secretariatul Comitetului de Monitorizare.

Pentru o evaluare corespunzătoare, Comitetul de Monitorizare al POS CCE poate organiza grupuri de lucru permanente, în special pentru monitorizarea activităților orizontale și poate să solicite opinii ale experților independenți.

Activitatea de coordonare a Comitetului de Monitorizare va beneficia, de asemenea, de sprijin din partea Comitetelor Regionale de Coordonare stabilite în cele 8 regiuni de dezvoltare, cu scopul de a ajuta în procesul de corelare a intervențiilor între programele operaționale. În plus, sistemul SMIS va permite monitorizarea continuă a progreselor realizate, în ceea ce privește absorbția fondurilor și impactul acestora asupra disparităților regionale, aceasta dând posibilitatea adoptării unor măsuri corective, când și unde este necesar.

POS CCE va sprijini, unde este posibil, planurile Comisiei Europene referitoare la relansarea inovării, aducând împreună regiunile Europei prin parteneriate puternice, ajutându-le să folosească între ele experiența și bunele practici.

În cadrul inițiativei “Regiuni pentru Schimbare Economică”, Autoritatea de Management se angajează:

- a. să facă aranjamentele necesare pentru a întâmpina în procesul principal de programare, operațiunile inovative referitoare la rezultatele rețelelor în care regiunile sunt implicate
- b. să încurajeze Comitetul de Monitorizare pentru a primi actualizări periodice din partea rețelelor în care sunt implicate aceste regiuni
- c. să prevadă un punct în agenda Comitetului de Monitorizare, conform căruia, cel puțin o dată pe an, să fie luate la cunoștință activitățile rețelei și să se discute sugestiile relevante pentru respectivul program principal
- d. să informeze, în cadrul Raportului Anual, despre stadiul implementării acțiunilor regionale incluse în inițiativa “Regiuni pentru Schimbare Economică”

Monitorizarea și sistemul de raportare

Monitorizarea este un proces continuu și joacă un rol important în managementul programului operațional, confirmând că acesta face progrese, determinând dacă programul continuă sau nu să urmărească scopurile inițiale și identificând problemele potențiale pentru a se lua măsuri corective.

Sistemul de monitorizare al programului operațional ia în considerare nevoile diferitelor grupuri de utilizatori și ale diferitelor niveluri ale structurilor de management. Potențialii utilizatori ai acestor informații sunt actorii implicați care au propriile lor domenii de responsabilități și, deci, propriile nevoi distincte de informații, după cum urmează:

- beneficiari
- organisme intermediare
- autorități de management
- comitete de monitorizare
- Guvernul României
- Comisia Europeană
- Evaluatori externi
- Publicul larg și ONG-urile.

Sistemul de monitorizare se bazează pe o examinare regulată a contextului, resurselor (intrărilor), ieșirilor și rezultatelor programului și ale intervențiilor acestuia. Este compus dintr-un mecanism al informațiilor coerente care include întâlniri de evaluare a progreselor făcute și rapoarte de progres, furnizând rezumate periodice care conțin informații cheie legate de indicatorii fizici și financiari.

Scopul rapoartelor este acela de a furniza actualizări privind realizarea indicatorilor și punctelor de referință și vor fi scrise într-un format standard care permite compararea lor de-a lungul timpului.

Informațiile cheie care vor fi furnizate în rapoarte sunt legate de indicatorii care ilustrează progresul intervențiilor față de obiectivele stabilite în faza de programare. În această privință, sub coordonarea ACIS, a fost elaborat un sistem de indicatori pentru fiecare program operațional. Deși este adaptat la specificul POS CCE, sistemul de indicatori urmărește uniformitatea datelor, permițând agregarea informațiilor de la bază spre vârf, la diferite niveluri de intervenții (proiecte, domenii majore de intervenție, axe prioritare, program operațional, CSNR), teme, sectoare, etc.

Sistemul va conține elemente de îndrumare detaliate, furnizând actorilor implicați informații care să le faciliteze înțelegerea termenilor, cum ar fi: liste cuprinzătoare de indicatori de monitorizare și evaluare, definiția fiecărui indicator, responsabilități, periodicitatea și modul în care se colectează și se procesează datele, precum și tabelele de indicatori care vor fi generate de SMIS¹⁰ și care furnizează o imagine clară a contextului și progresului intervențiilor. Ori de câte ori este cazul, indicatorii vor fi împărțiți pe diferite criterii (teritorial, gen, grupuri – țintă, mărimea beneficiarului etc.)

Folosirea și îmbunătățirea setului de indicatori, ca parte a sistemului de monitorizare, este o sarcină continuă în timpul perioadei de programare. ACIS și Autoritatea de Management vor verifica periodic acuratețea informațiilor colectate și vor coordona un proces continuu de îmbunătățire a funcționării sistemului de monitorizare. Se vor realiza evaluarea și verificarea calității sistemului de monitorizare privind zona sa de acoperire, echilibrul și posibilitatea de realizare. Indicatorii individuali vor fi evaluați în funcție de relevanța lor, senzitivitate, disponibilitate și costuri.

Comitetul de Monitorizare va fi consultat referitor la problema sistemului de indicatori într-o fază incipientă a implementării programului, precum și în timpul întregii perioade de programare, cu scopul de a verifica dacă:

- Întregul sistem de indicatori a fost realizat corespunzător
- Informația este suficientă pentru atribuțiile sale

Deși sistemul de monitorizare va fi responsabil în mare măsură de generarea de date de rezultat imediat, unele dintre acestea, precum și cele mai multe date de rezultat pot necesita eforturi suplimentare (de ex: chestionare, muncă de teren, colectarea informațiilor de la alte organizații). Pe de altă parte, statisticile oficiale care generează indicatori de context vor trebui completate cu sondaje, studii sau alte tehnici de colectare și interpretare a datelor. Nevoile specifice de informații suplimentare și activitățile planificate legate de acestea vor fi incluse în PO și Planurile de Evaluare ale CSNR, care sunt descrise în secțiunea “Evaluare” a acestui document.

¹⁰ SMIS: Sistemul Informatic Unic de Management este un sistem informatic realizat la nivel național, bazat pe internet, care sprijină toate organizațiile care implementează programul operațional. Sistemul se adresează nevoilor de la toate nivelele de management și prin toate fazele ciclului de program. (detalii suplimentare se găsesc în subcap. 5.5.)

Evaluarea

Cadrul de reglementare

Evaluarea programelor operaționale este o activitate inseparabilă de aranjamentele legate de managementul și implementarea programului operațional, fiind un instrument pentru evaluarea relevanței, eficienței și eficacității asistenței financiare derulate, precum și impactului și durabilității rezultatelor dobândite.

Cerința de a realiza activități de evaluare sistematică a programelor operaționale și regulile generale pentru aceste activități sunt stipulate în Regulamentul Consiliului nr. 1083 / 2006 (Art. 37, 47 – 49).

Conform Art. 47-49 din Regulamentul Consiliului nr. 1083/2006, vor fi realizate trei tipuri principale de evaluări pentru POS CCE:

- *Evaluarea ex-ante*
- *Evaluarea pe parcurs* (în timpul perioadei de implementare a POS)
- *Evaluarea ex-post*.

Evaluarea ex - ante

Pentru perioada de programare 2007 – 2013, evaluarea ex – ante a fost realizată, pentru toate programele operaționale, de un evaluator extern (un singur contractor). Evaluarea ex – ante a inclus, de asemenea, și Evaluarea Strategică de Mediu, realizată în concordanță cu cerințele Directivei 2001/42 referitoare la evaluarea efectelor asupra mediului a anumitor planuri și programe. Gestionarea contractului de evaluare ex – ante a fost asigurată de ACIS prin Unitatea Centrală de Evaluare, în strânsă colaborare cu Autoritățile de Management și cu alți factori implicați.

Evaluarea pe parcurs realizată în timpul perioadei de implementare a POS CCE va fi de trei tipuri: *a) intermediare, b) ad-hoc și c) evaluări tematice orizontale*, după cum urmează:

Evaluarea intermediară va avea ca scop îmbunătățirea calității, eficacității și coerenței asistenței, strategiei și implementării programelor operaționale. Evaluările intermediare vor sprijini procesul de management al POS CCE prin analizarea problemelor care apar în timpul implementării și vor propune soluții specifice pentru a îmbunătăți funcționarea sistemului.

Vor fi 2 evaluări intermediare ale POS CCE: una va fi realizată la sfârșitul anului 2009 și una în 2012. Prima evaluare intermediară va examina progresul realizat în implementarea POS, adresându-se în special problemelor legate de managementul POS CCE, în timp ce a doua evaluare intermediară se va concentra mai mult pe priorități, având în vedere următoarea perioadă de programare.

Evaluările ad-hoc vor fi realizate atunci când monitorizarea programului sesizează o diferență semnificativă (în jur de 30 %) față de obiectivele inițiale sau când sunt făcute propuneri de revizuire a programului operațional. Evaluările ad-hoc pot aborda fie aspecte legate de implementarea sau managementul unei anume axe prioritare sau ale unui domeniu major de intervenție, sau pot fi „tematice”, abordând probleme ca (în cazul în care aceste probleme nu sunt acoperite de evaluările încrucișate gestionate de ACIS): măsura în care PO facilitează inovația și promovează antreprenoriatul în cadrul companiilor asistate, măsura în care PO facilitează crearea de noi locuri de muncă în companiile asistate (în special operațiunile de investiții), sau măsura în care PO ține cont de dezvoltarea durabilă și legislația europeană în ceea ce privește politicile de mediu.

La propunerea Autorității de Management, Comitetul de Monitorizare va decide temele și perioadele de timp ale evaluărilor ad - hoc, bazându-se pe examinarea datelor fizice și financiare furnizate de sistemul de monitorizare.

Evaluările intermediare și ad-hoc vor fi gestionate prin funcția de evaluare a Autorității de Management și vor fi realizate de evaluatori externi independenți.

Evaluările tematice orizontale vor fi efectuate în acele cazuri în care aspectele supuse evaluării au o natură orizontală, iar realizarea evaluării necesită implicarea mai multor programe operaționale. Aceste evaluări pot examina evoluția tuturor sau a unui grup de programe operaționale în legătură cu priorități naționale și comunitare. Ele pot de asemenea să examineze probleme specifice de management legate de toate Programele Operaționale.

Evaluările tematice orizontale vor fi coordonate de către Unitatea Centrală de Evaluare din cadrul ACIS și vor fi realizate de experți externi.

Obiectivele specifice, întrebările, activitățile și rezultatele așteptate ale evaluărilor intermediare, ad/hoc și ale celor cu tematică orizontală vor fi definite separat pentru fiecare evaluare ce va avea loc.

Evaluarea ex-post va fi realizată de Comisie, în strânsă cooperare cu Statul Membru și Autoritatea de Management, conform art. 49, par. 3 al Regulamentului Consiliului nr. 1083 / 2006.

De asemenea, Comisia poate realiza atât **evaluări strategice** cât și evaluări legate de monitorizarea POS CCE, conform art. 49 par. 2 al Regulamentului Consiliului nr. 1083 / 2006.

Cadrul instituțional pentru evaluare

Cadrul național instituțional pentru evaluare are 2 nivele:

- un nivel general de coordonare , asigurat de Unitatea Centrală de Evaluare, constituită în structura ACIS, la Ministerul Economiei și Finanțelor
- un nivel funcțional, format din unitatea de evaluare constituită în cadrul fiecărei AM.

Rolul de coordonare al Unității Centrale de Evaluare poate fi rezumat astfel:

- a. realizarea de evaluări tematice orizontale;

- b. furnizarea de activități de dezvoltare a capacității de evaluare, care au ca obiectiv sprijinirea și dezvoltarea capacității operaționale a unităților de evaluare, înființate în Autoritățile de Management ale programelor operaționale;
- c. efectuarea de activități de supraveghere a calității pentru a asigura calitatea tuturor evaluărilor efectuate.

Unitatea de Evaluare constituită în cadrul AM POS CCE va avea responsabilitatea coordonării evaluărilor intermediare și a evaluărilor ad-hoc.

Unitatea de Evaluare va acționa în cooperare cu Comitetul de Monitorizare și va interacționa în mod constant cu Unitatea Centrală de Evaluare.

Planul de evaluare

Unitatea de Evaluare din cadrul AM va elabora un Plan de evaluare a Programului Operațional care va cuprinde activitățile orientative de evaluare pe care intenționează să le realizeze în diferite faze ale implementării programului, colectarea datelor complementare care nu sunt furnizate de sistemul de monitorizare, resursele umane și financiare orientative alocate pentru fiecare activitate de evaluare, acțiunile care vizează dezvoltarea capacității de evaluare, precum și responsabilitățile corespunzătoare. Această planificare va fi făcută în conformitate cu noile Regulamente privind Instrumentele Structurale, cu documentele metodologice de lucru privind evaluarea, elaborate de Comisia Europeană, precum și cu documentele metodologice de lucru privind evaluarea elaborate de ACIS – Unitatea Centrală de Evaluare. Planul de evaluare al Programului Operațional va trebui să fie aprobat de către Comitetul de Monitorizare.

În plus, un Plan de evaluare la nivelul CSNR va fi elaborat de Unitatea Centrală de Evaluare a ACIS. Planul de Evaluare al CSNR va urmări furnizarea de informații pentru procesul de luare a deciziei strategice și va planifica activitățile de evaluare la nivel macro economico-social. Posibilele teme de evaluare incluse în Planul de Evaluare al CSNR vor fi legate de prioritățile CSNR (infrastructură, competitivitate economică, dezvoltarea resurselor umane, capacitate administrativă și dimensiune teritorială), sau pot fi în legătură cu sistemul, precum evaluarea externă ad-hoc axată pe implementare și pe problemele apărute în derularea programelor operaționale, precum și pe coerența externă a programelor cu politici naționale și vor fi contractate de ACIS în 2008.

Aranjamente operaționale

PO va avea un Comitet de Coordonare a Evaluării, care se va întruni pentru fiecare exercițiu de evaluare. Un Comitet de Coordonare pentru Evaluarea Strategică va fi stabilit de asemenea la nivelul CSNR pentru evaluările tematice orizontale. Comitetul de Coordonare va îndeplini cel puțin următoarele sarcini: elaborarea termenilor de referință pentru fiecare evaluare, facilitarea accesului evaluatorilor la informațiile necesare pentru realizarea activității lor; sprijinirea activității de evaluare, în special din punct de vedere metodologic; se va asigura că termenii de referință sunt respectați; exercitarea controlului de calitate cu privire la evaluarea realizată.

Sub coordonarea Unității Centrale de Evaluare, în Procedurile de Evaluare va fi stabilit un mecanism de urmărire a îndeplinirii recomandărilor evaluării, care va fi aplicat în cadrul AM POS CCE.

În ceea ce privește disponibilitatea rezultatelor evaluării pentru public, vor fi făcute publice cel puțin rezumatele executive ale rapoartelor de evaluare. Mijloacele de comunicare vor fi ușor identificabile și accesibile.

5.3. Management financiar și control

Ministerul Economiei și Finanțelor este desemnat să îndeplinească rolul de **Autoritate de Certificare** pentru toate programele operaționale, fiind responsabil cu elaborarea și transmiterea către Comisie a declarațiilor de cheltuieli certificate și a cererilor de plată, înainte de trimiterea lor către Comisie, în concordanță cu prevederile articolului 61 al Regulamentului Comisiei Nr.1083/2006.

Direcția responsabilă în cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor este Autoritatea de Certificare și Plata (ACP) constituită pe Fondul Național, folosind experiența din perioada de preaderare. Responsabilitățile menționate vor fi îndeplinite de Unitatea de Certificare din cadrul ACP.

În cadrul ACP, sunt două unități separate, Unitatea de Certificare și Unitatea de Plată, fiecare dintre ele fiind sub coordonarea unui Director General Adjunct.

Organismul competent pentru primirea plăților din FEDR, FSE, și Fondul de Coeziune de la Comisia Europeană pentru toate programele operaționale este Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor.

Pentru POS CCE, **organismul responsabil pentru efectuarea plăților** către beneficiari este unitatea de plată din cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor.

Un organism asociat al Curții de Conturi a României a fost desemnat ca **Autoritate de Audit** pentru toate programele operaționale, în conformitate cu prevederile Art.59 al Regulamentului Comisiei 1083/2006. Autoritatea de Audit este independentă din punct de vedere operațional de Autoritatea de Management și de Autoritatea de Certificare și Plată.

Autoritatea de Certificare și Plată va fi responsabilă în special pentru:

1. Certificarea cheltuielilor adică întocmirea și înaintarea către Comisie a declarațiilor certificate privind cheltuielile și a cererilor de plată, în format electronic. Aceste funcții sunt îndeplinite de Unitatea de Certificare.

Se certifică următoarele:

- declarațiile de cheltuieli sunt corecte , rezultând din documente contabile de încredere și bazate pe documente verificabile;
- cheltuielile declarate sunt conforme cu regulile naționale și comunitare și corespund operațiunilor selectate pentru acordarea de fonduri în concordanță cu criteriile aplicabile programelor.

În acest scop, sarcina Autorității de Certificare este de a asigura că informațiile primite privind procedurile și verificările legate de cheltuieli și incluse în declarația de cheltuieli, să furnizeze o bază adecvată pentru certificare, fapt care determină:

- verificarea corespondenței sumelor revendicate cu baza de date;
- verificarea corectitudinii calculelor privind suma totală a cheltuielilor eligibile;
- să ia în considerare rezultatele tuturor acțiunilor de audit realizate de, sau sub responsabilitatea Autorității de Audit/organismului intern de audit sau a Comisiei Europene.
- să păstreze registrele de contabilitate în format electronic în cazul cheltuielilor declarate Comisiei.
- să țină evidența sumelor de recuperat.

2. Primirea Plăților de la Comisie (responsabilitatea Unității de Plată)

- primește de la Comisia Europeană sumele din FEDR, FSE și FC, ca prefinanțare, plata intermediară și finală;
- întocmește și înaintează anual către CE prognoze provizorii ale cererilor de plată pentru anul financiar în curs sau anul următor;
- returnează CE cheltuielile neeligibile, recuperările, ca rezultat al unei neregularități, sau fondurile care nu au fost utilizate, incluzând dobânda la întârzierea plăților;

3. Efectuarea plăților către beneficiarii pentru POS Mediu și POS Transport și transferul fondurilor UE către unitățile de plată din cadrul ministerelor care sunt Autorități de Management pentru alte programe operaționale (responsabilitatea Unității de Plată)

- efectuarea plăților către beneficiari din FEDR și FC și sumele de prefinanțare, pentru POS Mediu și POS Transport;
- transferarea fondurilor din FEDR și FSE către unitățile de plată, pentru celelalte programe operaționale.

Unitatea de plată pentru POS CCE din cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor are următoarele responsabilități:

- să primească transferuri din contribuția Comunității Europene către Programul Operațional, de la Autoritatea de Certificare și Plăți;
- să efectueze plăți către beneficiari din FEDR și sumele de co-finanțare.

Autoritatea de Management POS CCE este responsabilă cu administrarea și implementarea Programului Operațional în mod eficient, efectiv și corect, conform cu prevederile art. 60 din Regulamentul Consiliului Nr. 1083/2006. Autoritatea de Management va lucra împreună cu Autoritatea de Certificare și Plăți pentru realizarea responsabilităților de management financiar și control, pentru a se asigura că:

- fondurile sunt utilizate efectiv pentru atingerea obiectivelor fiecărui Program Operațional;
- folosirea resurselor este responsabilitatea publică a UE și Statului Membru;
- controlul bugetar este efectiv astfel încât angajarea fondurilor este durabilă în cadrul fiecărui PO și este respectat profilul planificării financiare;
- contractarea se încadrează în buget;
- achiziția de bunuri și servicii pentru proiectele finanțate:
 - are loc;
 - este conformă cu regulile UE și ale statului membru;
 - are valoare conform cu suma alocată;

- Documentele financiare trimise Comisiei Europene și altor organisme sunt corecte, precise și complete:
 - corecte - fondurile sunt aplicate în mod corect,
 - precise – fără erori,
 - complete – ceea ce era relevant a fost inclus;
- plățile către beneficiari sunt făcute în mod regulat și fără întârzieri sau deduceri;
- resursele de cofinanțare sunt furnizate așa cum au fost planificate;
- plățile sunt corect contabilizate;
- iregularitățile sunt notificate conform regulamentelor UE;
- orice sumă plătită în mod greșit este recuperată prompt și în întregime;
- resursele neutilizate sau recuperate sunt reangajate în cadrul PO;
- este evitată dezangajarea – mai ales în legătură cu regula $n+3/n+2$;
- închiderea fiecărui PO se face fără dificultăți și la timp.

Înainte de transmiterea cererii de rambursare, beneficiarul verifică exactitatea, actualitatea și eligibilitatea cheltuielilor în conformitate cu legislația națională privind controlul intern.

În scopul certificării cheltuielilor către CE verificările pentru POS CCE se fac pe trei niveluri:

- 1) verificarea cheltuielilor la nivelul OI;
- 2) verificarea cheltuielilor la nivelul AM;
- 3) certificarea cheltuielilor la nivelul Autorității de Certificare.

Verificările realizate la nivelul OI sunt sarcini delegate de AM, pe baza sarcinilor sale privind capacitatea administrativă. Autoritatea de Management va rămâne responsabilă pentru sarcinile delegate către Organismului Intermediar. Sarcinile îndeplinite în acest mod nu vor dubla controlul realizat la nivelul OI.

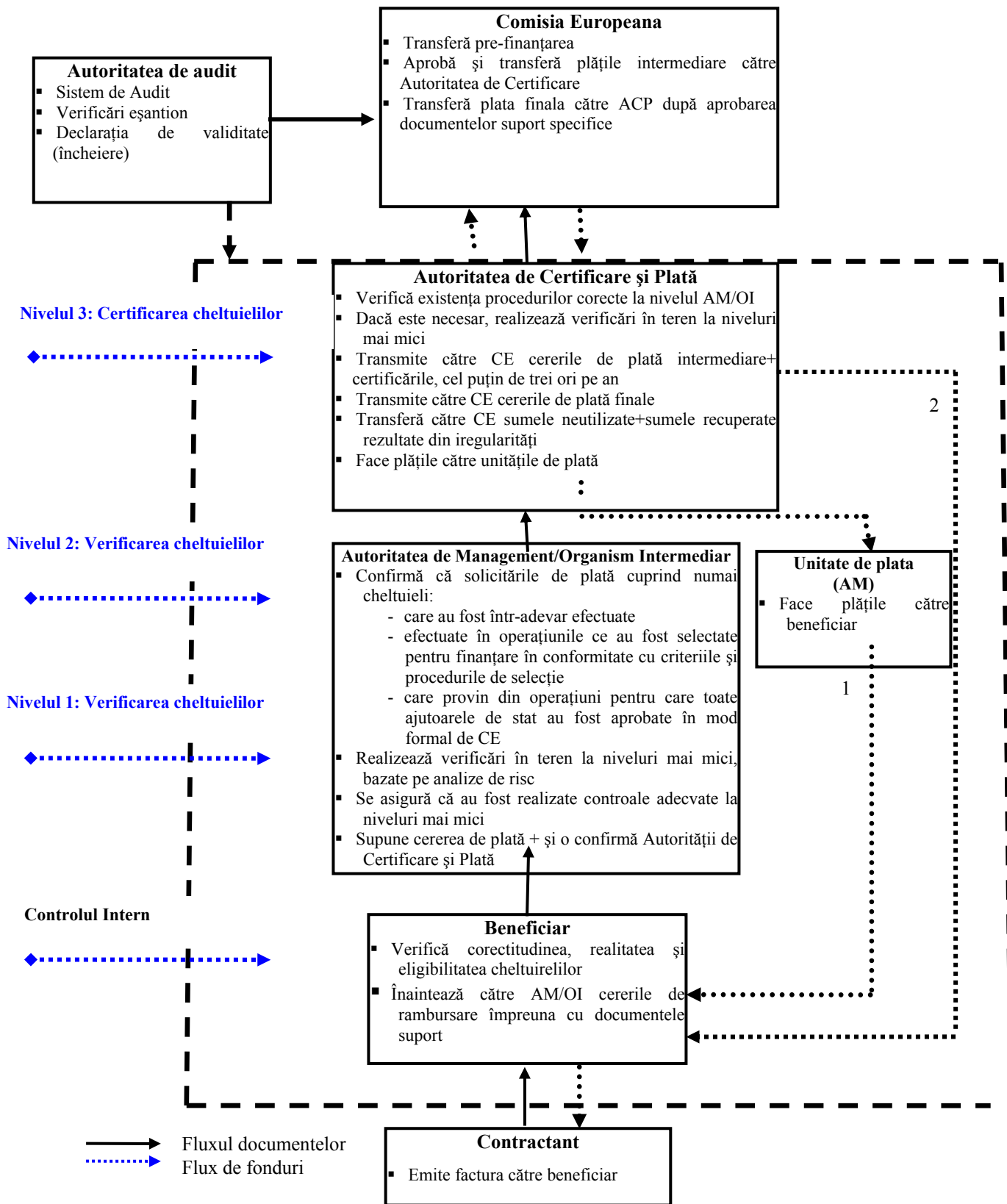
În ceea ce privește plățile, la nivelul Ministerului Economiei și Finanțelor a fost luată decizia să existe două fluxuri de plată:

- a. plăți directe pentru contribuția financiară a UE și sumele co-finanțate (când se aplică) din partea Autorității de Certificare și Plată către beneficiari, în cazul POS Mediu și POS Infrastructură de Transport și,
- b. plăți indirecte, prin unitățile de plată stabilite pe lângă AM-uri, pentru alte programe operaționale.

Descrierea fluxurilor de plată din cadrul POS CCE

1. Autoritatea de Management notifică Autoritatea de Certificare și Plată privind prefinanțarea
2. Autoritatea de Certificare și Plată transferă fondurile de prefinanțare către Unitatea de Plată
3. Unitatea de Plată transferă sumele de prefinanțare către Beneficiarii eligibili
4. Beneficiarii efectuează plățile către Contractanți
5. Beneficiarii înaintează către OI o Cerere de Rambursare împreună cu documente justificative pentru verificarea financiară și tehnică iar OI, la rândul lui, înaintează această cerere către AM pentru autorizarea de plată.
6. AM înaintează Cererea de Plată către Autoritatea de Certificare și Plată după obținerea autorizării de plată
7. Autoritatea de Certificare de Plată rambursează cheltuielile eligibile către Unitatea de Plată după certificarea de plată
8. Unitatea de Plată rambursează cheltuielile eligibile către Beneficiari
9. Autoritatea de Certificare și Plată înaintează Cererea de Plată către Comisia Europeană
10. Comisia Europeană rambursează cheltuielile efectuate – plăți intermediare și finale – către Autoritatea de Certificare și Plată

Fluxul financiar al POS CCE

Iregularități

Baza legală este Regulamentul Comisiei Nr. 1828/2006 care definește regulile de implementare ale Regulamentului Consiliului nr. 1083/2006 și a Regulamentului nr. 1080/2006, Regulamentul Consiliului nr. 2988/95 privind protecția intereselor financiare ale CE și OG 79/2003 care reglementează căile de control și recuperarea sumelor din asistență nerambursabilă a UE.

Obiectivul acestei secțiuni este descrierea modului de identificare și raportare a oricărei suspiciuni de fraudă sau altă neregulă. Ea se ocupă de asemenea cu implementarea imediată a acțiunilor corective (inclusiv sancțiuni și lansarea procedurilor civile sau penale) considerate necesare ca o consecință a investigațiilor neregularităților.

Neregularitățile care implică pierderi de fonduri UE mai mici de 10.000 Euro nu trebuie raportate către CE, conform Regulamentului Comisiei nr. 1828/2006, în afară de cazul în care Comisia solicită acest lucru.

Ca urmare, iregularitățile care implică pierderi mai mari de 10.000 Euro și toate neregularitățile comise intenționat trebuie să fie raportate CE. Aceste rapoarte sunt adunate și verificate de Autoritatea de Certificare și Plată și apoi transmise Departamentului de Luptă Antifraudă (DLAF) pentru a le transmite trimestrial către OLAF (Biroul European Anti- Fraudă). Autoritatea de Certificare și Plată primește rapoartele de la AM, dar trebuie să includă și rapoartele proprii privind neregularitățile din cadrul Autorității de Certificare și Plată..

În scopul unui proces adecvat de prevenire, depistare și raportare a iregularităților la nivelul AM și OI, este numit un funcționar responsabil cu neregularitățile. Ofițerul responsabil cu iregularitățile numit la nivelul OI pregătește trimestrial și ad-hoc rapoarte și le transmite la AM. Ofițerul responsabil cu neregulile numit la nivel de AM pregătește trimestrial și ad-hoc rapoarte și le transmite Autorității de Certificare și Plată.

Orice persoană implicată în implementarea POS CCE poate raporta orice suspiciune de fraudă/neregularitate către ofițerul de nereguli al Autorității de Certificare și Plată, AM, OI sau către Unitățile Interne de Audit ale Autorității de Certificare și Plată, AM sau OI în mod formal sau anonim. Persoana care raportează cazul suspect de fraudă nu se va implica ulterior în procesul neregulilor din motive de securitate.

Neregulile suspecte vor fi analizate și investigate de către serviciile competente și răspunsul va fi trimis conform procedurilor interne ale autorității competente și conform legislației naționale în vigoare.

Funcționarul responsabil cu neregulile acționează atât din proprie inițiativă cât și atunci când primește plângeri. Acesta își va efectua activitatea pe baza Manualelor de Iregularități elaborate de către fiecare structură implicată (AM și OI).

Audit intern

În cadrul tuturor ministerelor responsabile cu implementarea Programelor Operaționale, au fost înființate Unități de Audit Intern (UAI), care sunt independente de structurile care îndeplinesc sarcini ale AM (sau OI) și sunt direct subordonate conducătorilor instituțiilor respective.

Coordonarea metodologica a acestor unități este asigurată de unitatea specială din MEF numită Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern (UCAAPI).

Atribuțiile Unității Centrale de Armonizare pentru Auditul Public Intern

- Elaborarea și implementarea uniformă a procedurilor și metodologiilor bazate pe standarde internaționale agreate de UE, inclusiv manuale pentru audit intern și căi de audit.
- Elaborarea metodologiilor pentru managementul riscului;
- Elaborarea Codului Etic al Auditorilor Interni
- Andorsarea normelor metodologice privind Auditul Public Intern, specific pe diferite domenii de activitate în domeniul auditului public intern;
- Elaborarea sistemelor de raportare a rezultatelor pentru toate activitățile de audit public intern și elaborarea unui raport anual;
- Verificarea conformității normelor, instrucțiunilor și Codului Etic și respectarea lor de către serviciile de audit intern în respectivele entități publice; se pot lua măsuri corective necesare, în cooperare cu conducătorul respectivei entități publice.
- Coordonarea sistemului de recrutare și instruire în domeniul auditului public intern

Sarcinile Unității Publice de Audit Intern

Unitățile Publice de Audit Intern din instituțiile care implementează Fondurile Structurale și de Coeziune au manuale specifice de audit pentru Fondurile Europene.

Conform legii, sarcinile unității de audit intern sunt următoarele:

- realizează activitățile de audit intern în scopul de a evalua dacă sistemele de management și control ale entităților publice sunt transparente și conforme cu normele legale și regulamentele, eficiente din punct de vedere al costurilor, efective și eficiente;
- informează UCAAPI asupra recomandărilor care nu au fost urmate de conducătorul entității publice auditate și asupra consecințelor;
- raportează periodic asupra problemelor, concluziilor și recomandărilor rezultate din activitatea de audit;
- pregătește un raport anual în care trece în revistă activitățile derulate;
- raportează imediat către conducătorul entității publice și către unitățile de inspecție în cazul în care detectează iregularități serioase sau cazuri de fraudă.

Autoritatea de Audit

România și-a stabilit o Autoritate de Audit pentru toate Programele Operaționale prin Legea 200/2005, care va îndeplini funcțiile stabilite în Articolul 62 din Regulamentul Consiliului nr. 1083/2006.

Autoritatea de Audit este un organism asociat Curții de Conturi , fără personalitate juridică, care operează independent de Curtea de Conturi și este în același timp independentă de Autoritatea de Management și de Autoritatea de Certificare.

În acord cu prevederile Legii 200/2005, art.14, Autoritatea de Audit are următoarele responsabilități:

- sistemul de audit, verificările pe eșantioane și audit final;
- verificări și audit extern pentru fondurile structurale și de coeziune;
- verificări anuale ale sistemului de management și control;
- verificări ale declarațiilor de cheltuieli, pe baza unor eșantioane potrivite;
- verificări pentru declarațiile de închidere la terminarea operațiunilor și programelor;
- verificarea existenței și corectitudinii cofinanțării naționale.

Evaluarea conformității sistemelor de management și control

Conform Art.71 din Regulamentul Consiliului Nr.1083/2006, o evaluare a conformității sistemelor de management și control pentru POS CCE va fi transmisă către Comisie înainte de transmiterea primei sau ultimei cereri de plată intermediare, în timp de 12 luni de la data aprobării PO.

5.4. Informare și publicitate

Accesul la informare cu privire la intervențiile fondurilor este esențial pentru asigurarea eficacității operațiunilor co-finanțate. Conform art. 69 al Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1083/2006 și Capitolul II – *Informare și comunicare* (Secțiunea 1) al Regulamentului Comisiei (CE) nr. 1828/2006, AM POS CCE va asigura derularea acțiunilor necesare în scopul evidențierii rolului CE și pentru asigurarea transparenței asistenței fondurilor.

În conformitate cu Art.4 al Regulamentului Comisiei (CE) nr. 1828/2006, Autoritatea de Management trebuie:

- transparenței acțiunilor de promovare a POS CCE și a rolului jucat de către Comunitate. să informeze Comitetul de Monitorizare al POS CCE în privința conținutului *Planului de comunicare* și punerea sa în aplicare, în privința activităților de informare și comunicare derulate (oferind exemple în acest sens) cât și a modalităților folosite.
- să includă în rapoartele anuale cât și în raportul final ce vor fi trimise Comisiei, exemple privind acțiunile de informare și publicitate, în timpul implementării Planului de Comunicare, măsurile întreprinse în vederea publicării listei beneficiarilor, numele operațiilor și suma alocată din fondurile publice către aceste operații, incluzând adresele electronice (menționat la Art. 7 (2) (d) al Regulamentului Comisiei Nr. 1828/2006) cât și conținutul principalelor amendamente aduse Planului de comunicare.
- să includă în raportul anual pentru anul 2010 cât și în raportul final de implementare, un capitol privind evaluarea rezultatelor acțiunilor de informare și publicitate în scopul asigurării

În vederea implementării acțiunilor de informare și publicitate privind POS CCE, Autoritatea de Management a înființat un compartiment de informare și publicitate, care are următoarele responsabilități:

- elaborarea *Planului de comunicare* și trimiterea acestuia Comisiei în cel mult patru luni de la data adoptării POS CCE;
- implementarea acțiunilor de informare și publicitate prevazute în *Planul de comunicare* în acord cu prevederile art.7 al Regulamentului Comisiei (EC) nr. 1828/2006 și gestionarea bugetului aferent;
- monitorizarea derulării și a impactului activităților de informare și publicitate;
- monitorizarea acțiunilor promovate de Organismele Intermediare și beneficiari privind măsurile de informare și publicitate în acord cu prevederile art. 8 și 9 ale Regulamentului Comisiei (EC) No. 1828/2006;
- organizarea măsurilor de informare/publicitate, conform Planului de Comunicare;
- întocmirea studiilor și rapoartelor ce vor fi prezentate de către Autoritatea de Management, Comitetului de Monitorizare și Comisiei în acord cu prevederile Art.4 al Regulamentului Comisiei (EC) No. 1828/2006;
- participarea la grupul de lucru în domeniul comunicării stabilit la nivel central de către ACIS;
- implicarea organismelor care pot disemina informația pe scara largă referitor la Art. 5(3) al Regulamentului Comisiei (EC) Nr. 1828/2006 în scopul de a disemina informații relevante în legătură cu POS CCE pentru potențiali beneficiari și alte organisme interesate;
- participarea în cadrul Rețelei Comunitare a Ofițerilor de Informare constituită de către Unitatea de Informare și Comunicare - DG Regio;

Organismele Intermediare și Autoritatea de Management se sprijină reciproc prin:

- informarea potențialilor beneficiari privind criteriile de eligibilitate, procedurile de selecție, criteriile de evaluare, operațiunile selectate pentru a fi finanțate, bugetul alocat;
- informarea publicului larg privind proiectele implementate;
- oferirea tuturor informațiilor necesare în vederea elaborării studiilor și rapoartelor în acord cu Art.4 al Regulamentului Comisiei (EC) Nr. 1828/2006 ce urmează a fi prezentate de către Autoritatea de Management, Comitetului de Monitorizare și Comisiei.

Promovarea activităților va fi făcută folosind și dezvoltând instrumente de informare adaptate grupurilor țintă specifice așa cum sunt ele definite în *Planul de comunicare*. Operațiunile avute în vedere sunt prevazute în cadrul Axei prioritare de Asistență Tehnică a Programului Operațional.

Acțiunile de informare și publicitate ale POS CCE incluse în *Planul de comunicare* au rolul de a:

- crește nivelul de informare al publicului larg privind Politica de Coeziune și oportunitățile oferite de finanțarea din Fonduri Structurale;
- evidențiază rolul UE în co-finanțarea operațiunilor din cadrul POS CCE, în sprijinirea creșterii competitivității economice, a dezvoltării economice și a reducerii disparităților regionale;
- crește nivelul de informare privind POS CCE și a axelor sale prioritare, a obiectivelor și mecanismelor sale;
- informa potențialii beneficiari privind: criteriile de eligibilitate în vederea obținerii finanțării în cadrul POS CCE, procedurile de examinare a aplicațiilor și timpul alocat examinării, criteriile de selecție, datele de contact la nivel național, regional sau local în vederea obținerii de informații în legătură cu POS CCE;

- disemina informații legate de proiectele ce au fost aprobate și finanțate, cât și în privința rezultatelor obținute, a exemplurilor de bune practici;
- facilita obținerea de informații tuturor grupurilor țintă;
- asigura transparența maximă a informațiilor furnizate publicului privind alocările financiare și al managementului.

Pentru acțiunile de informare și comunicare din cadrul POS CCE au fost identificate următoarele grupuri țintă:

- a) *publicul larg*, grupat în funcție de necesități după varstă, pregătire profesională, localizare;
- b) *(potențiali) beneficiari*, cum ar fi IMM-uri și asociații ale acestora, organizații ce reprezintă mediul de afaceri, ONG-uri, universități, institute, centre de cercetare, autorități centrale și locale;
- c) *lideri de opinie și media*, în particular publicații economice și financiare, presa locală, posturi de radio și TV reprezentativă;
- d) *parteneri pentru activitatea de comunicare*, de exemplu acele organisme care pot ajuta Autoritatea de Management în diseminarea informațiilor, cum ar fi: Organismele Intermediare, Camerele de Comerț, Organizații patronale și sindicale, alte asociații profesionale, centre de informare europene și reprezentanța Comisiei în România;

Beneficiarii vor fi informați în privința responsabilităților ce le revin, cum ar fi: informarea publicului în privința asistenței obținute din Fonduri Structurale, montarea panourilor și a pachetelor explicative cât și arborarea drapelului UE conform prevederilor Art.8 al Regulamentului Comisiei (EC) Nr.1828/2006 în acord cu caracteristicile tehnice ale măsurilor privind informarea și publicitatea prevăzute de Art.9 al Regulamentului Comisiei (EC) Nr. 1828/2006.

Beneficiarii trebuie să fie de asemenea informați despre faptul că proiectul lor face parte dintr-o axă prioritară din cadrul unui program operațional co-finanțat prin FEDR, iar numele lor, numele operațiunii și suma publică alocată operațiunii vor fi publicate.

Atribuțiile Comitetului de Monitorizare al POS CCE, legate de informare și publicitate, includ adoptarea Planului de Comunicare și monitorizează modul în care este implementat.

Grupul de lucru organizat de ACIS va asigura coordonarea activităților de comunicare între instituțiile implicate în activitățile de informare și publicitate ale PO.

Activitățile de informare și publicitate vor fi subiectul evaluării efectuate de către AM POS-CCE cât și de către Comitetul de Monitorizare al POS CCE.

Rapoartele anuale și raportul final în privința implementării POS vor include exemple privind operațiunile de informare și publicitate pentru programul operațional, adoptate pentru implementarea *Planului de comunicare* și evaluarea operațiunilor implementate.

5.5. Sistemul Unic Informatic de Management (SMIS)

Conceptul Sistemului Unic Informatic de Management

Sistemul Unic Informatic de Management (SMIS) este un sistem național bazat pe o rețea de tip web, care sprijină organizațiile românești care implementează Cadrul Strategic Național de Referință (CSNR) și programele operaționale. Sistemul se adresează necesităților la toate nivelele de management (AM, OI, ACP, etc.) și tuturor stadiilor ciclului de programare (programare, licitații, contractare, monitorizare, evaluare, plăți, audit și control). Principala caracteristică a SMIS este aceea că furnizează utilizatorilor un mecanism unic care să-i asiste în realizarea sarcinilor de zi cu zi.

Ca instrument de monitorizare, SMIS este principalul furnizor de informare asupra progresului implementării, atât la nivel de proiect cât și la nivel de program, permițând ca rapoartele de monitorizare să fie generate în mod automat.

SMIS-ul a fost creat sub coordonarea ACIS și în strânsă cooperare cu reprezentanții tuturor structurilor implicate în managementul Instrumentelor Structurale. În timpul perioadei de implementare, SMIS-ul va fi gestionat și apoi dezvoltat de către ACIS.

SMIS - descriere și funcții

Proiectarea SMIS ține cont de trei principii mari: **disponibilitatea datelor** (care sunt disponibile direct ca urmare a cererilor adresate unui utilizator autorizat); **confidențialitatea datelor** (oferite numai utilizatorilor autorizați să acceseze anumite tipuri specifice de informații) și **integritatea datelor** (a căror procesare este realizată numai de utilizatori autorizați într-un mod autorizat). Ca mijloc de implementare a celor trei principii menționate mai sus, sistemul suportă mai mulți utilizatori grupați într-un număr de grupuri/roluri utilizatoare. În acest fel accesul utilizatorilor este ușor de organizat și administrat iar accesul la informații poate fi în întregime controlat și logat într-un mod flexibil.

În scopul unui instrument de management eficient, modelul funcțional SMIS se bazează pe un set de subsisteme, care reflectă împreună totalitatea funcțiilor pentru care a fost proiectat sistemul:

- *Programarea*, care permite înregistrarea și modificarea informațiilor principale din CSNR împărțite pe programe operaționale, axe prioritare, domenii majore de intervenție și operațiuni.
- *Managementul proiectelor* (înregistrarea și modificarea principalelor informații asupra proiectelor, inclusiv contractele)
- *Monitorizarea*, care permite studierea progreselor în implementarea fondurilor structurale și de coeziune la toate nivelele, acolo unde este necesar, conform țințelor stabilite aprioric. De asemenea permite agregarea de jos în sus a valorilor actuale ale datelor principale care sunt înregistrate la cel mai de jos nivel al sistemului
- *Auditul și controlul* care înregistrează constatările de audit și control și ;
- *Managementul fluxului de fonduri*, care se ocupă cu prognozele privind cererile de plată, sumele care intră, veniturile proiectelor, suspendarea și recuperarea fondurilor.

Datele vor fi introduse în SMIS la nivelul corespunzător, bazat pe profiluri clar definite ale utilizatorilor.

Accesul în sistem va fi acordat pe baza unui username și parolă, obținut de la ACIS, urmând o procedură specifică care implică conducerea instituțiilor care gestionează Instrumentele Structurale.

Rețeaua Coordonatorilor SMIS

La nivel de Autoritate de Management, Autoritate de Certificare și Plată și Autoritate de Audit, coordonatorii SMIS au fost desemnați, ei fiind responsabili pentru colectarea necesităților instituțiilor din care fac parte, referitor la îmbunătățirea sistemului și menținerea integrității și uniformității procedurilor urmărite în implementarea Instrumentelor Structurale.

Printre sarcinile și responsabilitățile coordonatorilor SMIS pot fi menționate următoarele:

- Să se constituie ca o interfață între AM POS CCE și ACIS pe de o parte și între AM POS CCE și OI pe de altă parte, cu privire la problemele SMIS;
- Să colecteze și să disemineze informația în instituțiile pe care le reprezintă;
- Să fie în primul rând o funcție de help-desk;
- Să existe trainerii pentru utilizatori, inclusiv pentru noii angajați.

Schimbul de date electronice cu CE, conform Art. 40-42 al Regulamentului Comisiei Nr. 1828/2006, va fi efectuat printr-o interfață între SMIS și sistemul pentru gestionarea fondurilor în Comunitatea Europeană 2007-2013 (SFC2007).

6. PARTENERIAT

Principiul parteneriatului stă la baza managementului fondurilor structurale. El presupune o strânsă cooperare între Comisia Europeană, administrația de la nivel central și local, ONG-uri și sectorul privat, în vederea atingerii obiectivelor comune privind dezvoltarea economică. Parteneriatul poate duce la consolidarea capitalului social, atrăgând sursele de co-finanțare necesare în utilizarea fondurilor structurale. Parteneri mai competenți înseamnă politici mai bune, o bună planificare și programare, proiecte mai bune și, astfel, o mai bună rată de absorbție. Așa cum precizează articolul 11 din Regulamentul Comisiei Europene nr. 1083/2006, fiecare stat membru trebuie să organizeze, respectând legislația și practica națională, un parteneriat cu diferiți actori socio-economici.

Procesul de parteneriat acoperă întregul ciclu de programare de la faza de programare până la cea de implementare, monitorizare și evaluare, asigurând un nivel ridicat de implicare a diferiților parteneri.

Parteneriatul pentru POS CCE a fost organizat pe trei paliere: **parteneriatul instituțional**, constituit de către instituțiile administrației publice la nivel central și local implicate în elaborarea POS CCE, inclusiv instituțiile ce reprezintă prioritățile orizontale; **parteneriatul socio-economic** – compus de către organizațiile patronatelor și sindicatelor; **parteneriatul „sectorului terțiar”**, cuprinzând ONG-uri, organizații non-profit, organizații pentru promovarea șanselor egale, pentru protejarea mediului înconjurător precum și orice altă organizație reprezentând societatea civilă.

Autoritatea de Management a identificat partenerii cei mai reprezentativi conform legislației și practicii naționale. Partenerii socio-economici, în special, sunt identificați după următoarele criterii: reprezentativitatea partenerilor, egalitate și echilibru în reprezentarea diferitelor interese socio-economice și competență în domeniile cuprinse în POS CCE. Partenerii socio-economici sunt implicați la un nivel și într-un număr care să asigure atât reprezentativitate cât și eficiență participării lor.

Procesul de consultare formală a fost lansat în luna martie 2005 prin înființarea în cadrul Autorității de Management pentru POS a grupului de lucru pentru elaborarea Programului Operațional Sectorial „Creșterea competitivității economice”. Grupul de lucru permanent include reprezentanți ai tuturor organismelor intermediare și ai altor instituții implicate a căror principală responsabilitate constă în identificarea axelor prioritare și a domeniilor majore de intervenție ale POS CCE. Întreirile grupului de lucru au avut loc periodic și conform calendarului stabilit au dezbătut și elaborat capitolele corespunzătoare ale POS CCE: analiza situației actuale, analiza SWOT, strategia, implementarea, tabele de alocare financiară, etc. Coordonarea generală care a avut ca obiectiv asigurarea coerenței cu obiectivele stabilite în Cadrul Național Strategic de Referință și complementaritatea cu alte programe operaționale a fost asigurată de către Autoritatea de Coordonare a Instrumentelor Structurale.

Încă de la începutul activității de programare, Autoritatea de Management a POS-CCE a avut consultări frecvente cu alte AM-uri pentru Programe Operaționale Sectoriale din domenii conexe competitivității economice. Au fost implicate în acest proces următoarele autorități de management: Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuinței (POR – pentru domeniile IMM, CD), Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile (POS Mediu-pentru Energie), Ministerul

Internelor și Reformei Administrative, Ministerul Muncii, Familiei și Oportunităților Egale și cu Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale. Obiectivul acestor întâlniri a fost atât identificarea operațiunilor necesare și a domeniilor de intervenție cât și descoperirea complementarităților și evitarea suprapunerilor între diferite programe operaționale.

În ce privește parteneriatul socio-economic, conform legislației în vigoare (OG 314-2001 modificată de către OG 569/2002), Comisiile de Dialog Social, compuse din reprezentanți ai patronatelor și sindicatelor (așa cum prevedea legea 109/1997), au fost implicate în procesul de programare, exprimându-și opiniile asupra conținutului POS CCE.

Consultările pe marginea POS CCE s-au desfășurat în paralel cu acțiuni de publicitate pentru a oferi o informație cât mai accesibilă publicului larg, asigurând astfel un sprijin social cât mai larg pentru POS CCE. Activitățile de consultare/informare au asigurat: transparența procesului de programare/implementare, feed-back-ul necesar orientării sumelor co-finanțate prin fonduri structurale către necesitățile economice specifice și pregătirea la timp a portofoliului de proiecte pentru a asigura impactul și absorbția fondurilor.

Ca urmare, documentele de programare au fost făcute publice pentru a aduna comentarii și sugestii care, atunci când au fost relevante, au fost integrate în document. Rezultatele intermediare, respectiv documentele consultative, au fost publicate pe pagina web a Ministerul Economiei și Comerțului, pentru comentarii, observații și consultări largi socio-economice.

AM POS-CCE a creat o pagină pe site-ul MEC, ce cuprinde un bogat set de informații (prezentarea programului, dedicarea unei adrese de e-mail partenerilor în vederea furnizării de sugestii, chestionare pentru verificarea nivelului de informații al potențialilor beneficiari cât și gradul de interes privind fondurile structurale și strategia propusă de POS). Majoritatea răspunsurilor primite nu a adus o contribuție semnificativă la opțiunile strategice ale programului, dar ele au contribuit la clarificarea unor subiecte specifice (de ex. criterii de eligibilitate, mărimea grantului, periodizarea operațiunilor, etc.)

În baza chestionarului menționat postat în perioada Noiembrie 2005 – Februarie 2006, AM POS-CCE a efectuat o analiză, care a avut ca bază un grup țintă de potențiali beneficiari, și prin care a verificat reacția lor la oportunitățile oferite de POS pentru a putea defini un calendar potrivit pentru începerea operațiilor preconizate. De asemenea, chestionarul a oferit posibilitatea construirii unei baze de date. Acest chestionar a fost completat de 320 de potențiali beneficiari, în special IMM-uri, ONG-uri, universități, asociații profesionale. Analiza calitativă și cantitativă a reliefat printre altele un nivel de informare în privința fondurilor structurale de aproximativ 50%, un grad de interes de 100% în acest domeniu și un grad de interes de 60% în privința axei prioritare 1.

Proiectul de program operațional a fost de asemenea subiectul prezentării și consultărilor pe parcursul numeroaselor întruniri specifice. Într-o primă etapă (August-December 2005) și în a doua jumătate a lui 2006, AM POS-CCE a participat într-o campanie de comunicare și consultare organizată de Ministerul Economiei și Finanțelor (ACIS), în cele 8 regiuni de dezvoltare în vederea prezentării în detaliu a axelor prioritare, a domeniilor majore de intervenție și a operațiunilor indicative ce urmează a fi co-finanțate din Fonduri Structurale în cadrul POS-CCE.

Începând cu luna noiembrie 2005, AM POS CCE a demarat o campanie proprie în vederea prezentării strategiei POS-CCE în cele 8 regiuni de dezvoltare. Diseminarea informațiilor privind fondurile structurale și proiectele ce urmează a fi co-finanțate a fost realizată în parteneriat cu ADR-urile, autoritățile locale, alte instituții și organizații cu reprezentare teritorială (în special Camera de Comerț) și s-a adresat partenerilor economici și sociali, organizațiilor societății civile și publicului larg.

De asemenea, în perioada aprilie 2006 – martie 2007 Autoritatea de Management a participat la diferite întâlniri, seminarii și alte evenimente pentru a prezenta și supune consultării Programul Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice” (în această perioadă, au fost făcute circa 50 de prezentări). Toate observațiile și comentariile primite au fost analizate cu atenție atât de către Autoritatea de Management cât și de către Organismele Intermediare și, acolo unde a fost cazul, au condus la o îmbunătățire a documentelor.

În perioada octombrie – decembrie 2006, AM a organizat două reuniuni cu parteneri relevanți pentru POS CCE din domeniile bancar și socio-economic. Un numar important de decidenți din sectorul bancar, sindical și patronal au participat la aceste reuniuni. Ca urmare a acestor întâlniri, Autoritatea de Management a primit mai degrabă un semnal pozitiv în ce privește structura POS CCE și mai puțin sugestii pentru modificarea sa.

O concluzie generală în urma acestor consultări a fost aceea că o contribuție financiară mai substanțială ar trebui direcționată către operațiunile în investiții productive din Axa 1, incluzând întreprinderile mari; din motive ce țin de o abordare strategică echilibrată, sugestia nu a fost luată în considerare de către AM.

La nivelul Organismelor Intermediare au avut loc consultări cu numeroși parteneri relevanți, privind domeniile lor specifice de activitate și responsabilitate din cadrul POS CCE precum și asupra oportunităților oferite de fiecare axă prioritară în parte.

Fiecare Organism Intermediar a organizat, în zona sa de expertiză, un program activ de consultări și grupuri de lucru care cuprind o bază largită de parteneriate socio-economice: asociații profesionale, patronale și sindicale, agenții teritoriale, ADR-uri, Camere de Comerț, ONG-uri, întreprinderi, organizații și parteneri din mediul științific și academic și alte organizații cu profil relevant din cadrul domeniului pe care-l coordonează. Consultările au fost organizate între martie 2005 - octombrie 2006.

Principiul parteneriatului va sta la baza constituirii și funcționării Comitetului de Monitorizare care va permite participarea partenerilor în toate activitățile de monitorizare și implementare a POS CCE. Sarcinile Comitetului de Monitorizare corespund regulamentului general asupra fondurilor structurale și menționate în POS CCE, fiind menționate și în POS CCE.

Vor exista și grupuri tematice de lucru care vor analiza aspectele specifice ale fazei de implementare, identificate pe baza necesităților care vor apărea, chiar și a celor cu caracter temporar. Ținând cont de diversitatea operațiunilor finanțate prin POS CCE, în constituirea acestor grupuri va fi luată în considerare expertiza specifică a fiecărui partener.

În cazul în care vor exista cerințe specifice vor fi luate în considerare alte metode și instrumente pentru consultarea partenerilor socio-economici cum ar fi focus grupuri, anchete, interviuri cu parteneri relevanți.